

במקור הפנים (ישעיה נח) אשר לא
כזבו מימיו, נקרא מים.

ומצד השמאל, זו האבן שהיא
אות י' - נקראת גחלת. ומשם
עשר ספירות, כשלהבת קשורה
בגחלת. ויש לה ארבעה גונים,
(ועשרה) והם: יוד הא ואו הא.
יהו"ה. והיא יד הגדולה בימין,
יד החזקה בשמאל, העמוד
האמצעי, משם היא יד רמה,
כלולה מארבעים ושנים גונים.
ומשום שהיא מצד הימין - אבן.
ומצד השמאל - גחלת. בה לוקח
הקדוש ברוך הוא נקמה
מישמעאל ואדום, שהם אשים
נכריים ומים הזידונים. והממנים
שלהם - סמאל ונחש. סמאל אש
הגיהנם, ממנה על האמה של
עשו. נחש ממנה על האמה של
ישמעאל, והוא רהב הממנה על
המים.

בימין אברהם, שדרגתו חסד,
נוטל נקמה מישמעאל ומהממנה
שלו. ובשמאל יצחק, שדרגתו
פחד, נוטל נקמה מעשו
ומהממנה שלו. בשני משיחים,
שהם אחד מימין - משיח בן דוד,
ואחד משמאל - משיח בן יוסף.
ובדרגתו של יעקב, שהיא כנגדו,
בסוד של (בראשית מח) שכל את ידיו
(פי מנשה הכבוד). אריה לשמאל. שור
לימין, של ישמעאל. בגלל
שיהודה גלה בעשו, נמצא ימין
הקדשה עם השמאל של עשו.
ושמאל הקדשה עם ימין טמאה
של ישמעאל, (שם מט) עד כי בא
שילה, רועה נאמן, בדרגה של
תפארת ישראל, נוטל נקמה
מערב רב.

בשרש דרגות אלו יפקד (יציא)
כהנים לזים וישראלים מן
הגלות, ובהן יקח נקמה מעשו
וישמעאל וערב רב. כדגמא של ערב רב מערבים בעשו וישמעאל, כף יעקב מערב באברהם ויצחק, ערוב
יצחק, ערוב של שניהם. וכף מתערב שילה עם משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, ותהא שלשלת

במבועא דמיא, (ישעיה נח) אשר לא יכזבו מימיו, אתקרי
מים.

ומסטרוא דשמאלא, האי אבן דאיהי י', אתקרי גחלת.
ומתמן עשר ספירן כשלהבת קשורה בגחלת.
ואית לה ארבעה גוונים, (ועשרה) אינון, יוד הא ואו הא.
יהו"ה. ואיהי יד הגדולה בימינא, יד החזקה בשמאלא,
עמודא דאמצעיתא, מתמן איהי יד רמה, כליל מארבעין
ותרין גוונים.

ובגין דאיהי מסטרוא דימינא אבן, ומסטרוא דשמאלא
גחלת, בה נטיל קדשא בריך הוא נוקמא,
מישמעאל ואדום, דאינון אשין נוכראין, ומים הזדונים.
וממנן דלהון סמאל ונחש. סמאל אשא דגיהנם, ממנה
על אמה דעשו. נחש ממנה על אמה דישמעאל, ואיהו
רהב דממנא על מיא.

בימינא דאברהם, דדרגיה חסד, נטיל נוקמא מישמעאל,
וממנא דיליה. ובשמאלא דיצחק, דדרגיה פחד,
נטיל נוקמא מעשו, וממנא דיליה. בתרין משיחין, דאינון
חד מימינא, משיח בן דוד. וחד משמאלא, משיח בן
יוסף. ובדרגא דיעקב, דאיהי לקבליה, ברזא (בראשית מח)
דשכל את ידיו (פי מנשה הכבוד). אריה לשמאלא. שור
לימינא, דישמעאל. בגין דיהודה גלה בעשו, אשתבח
ימינא דקדושה, עם שמאלא דעשו. ושמאלא דקדושה
עם ימינא מסאבא דישמעאל, (בראשית מט) עד כי בא
שילה, רעיא מהימנא, בדרגיה תפארת ישראל, נטיל
נוקמא מערב רב.

בתלת דרגין אלין, יפקוד (נ"א יפקוד) כהנים לזים
וישראלים, מן גלותא. ובהון נטיל נוקמא,
מעשו וישמעאל וערב רב. כגוונא דערב רב מערבין
בעשו וישמעאל, הכי יעקב מערב באברהם ויצחק, ערוב
דתרווייהו. והכי מתערב שילה, עם משיח בן דוד ומשיח

בשרש דרגות אלו יפקד (יציא)
כהנים לזים וישראלים מן
הגלות, ובהן יקח נקמה מעשו
וישמעאל וערב רב. כדגמא של ערב רב מערבים בעשו וישמעאל, כף יעקב מערב באברהם ויצחק, ערוב
יצחק, ערוב של שניהם. וכף מתערב שילה עם משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, ותהא שלשלת

ש'ל שניהם פאותו זמן שראה בלעם
בנבואתו, שפך מתקשרי תרין משיחין
משיחים ברועה הנאמן בשלשה
אבות בגלות האחרונה.

פתח ואמר, (במדבר כג) לא הביט און
ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה'
אלהיו עמו ותרועת מלך בו. והכל
לקים הפסוק (ישעיה נד) וברחמים
גדלים אקבצף. באותו זמן נשפרות
הקלפות שהיו מסוככות לשכינה.
מיד מתגלית אבן אחת משלש
אבנים, שהן סגולתא, שעליהן נאמר
(יחזקאל א) ויהי בשלשים שנה, והן יי.
ברביעי - אבן רביעית. בחמשה
לחדש - אבן חמישית. כנגדן ויקח
דוד (שמואל א יז) חמשה חלקי אבנים
מן הנחל. ואלו לעמתם חמש תבות,
שהן: שמע ישראל יהו"ה אלהינו
יהו"ה.

ואני בתוך הגולה (יחזקאל א) - זו
שכינה, בה הקדוש ברוך הוא אחד.
אותו בתוספת ואני - הוא נהר, צדיק
חי העולמים. (בראשית ב) ונהר יצא
מעדן להשקות את הגן. מהו עדן?
זו בינה. נהר שיוצא ממנה זו ר', בן
י"ה, דרגה של הרועה הנאמן,
והרועה הנאמן יוצא מאמא העליונה,
ומתפשט בשש ספירות עד צדיק,
וממנו משקה לגן (של עדן), שהיא
השכינה.

מהו כבר? כ' - פתר. ב' - בינה. ר' -
ראשית חכמה. פתר בזמן, חכמה
בשמאל, בינה באמצע. רכב לעליון,
לעלת העלות. עשר הספירות פלן
נכללו בנהר, שהוא מתפשט עד צדיק
שנקרא כל, כולל הכל. ובגללו
פרשוהו (דניאל ד) אילן גדול ותקיף,
ומזון לכלם בו. ממנו תלוי הכל. פאשר
ראה השכינה מתוך הקלפות, ראה
עמה עשר ספירות. (ע"כ רעיא מהימנא).

זהר

סלת למנחה, להעלות לזאת הסלת
לפני המלך העליון למנחה בין שתי
זרועות.

בן יוסף, ויהא שלשלת דתרווייהו, פה הוא זמנא דחזא
בלעם בנבואה דיליה, דהכי מתקשרי תרין משיחין
ברעיא מהימנא, בתלת אבן, בגלותא בתרא.

פתח ואמר, (במדבר כג) לא הביט און ביעקב ולא ראה
עמל בישראל יי אלהיו עמו ותרועת מלך בו.
וכלא לקימא קרא, (ישעיה נד) וברחמים גדלים אקבצף.
בה הוא זמנא מתברין קליפות, דהוו מסחרין
לשכינתא. מיד אתגליא אבנא חדא מתלת אבניו,
דאינון סגולתא. דעליהו אתמר, (יחזקאל א) ויהי
בשלשים שנה, ואינון יי. ברביעי, אבנא רביעא.
(דף רמ"ז ע"א) בחמשה לחדש, אבנא חמשא.
לקבליהו, ויקח דוד (שמואל א יז) חמשה חלקי אבנים
מן הנחל. ואינון לקבליהו חמש תיבין, דאינון שמע
ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה.

ואני בתוך הגולה, (יחזקאל א) דא שכינתא, בה קדשא
ברוך הוא אחד. ו' בתוספת ואני, הוא נהר,
צדיק חי עלמין. (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות
את הגן, מאי עדן. דא בינה, נהר דנפיק מנה, דא ר',
בן י"ה, דרגא דרעיא מהימנא, ורעיא מהימנא, נפיק
מאימא עלאה, ואתפשט בשית ספיראן עד צדיק,
ומניה אשקי לגנתא (דעדן), דאיהי שכינתא.

מאי פכ"ר. כ', פתר. ב', בינה. ר', ראשית חכמה.
פתר בימנא, חכמה בשמאלא, בינה
באמצעיתא. רכב לעילא לעלת העלות. עשר ספיראן
פלחו, אתפללו בנהר, דאיהו אתפשט עד צדיק,
דאיהו כל, פליל פלא. ובגיניה אוקמוה, (דניאל ד) אילנא
רפא ותקיף, ומזון לכלא ביה. מגיה תליא כלא. פד
חמא שכינתא מגו קליפין, חזא עמה עשר ספירן.
(ע"כ רעיא מהימנא). (ס"א ובחבורא קדמאה)

זהר:

סלת למנחה, לאעלאה להאי סלת, קמי
מלפא עלאה למנחה. בין תרין דרועין.

רעיא מהימנא

רעיא מהימנא

בבבבור הקדמון, אמר הרועה הנאמן, מפאן נודע אלו דברים סתומים הם, וצריך לפתח אותם לפני החברים. אברהם ויצחק שתקנו תפלת שחרית ומנחה, נאמר עליהם, (ישעיה מח) אף ידי יסדה ארץ - זה יצחק. וימיני טפחה שמים - זה אברהם. שהדרגות שלהם חסד ופחד, שנאמר עליהם (שם סב) נשבע ה' בימינו ובזרוע עזו. אלו שתי זרועות המלך, שהוא יהו"ה, העמוד האמצעי. הסלת שלו זו השכינה התחתונה, האור שלו, סלת נקיה מצדו בלי פגם של חשך ובלי תערובת חשך כלל. שפך הם חשך עם אור, כמו דגן בפני מוץ ותבן.

ובחטאיהם של ישראל מתערבים חשך ואור, וכמו שאדם דש תבואה ולבסוף הוא בורר אותה כבורר אכל מתוף פסלת - כך ישראל צריך לעשות ברוחם כאשר מתערב בהם חשך. וסוד הדבר - (תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשברה וגו'. שבכף נשבר החשך, שהוא יצר הרע, שמכסה על הרוח כמו מוץ שמכסה על החטה, או כמו ענן שמכסה על השמש ולא מניח לו להאיר.

ובזמן שחשך, שהוא יצר הרע, מכסה על יצר הטוב, שהוא אור, הוא פמי שאסור בבית האסורים של יצר הרע. ואף כך, כאשר יצר הטוב הוא אסור ברשות יצר הרע, כך הם אסורים החילים של יצר הטוב ברשות החילים של

יצר הרע. ובזמן שישבראדם רוחו בכל איבריו לפני יהו"ה, מה כתוב? (ישעיה מט) לאמר לאסורים

צאו ולאשר בחשך הגלו.

ובחבורא קדמא, אמר רעיא מהימנא, מהאי אשתמודע, הגי מילין סתימין אינון, וצריך למפתח לון קמי חברייא, אברהם ויצחק דתקינו שחרית ומנחה, אתמר עליהו, (ישעיה מח) אף ידי יסדה ארץ, דא יצחק. וימיני טפחה שמים, דא אברהם דדרגין דלהון חסד ופחד. דאתמר עליהו (ישעיה סב) נשבע יי בימינו, ובזרוע עזו, אינון תרין דרועין דמלכא, דאיהו יהו"ה, עמודא דאמצעיתא. סלת דיליה, דא שכינתא תתאה, נהורא דיליה, סלת נקיה מסטרוי בלא פגימו דחשוכא, ובלא תערובת חשוכא כלל. דהכי אינון חשוכין עם נהורין, כבר קדם מוץ ותבן.

ובחוביהון דישראל, מתערבין חשוכין בנהורין, וכגוונא דדש בר נש תבואה, ולכתר איהו בורר לה, כבורר אוכל מתוף פסולת. כך ישראל, צריך למעבד ברוחיהון, כד אתערב בהון חשוכין. ורזא דמלה, (תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשברה וגו'. דבהכי אתבר חשוכא, דאיהו יצר הרע, דמכסי על רוחא, כמוץ דמכסה על חטה. או פענן, דמכסה על שמשא, ולא מנח ליה לאנהרא.

ובזמנן דחשך, דאיהו יצר הרע, מכסה על יצר הטוב, דאיהו אור. איהו כמאן דתפיס בבית האסורין דיצר הרע. ואוף הכי, כד יצר הטוב איהו תפיס ברשו דיצר הרע, הכי אינון תפיסין חיילין דיצר הטוב, ברשו דחיילין דיצר הרע. ובזמנא דיתבר בר נש רוחיה, בכל אברין דיליה, קדם יהו"ה, מה כתוב. (ישעיה מט) לאמר לאסורים צאו ולאשר בחשך הגלו.

אבל שכינתא איהי סלת נקיה, דלית חשוכא וקבלא יכיל לאתערבא בה. איהי כגפן, דלא מקבלא

יצר הרע. ובזמן שישבראדם רוחו בכל איבריו לפני יהו"ה, מה כתוב? (ישעיה מט) לאמר לאסורים צאו ולאשר בחשך הגלו.

אבל השכינה היא סלת נקיה, שאין חשך ואפלה יכול להתערב בה. היא כמו גפן שאינה

מקבלת הרִכְבָּה ממין אחר שאינו מינה. וזו הסלת בין זרועות המִלְךָ היא יושבת, בלולה בשמן כתיבת. (ע"כ רעיא מהימנא).

זָהָר

(ובחבור קדמון) בלולה בשמן כתיבת, בשמן - באותו שמן שנמשך ויוצא מלמעלה. אמר רבי שמעון, יפה אמרת. אבל מהו כתיבת? אלא סוד עליון הוא. שפיון שהוא שמן, מהו כתיבת? אלא רמז הוא שהוא רומז לשמש בנקבה, להמשיך אצלה שמן כתיבת כמו שראוי לה, לא היתה אלא כתיבת (אלא סוד עליון הוא, שהוא רומז להמשיך אצלה שמן כתיבת כמו שראוי לה), להוציא מזיתים, שהם אברי הגוף, ולהמשיך אותה המשכה מלמעלה בכל איבר ואיבר. (לא היה אלא כתיבת).

והצדיק הוא שכותש כתישות, ומוציא מכל אותם איברים עליונים, שהם זיתים קדושים, שמן המשחה, בתשוקה שלמה לגבי הנקבה. ואם לא יכתש, לא יצא אותו השמן, אלא בלי תשוקת האיברים. ואותו שפע לא תהנה ממנו הנקבה, ולא יהיה כמו שראוי עד שתהיה בלולה ממנו מכל האיברים. ועל זה בלולה בשמן כתיבת, להנות ולהיות נזונה ממנו.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, מנורה הקדושה, כמה מתוקים דבריך. ודאי נאמר פאן בלולה בשמן כתיבת, ונאמר שם בתורה שבצל פה, בלולה במקרא, במשנה, בתלמוד. ועוד יש סוד שני, בלולה בשמן כתיבת - ודאי אין התורה היא בלולה אלא למי שסובל כמה יסורים בשבילה,

הרִכְבָּה ממין אחר, דלאו איהי מינה. והאי סלת בין דרועי מלפא איהי יתבא, בלולה בשמן כתיבת. (ע"כ רעיא מהימנא).

זָהָר:

(ובחבורא קדמא) בלולה בשמן כתיבת, בשהוא שמן דנגיד ונפיק מלעילא. אמר רבי שמעון, יאות אמרת. אבל מאי כתיבת. אלא רזא עלאה איהו. דכיון דאיהו שמן, מאי כתיבת. אלא רמז הוא דקא רמיז לשמשא בנוקבא, לאנגדא לגבה שמן כתיבת כדקא יאות לה, לא הוי אלא כתיבת (ס"א אלא רזא עלאה הוא, דקא רמיז לאנגדא לגבה שמן כתיבת כדקא יאות לה), לאפקא מזיתים, דאינון שייפין דגופא, ולאמשכא ההוא נגידו מלעילא, בכל שייפא ושייפא. (לא הוי אלא כתיבת). וצדיק איהו דכתיש (דף רמ"ז ע"ב) כתישין, ואפיק מכל אינון שייפין עלאין, דאינון זיתין קדישין, משח רבו בתיאובתא שלים, לגבי נוקביה. ואי לא כתיש, לא יפוק ההוא משחא, אלא בלא תיאובתא דשייפין, וההוא נגידו, לא אתהני מניה נוקבא, ולא הוי כדקא יאות, עד דתהא בלולה מניה מכל שייפין. ועל דא בלולה בשמן כתיבת, לאתהנאה ולאיתנא מניה. (אמר רעיא מהימנא).

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, בוצינא קדישא, כמה מתיקין מילך, ודאי אתמר הכא, בלולה בשמן כתיבת. ואתמר התם, באורייתא דבעל פה, בלולה במקרא, במשנה, בתלמוד. ועוד אית רזא תננינא, בלולה בשמן כתיבת. ודאי לאו אורייתא איהי בלולה. אלא למאן דסביל כמה מכתשין בגינה. כמה דאוקמוה מארי מתניתין, דלית אורייתא מתקיימת, אלא במי שממית גרמיה עלה. ועוד אמרו,

בזמן שאתה מכתת רגליך ממדינה למדינה, תזכה לראות פני שכינה.

ועוד בלולה בשמן כתיב, דא הוא דמקיים פת במלח תאכל, (יחזקאל ד) ומים במשורה תשתה. ועוד בלולה בשמן כתיב, הדא הוא דכתיב, (ישעיה נג) והוא מחלל מפשענו מדכא מעונתינו. ועוד בלולה בשמן כתיב, דא צדיק חי עלמין, דנגיד טפין קדישין, דאינון פרוזין בזיתים, ממוחא עלאה, דאינון חד עשרון לקבל י. ושני עשרונים, י י. ושלושה עשרונים לפר, י י י. ואינון עשרון לכבש, וב' עשרונים לאיל, ושלושה עשרונים לפר.

ורזא דמלה אמרו בתעניות, אין טפה יורדת מלמעלה, שאין עולין כנגדה טפיים. ואינון ברזא דא ורמיזו דילהון לקבל תלת מוחין. חד מח הזכרון. תניינא מח המחשבה. תליתאה מח הדמיון. הדמיון והזכרון סלקין מן לפא המחשבת נחתא על לפא ומקבלין לה עליהו כמלפא, בגין דהאי אדם, דאיהו מחשבה, דרכיב ושליט על חינא תליתאה ונחית עליה לגבי תרין חיון ופתחין גדפיהו לקבלא לה כגון חולם על צירי אתעביד סגולתא ודא כתר עליון על חכמה ובינה.

עשרון ושני עשרונים, רמיזין לתלת חיון דמרכבתא עלאה. דאינון: גדלה, גבורה, תפארת. שלשה עשרונים, רמיזין: לנצח, הוד, יסוד. מרכבת המשנה. רביעית ההין: דא מלכות קדישא, ה' רביעאה מן שם יהו"ה. דאיהו ארבע אנפי אדם. (ע"כ רעיא מהימנא). (ובחבורא קדמאה).

והר:

רביעית ההין, רגלא רביעאה לכרסויא עלאה, ואיהו עולה תמיד

כמו שפרשוה בעלי המשנה, שאין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. ועוד אמרו, בזמן שאתה מכתת רגליך ממדינה למדינה, תזכה לראות פני שכינה.

ועוד בלולה בשמן כתיב - זהו שמקיים פת במלח תאכל (יחזקאל ד) ומים במשורה תשתה. ועוד בלולה בשמן כתיב - זהו שכתוב (ישעיה נג) והוא מחלל מפשענו מדכא מעונתינו. ועוד בלולה בשמן כתיב - זה צדיק חי העולמים שמושף טפות קדושות, שהן פרוזים בזיתים, מהמח העליון, שהם עשרון אחד כנגד י. ושני עשרונים - י י. ושלושה עשרונים לפר - י י י. והם - עשרון לכבש, ושני עשרונים לאיל, ושלושה עשרונים לפר.

יסוד הדבר אמרו בתעניות, אין טפה יורדת מלמעלה שאין עולות כנגדה טפיים. והם בסוד זה: והרמז שלהן כנגד שלשה מחין. אחד - מח הזכרון. שני - מח המחשבה. שלישי - מח הדמיון. הדמיון והזכרון עולים מן הלב. המחשבה יורדת על הלב, ומקבלים אותה עליהם כמלך, משום שזה האדם, שהוא מחשבה, שרוכב ושולט על חיה שלישית, ויורדת עליה אצל שתי החיות, ופותחים פנפיהם לקבל אותה כמו נקוד חולם על צירי - נעשה סגולתא, וזה כתר עליון על חכמה ובינה.

עשרון ושני עשרונים רומזים לשלש חיות של המרכבה העליונה, שהן: גדלה, גבורה, תפארת. שלשה עשרונים רומזים לנצח, הוד, יסוד. מרכבת המשנה. רביעית ההין - זו מלכות הקדושה, ה' רביעית משם יהו"ה, שהוא ארבע פני אדם. (ע"כ רעיא מהימנא).

(ובחבור קדמון).

והר

רביעית ההין, רגל רביעית לפסא העליון, והיא עולה תמיד אצלו בכל יום ויום עד מחשבה עליונה שאין לה

סוף, ומשום זה העולה באה על
הרהור הלב.

רעיא מהימנא

ובחבור קדמון אמר, רועה נאמן,
אותו טעם של נרקא היא אות יו"ד,
רביעית. אף כף בחיה ששמה אדם,
שארבע פנים שלה שהם יהו"ה,
מקף שופר הולף סגולתא. שלש
חיות שהן שנים עשר שבטים. (ע"כ

רעיא מהימנא).

זהר

ובחבור קדמון, עולת תמיד היא
רגל רביעית לפסא העליון. זו עולה
תמיד בכל יום מאלו הימים ששת
ימי בראשית. בשבת - על אחד
שנים, כדי שיתוסף בה אור
ושלמות כמו שראוי, והרי נתפאר.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, המלכות בשש
ספירות היא עולה תמיד אצל אות
ו' שאחונה בהן. בן י"ה, גנוז
בבינה. ובאלו ספירות מאלו השש
עולה אצל? ביום השלישי, הנקרא
תפארת. שביום השבת נוספת עמו
נפש יתרה, שהיא בינה, ה' עליונה.
י' - אות בשבת, חכמה עליונה,
מלך מעטר בכתר, ומשום זה
בתפלת מוסף כתר יתנו לך.

ובראשי חדשיכם - וכי כמה
ראשים יש לה ללכנה? אלא הם
שתי נקודות פדגמת זה נקודה
תחתונה - הלכנה, שני ראשים
שלה אלו שתי נקודות שהן עליה
סגול. בראשונה היה כתר על שני
מלכים פדגמת זה, והיתה סגולתא.
ולבסוף שאמרה אי אפשר לשני
מלכים להשתמש בכתר אחד, אמר
לה הקדוש ברוך הוא: לכי ומעטי
את עצמך. ונדה לרגליהם של שני
מלכים כמו זה, וזהו נקוד סגול.
מה שהיתה סגולתא, חזרה להיות
סגול.

לגביה בכל יומא ויומא, עד מחשבתא
עלאה, דלית לה סוף. ובגין דא, עולה קא
אתיא על הרהור הלב.

רעיא מהימנא

ובחבורא קדמאה אמר, רעיא מהימנא, ההיא תגא
דנרקא, איהי יוד, רביעית. אוף הכי בחיה
דשמה אדם, דארבע אנפין דיליה דאינון יהו"ה, מקף
שופר הולף סגולתא. תלת חיון, דאינון תריסר שבטין.

(ע"כ רעיא מהימנא).

זהר:

ובחבורא קדמאה, עולת תמיד, איהי רגל
רביעאה לכרטיא עלאה, דא
עולה תמיד בכל יום, מאינון יומין שית
דבראשית. בשבת על חד תרין, בגין דיתוסף
בה נהירו ושלמא כדקא יאות, והא אתמר.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, מלכו בשית ספירן איהי עולה
תמיד לגבי ו', דאחיד בהון. בן י"ה, גנוז בבינה.
ובאן ספירה מאינון שית סליקת לגביה. ביומא
תליתאה, דאקרי תפארת. דכיום השבת אתוסף עמיה
נפש יתרה, דאיהי בינה. ה' עלאה. י' אות בשבת,
חכמה עלאה. מלך מעוטר בכתר, ובגין דא, בתפלת
מוסף כתר יתנו לך.

ובראשי חדשיכם, וכי כמה רישין אית לה לסיהרא.
אלא אינון תרין נקודין, פגוונא דא, נקודה
תתאה סיהרא, תרין רישין דילה, תרין נקודין דאינון
עלה, סגול. בקדמיתא הוה כתר עלי תרי מלכין פגוונא
דא, והות סגולתא. ולבתר דאמרת אי אפשר לשני
מלכים להשתמש בכתר אחד, אמר ליה הקדוש ברוך
הוא, לכי ומעטי את עצמך. ונחיתת לרגלוי דתרין
מלכים, פגוונא דא והינו סגול, מה דהות סגולתא,
אתהדרת סגול.

וְסוּד הַדָּבָר - כַּנֶּגֶד שְׁתֵּי נִקְדוּת שֶׁהֵן שְׁנֵי מַלְכִים, רוּמֹז בְּפִסּוּק פְּרִים בְּנֵי בָּקָר שְׁנַיִם. וְכַנֶּגֶד נִקְדָּה שֶׁהִיא עֲטָרָה עַל רֹאשֵׁיהֶם, אָמַר וְאִיל אֶחָד, כְּמוֹ כֶּתֶר אֶחָד. אַחַר שֶׁאִמְרָה אֵי אֶפְשָׁר לְשְׁנֵי מַלְכִים שִׁישְׁתַּמְשׁוּ בְּכֶתֶר אֶחָד, אֲזַעֲרֶת גְּרָמָה, אוֹף הָכִי, וְשַׁעִיר עֲזִים אֶחָד לַחֲטָאת. אִיל דִּיצָחֵק, אֲתַהֲדָר שְׁעִיר. אֲתַהֲפֹף מִרְחַמֵי לְהִיּוֹת שְׁעִיר. הַתַּהֲפֹף מִרְחַמִים לְדִין, וְנִקְטָן.

וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר שְׁעִיר עֲזִים אֶחָד לַחֲטָאת, וְלֹא אָמַר לְעוֹלָה, לְהִיּוֹת כֶּתֶר. וּמִנֵּיין לָנוּ שִׁישׁ יְרִידָה בַּחֲטָאת? שְׁנֶאֱמַר (ויקרא ט) וַיֵּרֵד מֵעֶשֶׂת הַחֲטָאת. וּמִדּוּעַ שִׁתַּף עוֹלָה עִם חֲטָאת בִּירִידָה? אֵלֶּא לְלַמֵּד, שְׁעוֹלָה הִיְתָה בְּהַתְקַלָּה מִדַּת הַרְחָמִים, וְלִבְסוּף הַתַּהֲפֹכָה לְמַדַּת הַדִּין בִּירִידָה, וְנִקְרָאת חֲטָאת, וְהַכֵּל אֶחָד.

וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר הִבִּיאוּ עָלַי כִּפָּרָה. עָלַי - הִיְתָה הַלְבָנָה כֶּתֶר וְדָא, כְּדָגְמַת זֶה, וְלִבְסוּף הַתַּמְעֵטָה וְיְרִידָה לְרִגְלָיו כְּדָגְמַת זֶה, וּבִזְמַן זֶה נֶאֱמַר הִבִּיאוּ עָלַי כִּפָּרָה, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ (שם ו) הִיא הָעֵלָה, עוֹלָה מִרְגְּלָיו, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ (ישעיה טו) וְהָאָרֶץ הָדָם רִגְלֵי. לְמִימַר בָּהּ, הַשָּׁמַיִם כְּסָאֵי. וְהֵאֵי אִיהוּ רִזָּא (שמואל ב כג) צְדִיק מוֹשֵׁל יְרֵאת אֱלֹהִים. דְּמַהֲפֹף דִּינָא לְרַחֲמֵי. וְרִזָּא דְּמַלְכָּה, (תהלים קיח) אָבֶן מֵאֶסוּ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֵאשׁ פְּנָה. כְּדָגְמַת זֶה הוּא הוּא"י, יְהוָה.

וְעוֹד, כְּבֶשׂ אֶחָד וּשְׁנֵי כְּבָשִׁים בְּנֵי שְׁנָה תְּמִימִים - כַּנֶּגֶד שְׁלֹשׁ סְפִירוֹת. שְׁבַעָה כְּבָשִׁים בְּנֵי שְׁנָה - כַּנֶּגֶד שְׁבַע סְפִירוֹת. שְׁבַעָה כְּבָשִׁים - הֵם שְׁבַעָה יָמִים שֶׁל הַלְבָנָה. בְּנֵי שְׁנָה - בְּנֵי הַלְבָנָה שְׁנִקְרָאת שְׁנָה, שֶׁהִיא אַחַת מֵאוֹתָן שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת. (ע"ב רע"א

מדהימנא)

זכר

וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם וְגו' . וְכִי כָּמָה רֵאשֵׁי אֵינֶנּוּ לְסִיְהָרָא. וְהָא לִית רֵישָׁא לְסִיְהָרָא, אֵלֶּא שְׁמָשָׁא, דְּאִיהוּ רֵישָׁא לְגַבְהָ. אֵלֶּא רֵאשֵׁי תְרִין בְּכָל יְרַחָא וְיַרְחָא. וְאֵינֶנּוּ

וְרִזָּא דְּמַלְכָּה, לְקַבֵּל תְּרִין נִקְדוּדִין, דְּאֵינֶנּוּ תְרִין מַלְכִים, קָא רְמִיזוּ פְּרִים בְּנֵי בָּקָר שְׁנַיִם, וְלְקַבֵּל נִקְדָּה עֲטָרָה עַל רֹשֵׁייהוּ, אָמַר, וְאִיל אֶחָד, כְּמוֹ כֶּתֶר אֶחָד. כֶּתֶר דְּאִמְרַת אֵי אֶפְשָׁר לְשְׁנֵי מַלְכִים שִׁישְׁתַּמְשׁוּ בְּכֶתֶר אֶחָד, אֲזַעֲרֶת גְּרָמָה, אוֹף הָכִי, וְשַׁעִיר עֲזִים אֶחָד לַחֲטָאת. אִיל דִּיצָחֵק, אֲתַהֲדָר שְׁעִיר. אֲתַהֲפֹף מִרְחַמֵי לְדִינָא, וְאֲתַזְעִיר.

וּבְגִין דָּא שְׁעִיר עֲזִים אֶחָד לַחֲטָאת, וְלֹא אָמַר לְעוֹלָה, לְמַהוּי כֶּתֶר. וּמִנֵּיין דְּאִית יְרִידָה בַּחֲטָאת, שְׁנֶאֱמַר (ויקרא ט) וַיֵּרֵד מֵעֶשֶׂת הַחֲטָאת. וְאֵמַאי שִׁתַּף עוֹלָה עִם חֲטָאת בִּירִידָה. אֵלֶּא לְאוֹלְפָא, דְּעוֹלָה הִוּוּ בְּקַדְמִיתָא מִדַּת הַרְחָמִים, וְלִבְכֶתֶר אֲתַהֲפֹכַת לְדִינָא בִּירִידָה, וְאֲתַקְרִיאת חֲטָאת, וְכֹלֵא חַד.

וּבְגִין דָּא, הִבִּיאוּ עָלַי (דף רמ"ז ע"א) כִּפָּרָה, עָלַי הִוּוּ סִיְהָרָא כֶּתֶר וְדָאֵי, כַּנֶּגוּנָא דָּא וְלִבְכֶתֶר אֲתַמְעִיטָת, וְנַחֲתַת לְרִגְלֵין דִּילִיָּה, כַּנֶּגוּנָא דָּא וּבִזְמַנָּא דָּא הִבִּיאוּ עָלַי כִּפָּרָה, אִיתְמַר בָּהּ, (ויקרא ו) הִיא הָעֵלָה, סְלִיקַת מִרְגְּלוֹי. דְּאִתְמַר בָּהּ, (ישעיה טו) וְהָאָרֶץ הָדָם רִגְלֵי. לְמִימַר בָּהּ, הַשָּׁמַיִם כְּסָאֵי. וְהֵאֵי אִיהוּ רִזָּא (שמואל ב כג) צְדִיק מוֹשֵׁל יְרֵאת אֱלֹהִים. דְּמַהֲפֹף דִּינָא לְרַחֲמֵי. וְרִזָּא דְּמַלְכָּה, (תהלים קיח) אָבֶן מֵאֶסוּ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֵאשׁ פְּנָה. כַּנֶּגוּנָא דָּא, הוּא הוּא"י. יְהוָה.

וְעוֹד, כְּבֶשׂ א' וּשְׁנֵי כְּבָשִׁים בְּנֵי שְׁנָה תְּמִימִים, לְקַבֵּל תְּלַת סְפִירוֹן. שְׁבַעָה כְּבָשִׁים בְּנֵי שְׁנָה, לְקַבֵּל שְׁבַע סְפִירוֹן. שְׁבַעָה כְּבָשִׁים, אֵינֶנּוּ ז' יוֹמִין דְּסִיְהָרָא. בְּנֵי שְׁנָה, בְּנוֹי דְּסִיְהָרָא, דְּאִקְרִי שְׁנָה. דְּאִיְהִי חֲדָא מֵאֵינֶנּוּ שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת. (ע"ב רע"א מדהימנא).

זכר:

וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם וְגו' . וְכִי כָּמָה רֵאשֵׁי אֵינֶנּוּ לְסִיְהָרָא. וְהָא לִית רֵישָׁא לְסִיְהָרָא, אֵלֶּא שְׁמָשָׁא, דְּאִיהוּ רֵישָׁא לְגַבְהָ. אֵלֶּא רֵאשֵׁי תְרִין בְּכָל יְרַחָא וְיַרְחָא. וְאֵינֶנּוּ

בשבילה. אלא ראשי - שנים, בכל חדש וחדש, והם יעקב ויוסף שמתחדשים על הלכנה, ועל זה רצו לחדש אותה.

פרים בני בקר שנים - אלו הם שאמרה הלכנה איך ישתמשו בה כאחד, והמעטה עצמה תחתיהם. ואיל אחד - זה אילו של יצחק. וכי אברהם להיכן הלך? אלא משום שהתעורר שם עשו, נאסף אברהם, שלא יראה אותו. ומי הוא? שעיר של ראש חדש. (שתי נסחאות) ומשום שמזמן להתעורר שם עשו, שהוא שעיר - נאסף אברהם ולא נמצא שם. יצחק נמצא שם, שהאכה שלו אצלו כנין על שמריו. יעקב נמצא שם לשבר פניו. יוסף הוא השור (שטן) שלו אצל רחל.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, ודאי בני שנה נקראים על שם החמה (מלכות), האם הקדושה, שנאמר בה פני משה כפני חמה. (הלכנה שנקראת שנה, שיש בה שני ימים בחשבון) שנה יש בה שס"ה ימים, כחשבון שס"ה מצוות לא תעשה, ולכן הוא לשמאל. אפא עליונה - הלכנה בימין. אסורה הבת לאב, שהוא לימין, חסד. והיא כלולה מרמ"ח מצוות. נמצאת ו' עם אפא לשמאל. הבת עם האב לימין חסד. (והיא כלולה מרמ"ח מצוות. נמצאת ו' עם אפא, והבת עם האב לימין). וסוד הדבר - (משלי ג) בחכמה יסד ארץ. חכמה - אפא. ארץ - בת. כונן שמים - שהוא בן, עם אפא, שהיא תבונה. וזהו צרוף יהו"ו, הויות באמצע. ועוד, ושעיר עזים אחד - שני שעירים הם, שנאמר עליהם (ויקרא טו) ולקח את שני השעירים וגו' גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל. שעיר לה', בגלל מעוט הלכנה, והוא שעיר אחד ליהו"ה לחטאת. אחד

יעקב ויוסף, דמתחדתי על סיהרא. ועל דא בעו לחדתא לה.

פרים בני בקר שנים, אלין אינון דאמרה סיהרא, דהיך ישתמשון בה פחדא, ואזעירת גרמה תחותיהו. ואיל אחד, דא איל דיצחק. וכי אברהם לאן אזיל. אלא בגין דאתער תמן עשו, אתפניש אברהם, דלא יחמי ליה, ומאן איהו שעיר דראש חדש. (תרי נוסחי) ובגין דזמין לאתערא תמן עשו דאיהו שעיר אתפניש אברהם, ולא אשתכח תמן, יצחק, אשתכח תמן, דרחימו דיליה לגביה, פחמרא על דודדיה. יעקב אשתכח תמן, לתברא אנפוי. יוסף דאיהו שור (ס"א שטן) דיליה, לגבי רחל.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, ודאי בני שנה אתקריאו על שם חמה, (נ"א מלכות) אימא קדישא, דאתמר בה פני משה כפני חמה. (ס"א סיהרא דאקרי שנה דאית בה שני יומין, כחשבון) שנה אית בה שס"ה יומין, כחושבון שס"ה מצוות לא תעשה. ואיהו על דא לשמאלא. אימא עלאה, סיהרא בימינא. אסורה ברפא לאבא דאיהו לימינא חסד. ואיהו כלילא מרמ"ח פקודין. אשתכח ו' עם אימא לשמאלא. ברפא עם אבא לימינא דחסד. (ואיהו כלילא מרמ"ח פקודין. אשתכח ו' עם אימא, ברפא עם אבא לימינא) ורזא דמלה, (משלי ג) בחכמה יסד ארץ. חכמה אבא. ארץ ברפא. כונן שמים דאיהו ברא, עם אימא דאיהו תבונה, והאי איהו יהו"ו, הויות באמצע.

ועוד ושעיר עזים אחד, תרין שעירין אינון, דאתמר עלייהו (ויקרא טו) ולקח את שני השעירים וגו' גורל אחד לז' וגורל אחד לעזאזל. שעיר לז', בגין מיעוט סיהרא, ואיהו שעיר אחד ליהו"ה לחטאת. אחד: מסטרא דיחודא. אבל שעיר דעזאזל, לא כתיב

- מצד היחוד. אבל שעיר של עזאזל לא כתוב בו אחד, לא קרבן, ולא אשה, ולא עולה. אלא - ושלח ביד איש עתי המדברה. ושלח, כמו שאמר יעקב, (בראשית לב) מנחה היא שלוחה לאדני לעשו. אף כף שחד, לשבר הרגז של סמא"ל שלא יתקרב למקדש לקטרג.

מוש"ל לכלב שהוא רעב, ומי שרוצה שלא ינשף אותו, נותן לו בשר לאכל או לחם, וינשקה אותו מים. וסוד הדבר - (משלי כה) אם רעב שנאף האכלהו לחם וגו'. וכוזה יחזר לאהבתו של האדם. שלא די שלא ינשף אותו בכמה יסורים, אלא יחזר להיות עליו סנגור, ויחזר להיות אוהבו.

ומדוע היו שולחים אותו ביד איש עתי, פגום? משום שהצדדים האחרים פלם בעלי מומים, ונקראו שעירים, שכתוב (ישעיה יג) ושעירים ירקדו שם. ונאמר בהם, (ויקרא יז) ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים. שצליהם נאמר (דברים לב) יזבחו לשדים לא אלה. ובשעיר זה נפרש מהפל, ונושא את כל חובות ישראל עליו, כמו שנאמר (ויקרא טז) ונושא השעיר עליו את כל עונתם. ועוד, אחר שנוטל הוא - ונושא. הקדוש ברוך הוא (שמות לד) נושא עון. מה בין נושא לנשא? נשא - משאוי. נשא - הרמת המשאוי. (ובחבור קדמון) (ע"כ רעיא מהימנא).

והר' ושרשה עשרונים - שלש מדרגות ראשונות שלה, שפל אחת ואחת - עשר, כדגמא של מעלה - עשרונים, אחד מעשרה. ושעיר חטאת אחד, מדוע נקרא חטאת? משום שהוא חטאת, ומצד החטאת הוא. אמר רבי אלעזר, והרי כתוב לה. אלא לשם ה' מקרב בודאי, שכתוב לכפר. לשבר פנים, והכל יתקרב למקדש, אלא נותנים חלק אחד לסמאל,

ביה אחד, לא קרבן, ולא אשה, ולא עולה. אלא ושלח ביד איש עתי המדברה. ושלח, כדאמר יעקב (בראשית לב) מנחה היא שלוחה לאדני לעשו. אוף הכי שחד, לתברא רוגזא דסמא"ל, דלא יתקריב למקדשא לקטרגא.

לכלבא דאיהו רעב, ומאן דבעי דלא נשיף ליה, יהיב ליה בשרא למיכל, או נהמא, וינשקי ליה מיא. ורזא דמלה, (משלי כה) אם רעב שנאף האכלהו לחם וגו'. ובדא יתהדר רחימו דבר נש, דלא די דלא נשיף ליה בכמה יסורין, אלא אתהדר למיהוי ליה סניגורא, ואתהדר רחימו.

ואמאי הוה שלחין ליה ביד איש עתי, פגים. בגין דסטרין אתרנין פלהו מארי מומין, ואתקריאו שעירים, דכתיב, (ישעיה יג) ושעירים ירקדו שם. ואתמר בהון, (ויקרא יז) ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים. דעליהו אתמר, (דברים לב) יזבחו לשדים לא אלה. ובשעיר דא, אתפרש מפלא, ונושא כל חובין דישראל עליה, כמה דאת אמר, (ויקרא טז) ונושא השעיר עליו את כל עונותם. ועוד, בתר דנטיל איהו ונושא קדשא בריך הוא (שמות לד) נושא עון. מאי בין נושא לנשא. נשא : מטולא. נושא : סליקו דמטולא. (ובחבורא

קדמאה) (ע"כ רעיא מהימנא)

והר':

ושרשה עשרונים, תלת דרגין קדמאין דילה, דכל חד וחד עשר, כגוונא דלעילא עשרונים, חד מעשרה. ושעיר חטאת אחד, אמאי אקרי חטאת. בגין דאיהו חטאת, ומסטרא דחטאת הוא. אמר רבי אלעזר, והא כתיב ליי. (דף רמ"ח ע"ב) אלא ליי אתקריב ודאי, דכתיב לכפר. לתברא אנפין, וכלא יתקריב למקדשא, אלא יהבי חולקא חדא לסמאל, ואכיל ליה, ולא אחיד בשאר

ואוכל אותו, ולא אוהו בשאר הקרבנות. וזהו לבדו, שלא ישפתף אחר עמו לאכל בו.

הוא נהנה בתוך סעודת המלך בחלק זה, ועל זה שמח, ונפרד מישראל ולא מקטרג עליהם. ואם לא שהיה מעוט הלבנה, לא היו נוהגים לו בסעודת המלך כלום. וכי במעוט הלבנה מה היה עושה? אלא כדי שיתקרב ויניק ויקח כח לעמו מתוך צד שמאל של הלבנה, ויתחזק בו. ובשעיר זה נפרד מהכל ונהנה בזה. ומשום שהקדוש ברוך הוא המעיט לה ללבנה, מקריבים לו לזה השעיר, כדי שיפרד ממנו ולא יתקרב למקדש. ועל זה שנינו, הביאו עלי כפרה. עלי - בגלל, שהמעטתי אותה. בגלל סבה שלי אתם צריכים זה.

רעיא מהימנא

ובראשי חדשיכם (במדבר כח) - הם יעקב ויוסף. (בראשית לו) אלה תלדות יעקב יוסף, שמתחדשים על הלבנה. מצינו בספרו של חנוך שאמר, כמו שבראש חדש, שנטהרת הלבנה להתקרב בבעלה, צריך לתת לצד האחר חלק אחד באותו מין שלה - אף כף גם כן צריכה האשה בשעה שנטהרת להתקרב בבעלה לתת חלק אחד לצד האחר באותו מין שלו.

וכוהו? אותו חלק הצפרנים בכללנו שללם. ומעט משערות הראש, בין שצריך לסרק ראשה, ולכרף אותם זה בזה, ולא ילף אחריה אותו צד הרע להרע לה, ויפרד ממנה בכל הצדדים. ומה מעשה מאותו שער וצפרנים? לאחר שתכרף אותם כאחד, צריך להניח אותם במקום שלא עוברים שם בני אדם, או בתוך חורים פתוחים של החצר, ויגנו אותם שם.

קרבניו. ודא איהו לחודיה, דלא אשתתף אחרא עמיה למיכל ביה.

איהו אתהני בגו סעודתא דמלכא בחולקא דא, ועל דא חדי, ואתפרש מישראל, ולא מקטרגא עלייהו. ואי לאו דהוה מיעוטא דסיהרא, לא הוה יתבי ליה בסעודתא דמלכא כלום. וכי במיעוטא דסיהרא מאי קא עביד. אלא בגין דקריב ויניק, ונטיל חילא לעמיה, מגו סטר שמאלא דסיהרא, ואתתקף ביה. ובשעיר דא אתפרש מפלא, ואתהני בהאי. ובגין דקודשא בריך הוא אזעיר לה לסייהרא, מקרבין ליה להאי שעיר, בגין דיתפרש מנה, ולא יתקריב למקדשא. ועל דא תנינן, הביאו עלי כפרה. עלי: בגיני, דאזעירת לה, בגין סבת דיילי אתון צריכין דא.

רעיא מהימנא

ובראשי חדשיכם, (במדבר כח) אינון יעקב ויוסף. (בראשית לו) אלה תלדות יעקב יוסף, דמתחדתי על סיהרא. אשפחנא בספרא דחנוך דאמר, כמה דבראש חדש, דאתדפיאת סיהרא לאתקרבא בבעלה, אצטריך למיהב לסטרא אחרא חולקא חדא, בההוא זינא דילה. אוף הכי נמי אצטריכת לאתתא, בשעתא דאתדפיאת לאתקרבא בבעלה, למיהב חולקא חדא לסטרא אחרא, בההוא זינא דיליה.

ומאן איהו. ההוא חולקא טופרהא בטנופא דלהון. וזעיר מריש דשערא, בגין דבעי לאסרקא רישא, ולאכרכא לון דא בדא, ולא יזיל אבתרה ההוא סטרא בישא, לאבאשא לה, ואתפרש מנה בכל סטריין. ומה תעביד, מההוא שערא וטופריין. לבתר דתכריף לון כחדא, אצטריך לאנחא לון באתר דלא עבריין תמן בני נשא, או בגו חוריין תתאין דחצרא, ותגניז לון תמן.

רעיא מהימנא

רעיא מהימנא

ועוד ובראשי חדשיכם אמרו רבנן דמתניתין, דכד הוּוּ
מקדשין ירחין על פי בית דין, הוּוּ משיאין משואות
בראשי ההרים, והוּוּ אמרין פְּזָה רָאָה וקדש. לזמנין
סהרא הוּוּ פגוונא דא U הוּוּ מסתפלא לעילא בקרנא.
ולזמנין מסתפלא לתתא כגוונא דא N לזמנין מסתפלא
למזרח פגוונא דא C לזמנין למערב פגוונא דא כ לזמנין
לדרום ולזמנין לצפון והאי איהו כ אסתפלותר דילה
לשית סטרין דכליל לון תפארת דאיהו ו' גדולה גבורה
תפארת. נצח הוד יסוד.

נקודא דנגיד עליה מלגו, היא חכמה. והיא חוט
דאסחר עלה, איהו כתר. והיא נקודא איהו
לזמנין עטרה, ולזמנין פסא, למיתב עליה, לזמנין
שרפרף להדום רגליו.

נקודה שמושכת עליה מבפנים
היא חכמה. ואותו החוט הסובב
עליה הוא כתר. ואותה הנקודה
היא לפעמים עטרה, ולפעמים
פסא לשבת עליה, לפעמים
שרפרף להדום רגליו.

ואמאי אתקריאת לבנה. על שם לבון ההלכה, דאיהי
מלגו, (תהלים מה) פל כבודיה בת מלך פנימה.
ובאשא דבינה דנחית עלה איהי מתלבנת. ורזא דמלה,
(ישעיה א) אם יהיו חטאיכם פשנים פשלג ללבינו. ומאי
דלות אדני דנא, סומקא בגבורה, דתמן בינה. אתלבנת
מסטרא דחסד, דתמן חכמה, ואתהדרת יהוה.

ומדוע נקראת לבנה? על שם
לבון ההלכה, שהיא מבפנים,
(תהלים מה) פל כבודיה בת מלך
פנימה. ובאש הבינה שיורד עליה
היא מתלבנת. וסוד הדבר - (ישעיה
א) אם יהיו חטאיכם פשנים כשלג
ללבינו. ומה שהיתה אותיות אדני
דין, אדמה בגבורה, ששם הבינה
- התלבנה מצד החסד, ששם
חכמה, וחרה אותיות יהוה.

ומה גרים לאתהפכא מדינא לרחמי צדיקים גמורים
דסיהרא מסטרא דעץ הדעת טוב ורע, איהי קליפא
דיליה חשוכא, אם בהרת שחורה, היא יצר הרע, שפחה.
(ויקרא יג) ושפלה איננה והיא כהה, ולית לה מדילה, אלא
ההוא חוט דנהיר בה, דאיהו לזה לה בליליא, דאיהי
גלותא. ואתערב מנה ביממא, דאיהו עלמא דאתי, דביה
(מלאכי ג) וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא
בכנפיה.

ומה גרם להתהפך מדין
לרחמים? צדיקים גמורים,
שהלכנה מצד של עץ הדעת טוב
ורע, הקלפה שלה היא חשך, אם
בהרת שחורה, היא יצר הרע,
שפחה. (ויקרא יג) ושפלה איננה, והיא כהה. ואין לה משלה אלא אותו חוט שמאיר בה, שהוא
לזה אותה בלילה, שהיא גלות. ועובר ממנה ביום, שהוא עולם הבא, שבו (מלאכי א) וזרחה לכם
יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה.

אבל סיהרא דעץ החיים, ההיא נקודה דלגו מנה, איהי
שפחה. (ויקרא יג) ושפלה איננה, והיא כהה. ואין לה משלה אלא אותו חוט שמאיר בה, שהוא
לזה אותה בלילה, שהיא גלות. ועובר ממנה ביום, שהוא עולם הבא, שבו (מלאכי א) וזרחה לכם
יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה.

אבל הלכנה של עץ החיים, אותה נקדה שבפנים ממנה, היא פמקור המעין שאין לו הפסק.

שְׁכַתוּב בַּהּ (ישעיה נח) וּכְמוֹצָא מִים
אֲשֶׁר לֹא יִכְזְבוּ מִיָּמִינוּ. וְנִקְרְאָת
אֵילַת אֲהֵבִים מִצַּד הַחֹסֵד, כְּלוּמֵר
(ירמיה לא) אֲהֵבַת עוֹלָם אֲהֵבְתִּיךָ עַל
כֵּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֹסֵד. וְשִׁמְתִי קִרְנַיִם
יֵשׁ לָהּ מִן הָאוֹר, כְּדָגְמָא זוּ **U**
לְפַעֲמִים הָאֲחַת גְּבוּהָהּ מִן הַשְּׁנִיָּה
כְּדָגְמָא זוּ **U** לְפַעֲמִים הַקִּרְנַיִם
הֵן שְׁוֹת. **U** (ע"כ רעיא מהימנא).

וּבַחֲדָשׁ הָרֵאשׁוֹן וְגו'. רַבִּי אֲבָא
פְּתַח, (תהלים מב) כִּאֵיל תַּעֲרַג עַל
אֲפִיקֵי מַיִם כֵּן נַפְשִׁי תַעֲרַג אֲלֶיךָ
אֱלֹהִים. פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ, כְּתוּב
כֵּאֵן אֵיל, וְכְתוּב שֵׁם אֵילַת. מִשׁוּם
שִׁישׁ זָכַר וְיֵשׁ נִקְבָּה (ואף על גב שיש
זכר ונִקְבָּה, הַכֵּל אַחַד. הַאֵיל הַזֶּה, הוּא נִקְרָא זָכַר,
וְהוּא נִקְרָא נִקְבָּה. וְזֶה שְׁכַתוּב כִּאֵיל תַּעֲרַג, וְלֹא
כְּתוּב יַעֲרַג. וְהַכֵּל אַחַד. אֵילַת הַשְּׁחַר).

מַה אֵילַת הַשְּׁחַר? אֵלָא זֹהִי חִיָּה
אֲחַת רַחֲמַנִית שְׂאִין בְּכָל חַיּוֹת
הָעוֹלָם רַחֲמַנִית כְּמוֹתָהּ. מִשׁוּם
שִׁבְשַׁעַה שְׂדֵחַוּקָהּ לָהּ הַשְּׁעָה
וְצָרִיכָה לְמִזוֹן לָהּ וּלְכָל הַחַיּוֹת,
הִיא הוֹלֶכֶת לְמַרְחֹק לְדַרְךָ
רְחוּקָה, וּמְבִיאָה וּמוֹבִילָה מִזוֹן,
וְלֹא רוֹצֵה לְאָכַל עַד שֶׁתִּבְאֵר וְתַחֲזוֹר
לְמִקוּמָהּ. מַדּוּעַ? כִּדִּי שִׁיתְאַסְפוּ
אֲצִלָּהּ שְׂאֵר הַחַיּוֹת וְתַחֲלַק לָהֶן
מֵאוֹתוֹ מִזוֹן. וְכֹאֲשֶׁר מְגִיעָה,
מֵתְאַסְפּוֹת אֲצִלָּהּ כָּל שְׂאֵר הַחַיּוֹת,
וְהִיא עוֹמֶדֶת בְּאֲמָצַע וּמְחַלֶּקֶת
לְכָל אֲחַת וְאֲחַת. וְסִימֵן לְדַבֵּר -
(משלי לא) וַתִּקֶּם בְּעוֹד לִלְלָהּ וַתַּתֵּן
טָרֶף לְבֵיתָהּ וְגו'. וּמִמָּה
שֶׁמְחַלֶּקֶת לָהֶן הִיא שְׁבַעָה, כֵּאלוֹ
אֲכָלָה יוֹתֵר אֲכָל מִכְּלָן. (מתי מחלקת
לחז"ל).

וְכֹאֲשֶׁר יִגִיעַ הַבֶּקֶר שֶׁנִּקְרָא שְׁחַר,
יִגִיעַ לָהּ חֲבִלֵי גְלוֹת. וּמִשׁוּם זֶה
נִקְרְאָת אֵילַת הַשְּׁחַר, עַל שֵׁם
שְׁחַרוֹת הַבֶּקֶר. שִׁישׁ לָהּ כְּאֵבִים
כְּמוֹ הַיּוֹלְדֵת. זֶהוּ שְׁכַתוּב (ישעיה
כו) כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תַּחֲלִיל
תִּזְעַק בְּחֲבִלֶיהָ וְגו'. אֵימְתִי

כְּמִבוּעָא דְלִית לֶיהּ פְּסָק, דְכָתִיב בַּהּ, (ישעיה נח) וּכְמוֹצָא
מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזְבוּ מִיָּמִינוּ. וְאֲתַקְרִיאַת אֵילַת אֲהֵבִים
מִסְטָרָא דְחֹסֵד, דְהֵינֵנו (ירמיה לא) אֲהֵבַת עוֹלָם אֲהֵבְתִיךָ עַל
כֵּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֹסֵד. וְתִרִין קִרְנַיִן אֵית לָהּ מִן נְהוּרָא, כְּגוּוּנָא
דָּא **U** לְזַמְנִין הָאֲחַת גְּבוּהָהּ מִן הַשְּׁנִית כְּגוּוּנָא דָּא. **U**
לְזַמְנִין קִרְנַיִן אֵינּוּן שְׁוִין **U** (ע"כ רעיא מהימנא). (דף רמ"ט
נ"א).

וּבַחֲדָשׁ הָרֵאשׁוֹן וְגו'. רַבִּי אֲבָא פְּתַח, (תהלים מב)
כִּאֵיל תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם כֵּן נַפְשִׁי
תַעֲרַג אֲלֶיךָ אֱלֹהִים. הִיא קְרָא אוֹקְמוּהָ, כְּתִיב
הִכָּא אֵיל וְכְתִיב הֵתָם אֵילַת, בְּגִין דְאֵית דְּכַר
וְאֵית נוֹקְבָא (ואף על גב דאית דְּכַר וְנוֹקְבָא, כּוּלָּא חַד. הִיא אֵיל,
אֵינּוּן אֲקָרִי דְּכַר. וְאֵינּוּן אֲקָרִי נוֹקְבָא. הִיא הוּא דְכְּתִיב כִּאֵיל תַּעֲרַג וְלֹא כְּתִיב
יַעֲרַג. וְכּוּלָּא חַד. אֵילַת הַשְּׁחַר).

מַה אֵילַת הַשְּׁחַר. אֵלָא דָּא אֵינּוּן חִיָּה חֲדָא
רַחֲמַנִית, דְלִית בְּכָל חַיּוֹן דְעֵלְמָא רַחֲמַנִית
כְּמוֹתָהּ. בְּגִין דְבִשְׁעָתָא דְדַחֲיָקַת לָהּ שְׁעָתָא,
וְאֲצִטְרִיכַת לְמִזוֹנָא לָהּ וּלְכָל חַיּוֹן. אֵינּוּן אֲזֵלַת
לְמַרְחִיק לְאַרְחַ רְחִיקָא. וְאֲתִיאַת וְאוֹבִילַת
מִזוֹנָא. וְלֹא בְעָתָא לְמִיכַל, עַד דְתִיתִי וְתִתְהַדְרַר
לְאַתְרָהּ. אֲמַאי. בְּגִין דִּיתְכַנְשׁוּן לְגַבְהָ שְׂאֵר
חַיּוֹן, וְתַחֲלַק לוֹן מֵהָהוּא מִזוֹנָא. וְכַד אֲתַת,
מֵתְכַנְשׁוּן לְגַבְהָ כָּל שְׂאֵר חַיּוֹן, וְהִיא קִיִּימָא
בְּאֲמָצַעִיתָא, וּפְלַגַת לְכָל חַד וְחַד. וְסִימֵן, (משלי
לא) וַתִּקֶּם בְּעוֹד לִלְלָהּ וַתַּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְגו'.
וּמִמָּה דְפְלִיגַת לוֹן, אֵינּוּן שְׁבַעָה, כֵּאלוֹ אֲכָלָה
יִתִיר מִיכְלָא מִכְּלָא. (אימתי פְלִיגַת לוֹן).

וְכַד יִיתִי צְפָרָא דְאֲקָרִי שְׁחַר. יִיתִי לָהּ חֲבִלִים
דְגְלוֹתָא. וּבְגִין דָּא, אֲתַקְרִיאַת אֵילַת
הַשְּׁחַר. עַל שֵׁם קְדְרוּתָא דְצְפָרָא. דְחֲבִלִים לָהּ
כְּמוֹ הָרָה. הִיא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה כו) כְּמוֹ הָרָה
תִּקְרִיב לְלֶדֶת תַּחֲלִיל תִּזְעַק בְּחֲבִלֶיהָ וְגו'. אֵימְתִי
תִּזְעַק בְּחֲבִלֶיהָ וְגו'. מִתִּי מְחַלֶּקֶת לָהֶן? כֵּאלוֹ הַבֶּקֶר רוֹצֵה לְבָא, בְּעוֹד שְׁהוּא לִלְלָהּ וְהַשְּׁחַרוֹת

עולה להאיר, כמו שנאמר ותקם בעוד לילה ותפן טרף לביתה וגו'. פיון שהאיר הבקר, כלם שבעים במזון שלה.

אז קול אחד מתעורר באמצע הרקיע, קורא בכח ואומר: קרובים הפנסו למקומכם! רחוקים צאו! כל אחד ואחד יאסף למקומו הראוי לו. פיון שהאיר השמש, כל אחד ואחד יאסף למקומו. זהו שכתוב (תהלים קד) תזרח השמש יאספון וגו'. והיא הולכת ביום, ומתגלית בלילה, ומחלקת בבקר. ולכן נקראת אילת השחר.

לכסוף מתגברת כגבור והולכת, ונקראת איל. לאיזה מקום הולכת? הולכת ששים פרסאות מאותו מקום שיצאה, ונכנסת לתוף הר של חשף. (ומשם מריחה מזון) הולכת בתוף אותו הר של חשף, ומריח את רגליה נחש אחד עקלתון, והולף למרגלותיה. והיא עולה משם אצל הר של אור. פיון שמגיעה שם, מזמן לה הקדוש ברוך הוא נחש אחד, ויוצא ונלחם זה בזה, והיא נצולית. ומשם נוטלת מזון ושבה למקומה בחצות הלילה. ומחצות לילה מתחילה לחלק, עד שעולה שחרות הבקר. פיון שמאיר היום, הולכת ולא מתראה, כמו שנתבאר.

ובשעה שהעולם צריך למטר, מתאספות אצלה כל שאר החיות, והיא עולה לראש הר גבוה, ומכניסה ראשה בין ברקיה, ובוכה בכיה אחר בכיה, והקדוש ברוך הוא שומע קולה ומתמלא רחמים וחס על העולם. והיא יורדת מראש ההר, ורצה, ומסתיירה עצמה, וכל שאר

רהטין, ולא משפחין לה.

פלגת להון. פד צפרא בעי למיתי. בעוד דאיהי ליליא, וקדרותא סליקת לאנהרא. כמה דאת אמר, ותקם בעוד לילה ותפן טרף לביתה וגו'. פיון דאנהיר צפרא, פלהו שבעין במזונא דילה.

ברין, קלא חדא אתער באמצעיתא דרקיע, קארי בחיל ואמר, קריבין עולו לדוכתיכו. רחיקין. פוקו. פל חד וחד ליכנש לאתריה דאתחזי ליה. פיון דאנהיר שמשא, פל חד וחד אתפניש לאתריה. הדא הוא דכתיב, (תהלים קד) תזרח השמש יאספון וגו'. ואיהי אזלת ביממא, ואתגליא בליליא, ופלגא בצפרא, ובגין פך אקרי, אילת השחר.

לבתר אפתקפת כגיבר ואזלת, ואקרי איל. לאן אתר אזלת. אזלת שתין פרסי מההוא (דף רמ"ט ע"ב) אתר דנפקא, ועאלת לגו טורא דחשוכא. (ומתפן ארסת מזונא) אזלת בגו ההוא טורא דחשוכא, ארח לרגלה חויה חדא עקימא, ואזיל לרגלה. ואיהי סלקא מתמן, לגבי טורא דנהורא. פיון דמטת תמן, זמין לה קדשא בריך הוא חויה אחרא, ונפיק ומקטרגא דא בדא, ואיהי אשתזיבת. ומתמן נטלת מזונא, ותבת לאתרה, בפלגות ליליא. ומפלגו ליליא, שריא לפלגא, עד דסליקת קדרותא דצפרא. פיון דאנהיר יממא, אזלת, ולא אתחזיאת, כמה דאתמר.

ובשעתא דעלמא אצטריך למטרא, מתפנשין לגבה פל שאר חיון, והיא סליקת לריש טורא רמאה, ואתעטפת רישהא בין ברכהא, וגעת גועה בתר גועה, וקודשא בריך הוא שמע קלה, ואתמלי רחמין, וחס על עלמא. והיא נחתת מריש טורא, ורהטת, וטמירת גרמאה. וכל שאר חיותא אבתרהא

החיות רודפות אחריה ולא מוצאות אותה. זהו שכתוב (תהלים מב) כִּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם. מהו על אֲפִיקֵי מַיִם? על אֲפִיקֵי מַיִם - מאלו שהתיבשו, והעולם צמא למים, ואז תִּעְרַג.

בשעה שמתעברת, נסתמת. פיון שמגיע זמנה לילד, בוכה ומרימה קולות, קול אחר קול, עד שבעים קולות פחשפון תבות של מזמור (תהלים כ) יִעֲנֶה ה' בְּיוֹם צָרָה, שהיא שירה של המעברת הזאת. והקדוש ברוך הוא שומע לה ומצוי אצלה. ואז מוציא נחש אחד גדול מתוך הרי החשף, ובא בין ההרים, פיו מלחף בעפר, מגיע עד איל זה, ובא ונושף לה באותו מקום פעמים.

פעם ראשונה יוצא דם, והיא לוחכת. פעם שניה יוצא מים, ושתו כל אותן החיות שבהרים, ונפתחת ויולדת. וסימנה - (במדבר כ) וַיָּךְ אֶת הַסֶּלַע בְּמַטְהוֹ פַּעֲמָיו. וכתוב ותשת העדה ובעירם.

באותו זמן שהקדוש ברוך הוא חס עליה על (מעשה) עבור של נחש (של חיה) זה, מה כתוב? (תהלים כט) קול ה' יחולל אילות ויחשף יערות וגו'. קול ה' יחולל אילות - אלו חבלים וצירים, לעורר אלו השבעים קולות. מיד - ויחשף יערות, להעביר (לעורר) אותו נחש ולהתגלות אותה חיה ביניהם ללכת. ובהיכלו, מהו ובהיכלו? בהיכלו של הקדוש ברוך הוא, כל אלו ההמונים פותחים ואומרים כבוד. מהו כבוד? (יחזקאל א) ברוך כבוד ה' ממקומו.

רעיא מהימנא

ואם תאמר שלשבעים שנה תחיל ולשתי שנים יולדת, אחר אלה ומאיתם, פחשפון רע"ב - הרי כתוב (ישעיה טו) בטרם תחיל ללדה.

הָדָא הוּא דְכָתִיב, (תהלים מב) כִּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם. מַאי עַל אֲפִיקֵי מַיִם. עַל אֲפִיקֵי מַיִם מֵהֵנָּה דְאֵתִיבְשׁוּ, וְעֲלָמָא צָחִי עַל מַיָּא, כְּדִין תִּעְרֹג.

בשעתא דאתעברת, אסתימת, פיון דמטא זמנא למילד, געצת ורמאת קלין, קלא בתר קלא, עד שבועין קלין, כחושפון תיבין (תהלים כ) דיענה יי ביום צרה, דאיהי שירתא דעוברתא דא. וקודשא בריך הוא שמע לה, וזמין לגבה. כדין אפיק חד חויה רברבא, מגו טורי חשוף ואתי בין טורין, פומיה מלחכא בעפרא, מטי עד האי איל, ואתי ונשף לה ביהווא אתר, תרי זמני.

זמנא קדמאה נפיק דמא, ואיהי לחיה. זמנא תניינא, נפיק מיא ושתו כל אינון בעירן די בטוריא, ואתפתחת ואולידת. וסימנה (במדבר כ) ויך את הסלע במטהו פעמים. וכתוב ותשת העדה ובעירם.

בהווא זמנא דקודשא בריך הוא חס עליה על (ס"א עובדא) עוברתא דנחש (ס"א דחיה) דא. מה כתיב, (תהלים כט) קול יי יחולל אילות ויחשף יערות וגו'. קול יי יחולל אילות, אינון חבלין וצירין, לאתערא אינון שבועין קלין. מיד ויחשף יערות, לאעפרא (נ"א לאתערא) ההוא נחש, ולאתגלייא ההיא חיה ביניהו למיהף. ובהיכלו, מאי ובהיכלו. בהיכלו דקודשא בריך הוא, כל אינון אכלוסין, פתחין ואמרין כבוד. מאי כבוד. (יחזקאל א) ברוך כבוד יי ממקומו.

רעיא מהימנא

ואי תימא דלע' תחיל ולב' שנין אולידת, בתר אלה ומאתן, כחושפון רע"ב. הא כתיב (ישעיה טו) בטרם תחיל

וְלָדָה. וְרָצָא דְמַלְאָה, (ישעיה סה) וְהָיָה טָרֵם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹד וְגו' . וּמֵאִי (ס"א יו"א) בְּטָרֵם. אֲלֵא קִדְם דִּישְׁתְּלִימוּ, שְׂבָעִין וְתָרִין שְׁנִין, בְּתַר אֶלְף וּמֵאֲתָן, אֵינִין חֻבְלִים דִּי לָדָה, יִתְגַּלְיִין ב' מְשִׁיחִין בְּעֵלְמָא. וּבַהֲהוּא זְמַנָּא (תהלים כט) וּבַהֲיִכְלוּ פְלוּ אֲמַר כְּבוֹד, וְהָא אִוְקְמוּהָ (משלי ג) כְּבוֹד חֻכְמִים יִנְחָלוּ.

וְסוּד הַדְּבָר - (שם סה) וְהָיָה טָרֵם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹד וְגו' . וּמֵאִי (ס"א יו"א) בְּטָרֵם. אֲלֵא קִדְם דִּישְׁתְּלִימוּ, שְׂבָעִים וּשְׁתַּיִם שְׁנַיִם אַחַר אֶלְף וּמֵאֲתַיִם אֵלוּ חֻבְלֵי הַיּוֹלָדָת, יִתְגַּלְוּ שְׁנֵי מְשִׁיחִים בְּעוֹלָם. וּבְאִתּוּ הַזְּמַן נֶאֱמַר, (תהלים כט) וּבַהֲיִכְלוּ פְלוּ אֲוֹמַר כְּבוֹד, וּכְבֹר פִּרְשׁוּהוּ, (משלי ג) כְּבוֹד חֻכְמִים יִנְחָלוּ.

בְּהֵימָּא שְׂעֵתָא, אֲלִין מֵאֲרִי תוֹרָה יְהוֹן נִכְבְּדִים. אֲלִין דְסָבִילוּ כְמָה חֻבְלִים וְצִירִין פִּיּוּלָדָה, וְהוּוּ מְבוּזִין בֵּין עַמֵּי הָאָרֶץ, יְהוֹן נִכְבְּדִים. וּמִיד (תהלים כט) יִי לְמַבּוּל יִשָּׁב, לְרִשְׁיַעֲנָא. אֵין מַבּוּל, אֲלֵא דִינִין דְמַבּוּל. כְּגוּוֹנָא דְנִפְתָּחוּ (בראשית ז) מְעִינּוֹת תְּהוֹם וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם נִפְתָּחוּ בְיוֹמֵי טוֹפָנָא, אוֹף הָכָא יִתְעַרוּן דִּינִין לְגַבְיֵיהוּ עֵילָא וְתַתָּא, עַד דְלִית סוּף וְתַכְלִית, וְכָל בְּזוּיִין וּקְלָנָא, דְעַבְדוּ אוּמִין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת דְעֵלְמָא, לְשֵׁם יְהוָה וּלְעַמֵּיהּ, וּכְמָה חֲרוּפִין דְסָבִילוּ יִשְׂרָאֵל מְנִיֵּיהוּ עַל שֵׁם יי, מִכְּלֵהוּ גָטִיל נוֹקְמָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא אֲתַקְרִי, (נחום א) נוֹקֵם יי וְנוֹטֵר וּבַעַל חֻמָּה לְגַבְיֵיהוּ.

וּבַחֲדָשׁ הֶרְאֵשׁוֹן, מָאן רֵאשׁוֹן. דָּא נִיסָן. תַּמָּן אוּלִידַת הֵהִיא חֲזֵה, לְקַיִם מַה דְאוּקְמוּהָ מֵאֲרִי מִתְנִיתִין, בְּנִיסָן נִגְאָלוּ וּבְנִיסָן עִתִּידִין לְהִגָּאֵל. וּבִי"ד דִּילֵיהּ, (שמות י"ז) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כַּס יְהוָה, תַּמָּן אוּמִי לְאַעֲבְרָא מְעֵלְמָא זְרַעָא דְעָשׂוּ עַמְלֻקִּיִם, בַּהֲהוּא זְמַנָּא (שמות י"ב) מִשְׁכוּ וּקְחוּ לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפַּחְתֵּיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפֶּסַח. מִשְׁכוּ: (הושע ז) מִשְׁךָ יָדוֹ אֵת לְצִיצִים.

וּבַחֲדָשׁ הֶרְאֵשׁוֹן, מִי הוּא רֵאשׁוֹן? זֶה נִיסָן. שֵׁם הוֹלִידָה אוּתָהּ חֲזֵה, לְקַיִם מַה שְׁפָרְשׁוּ בְעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, בְּנִיסָן נִגְאָלוּ וּבְנִיסָן עִתִּידִים לְהִגָּאֵל. וּבִי"ד שְׁלוּ, (שמות י"ז) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כַּס יְהוָה. שֵׁם נִשְׁבַּע לְהַעֲבִיר מִהָעוֹלָם זְרַעוֹ שֶׁל עָשׂוּ עַמְלֻקִּיִם. בְּאוֹתוֹ זְמַן נֶאֱמַר, (שם י"ב) מִשְׁכוּ וּקְחוּ לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפַּחְתֵּיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפֶּסַח. מִשְׁכוּ - (הושע ז) מִשְׁךָ יָדוֹ אֵת לְצִיצִים.

בְּהֵימָּא זְמַנָּא, כַּה אֲמַר יי לְרוּעִים הַפּוֹשְׁעִים בִּי. וְאוּמַר, (יחזקאל יג) וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֵאוּ. וְאֲלִין אֵינִין רוּעִים דְעָנָא, פְּרָנְסֵי דָּרָא. וּבְגִין דָּא אֲתַמַּר עֲלֵיֵיהוּ, (הושע ב) הִנֵּה אֲנֹכִי מִפְתִּיחַ וְהִלַּכְתִּיָּהּ הַמְדַבֵּר. (יחזקאל כ) וּנְשַׁפְטֵתִי אֲתֶכֶם וְגו', כְּאֲשֶׁר נִשְׁפָּטֵתִי אֵת אֲבוֹתֵיכֶם דְקָטִיל לוֹן בְּמַכַּת חֲשָׁךְ. (ע"כ רעיא מהימנא).

בְּאוֹתוֹ זְמַן, כַּה אֲמַר ה' לְרוּעִים הַפּוֹשְׁעִים בִּי. וְאוּמַר, (יחזקאל יג) וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֵאוּ. וְאֵלוּ הֵם רוּעֵי הַצֹּאן, פְּרָנְסֵי הַדּוֹר. וּמִשׁוּם זֶה נֶאֱמַר עֲלֵיהֶם, (הושע ב) הִנֵּה אֲנֹכִי מִפְתִּיחַ וְהִלַּכְתִּיָּהּ הַמְדַבֵּר. (יחזקאל כ) וּנְשַׁפְטֵתִי אֲתֶכֶם וְגו', כְּאֲשֶׁר נִשְׁפָּטֵתִי אֵת אֲבוֹתֵיכֶם. שְׁהֲרַג אוֹתָם בְּמַכַּת חֲשָׁךְ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן, כַּה אֲמַר ה' לְרוּעִים הַפּוֹשְׁעִים בִּי. וְאוּמַר, (יחזקאל יג) וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֵאוּ. וְאֵלוּ הֵם רוּעֵי הַצֹּאן, פְּרָנְסֵי הַדּוֹר. וּמִשׁוּם זֶה נֶאֱמַר עֲלֵיהֶם, (הושע ב) הִנֵּה אֲנֹכִי מִפְתִּיחַ וְהִלַּכְתִּיָּהּ הַמְדַבֵּר. (יחזקאל כ) וּנְשַׁפְטֵתִי אֲתֶכֶם וְגו', כְּאֲשֶׁר נִשְׁפָּטֵתִי אֵת אֲבוֹתֵיכֶם. שְׁהֲרַג אוֹתָם בְּמַכַּת חֲשָׁךְ.

(ע"כ רעיא מהימנא)

ובחדש הראשון, (במדבר כח) מאן חדש הראשון.
 דא איהו חדש, דהאי חיה אתגלויא
 ביה ואתתקפת ביה, ונפקא לעלמא בארבעה
 עשר יום. בארבעה עשר, אלין שאר חיותא,
 דאינון יי ללכל סטר, בד' סטרין דעלמא.
 ובספרי קדמאי, איהו יי, וחד לכל סטר לארבע
 סטרין, ואינון ארבע עשר. פיון דאינון ארבע,
 מתחבראן ומתתקנן עם אינון עשר דבסטרא
 דימינא, פדין י"ד, בחודה לאתתקנא חיה דא
 (ס"א לאתקנא סיהרא חיה דא) בתקוניהא.

רבי אלעזר אמר, ודאי הכי הוא. ותא חזי,
 פתיב (שמות יב) משכו וקחו לכם צאן וגו',
 משכו, (בחבורא קדמאה) מאי משכו. פמאן דמשיף
 מאתר אתרא, לאתר דא. משכו יומין עלאין
 לגבי יומין תתאין. יומין עלאין אינון שס"ו,
 (דף ר"ג ע"א) פחושפן משכו. יומין תתאין, זמנין
 דאינון שנ"ה, ובזמנא, דאתנהרא סיהרא
 באשלומותא, סליקו למהוי אינון יומין שס"ה,
 פחושפן משכו חסר חד.

משכו יומין עלאין לגבי יומין תתאין, למהוי
 כלהו פחדא בחבורא חדא. ומאן משיף
 לון. אינון עשר דלסטרי ימינא, דכתיב בעשור.
 בעשור, בעשרה מיבעי ליה,
 מאי בעשור. אלא ט' אינון
 לכל סטר, ונקודה חדא
 דאזלא באמצעיתא. פגוונא דא ויהיא נקודה
 אשלימת לעשר ועל דא בעשור פמה דאתמר
 זכור ושמור לשמושא בעשרה אינון יומין
 תשע בההוא נקודה. לחדש הזה יומין דלסטרי
 ימינא בגין לאתחברא זאת בזה למהוי פלא
 חד.

ובזמנא דאינון ד' אתקשרו לד' סטרין (מתחברו)

ובחדש הראשון (במדבר כח), מיהו
 החדש הראשון? זהו חדש שזו
 החיה מתגלית בו ומתחזקת בו,
 ויוצאת לעולם בארבעה עשר
 יום. בארבעה עשר - אלו שאר
 החיות שהן יי ללכל צד,
 בארבעת צדדי העולם. ובספרי
 הראשונים, הוא יי, ואחת לכל
 צד לארבעה צדדים, והן ארבע
 עשרה. פיון שהן ארבע,
 מתחברות ונתקנות עם אלו
 העשר שבצד ימין, ואז י"ד
 בשמחה לתקן חיה זו לתקן הלכנה
 תתא (זו) בתקוניה.

רבי אלעזר אמר, ודאי כף הוא.
 ובא ראיה, פתיב (שמות יב) משכו
 וקחו לכם צאן וגו'. משכו, (בחבור
 הקדמון) מהו משכו? כמי שמושף
 ממקום אחר למקום זה. משכו
 ימים עליונים לגבי ימים
 תחתונים. ימים עליונים הם
 שס"ו, פחושפון משכו. ימים
 תחתונים, פעמים שהם שנ"ה.
 ובזמן שמאירה הלכנה
 בשלמותה, עולים להיות אלו
 הימים שס"ה, פחושפון "משכו"
 חסר אחד.

משכו ימים עליונים אצל ימים
 תחתונים להיות כלם פאחד
 בחבור אחד. ומיהו שמושף
 אותם? אלו עשר שלצד ימין,
 שפתיב בעשור. בעשור!
 בעשרה היה צריך לכתב! מהו
 בעשור? אלא תשע הם לכל צד,
 ונקודה אחת שהולכת באמצע
 כדגמת זה: (ציור למעלה), ואותה
 נקדה משלימה לעשר, ועל זה
 נאמר בעשור, כמו שנאמר זכור
 ושמור, להשתמש בעשרה אלו
 התשעה ימים באותה נקדה.
 לחדש הזה - ימים שלצד ימין
 פדי להתחבר זאת בזה, להיות
 הכל אחד.

ובזמן שאלו הארבעה נקשרים לארבעה צדדים (ומתחברים) עמהם, אז יולדת אותה החיה, והנחש

בְּהִדְיָיָהּ. פְּדִין אוֹלֵידַת הַהוּא חִיָּה וְחֹיָא אָזִיל לִיָּה וּבַהֲהוּא זְמַנָּא מְקַדְשִׁין לְעֵילָא לְהַאי חִיָּה וְקָרְאֵן לָהּ כְּבוֹד. וּכְדִין אֲתַקְדַּשׁ מוֹעֲדָא. מַה דְּלֹא הָוָה עַד הַשְּׁתָּא, וּכְעַן קָרְאֵן לָהּ כְּבוֹד, הֲדָא הוּא דְכֻתִּיב, (תהלים כט) וּבַהֲיִכְלוּ כָּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד.

הוֹלֵף לוֹ. וּבְאוֹתוֹ זְמַן מְקַדְשִׁים לְמַעְלָה לְאוֹתָהּ חִיָּה וְקוֹרְאִים לָהּ כְּבוֹד. וְאִזּוּ מִתְקַדֵּשׁ הַמוֹעֵד, מַה שֶּׁלֹּא הָיָה עַד עַתָּה, וְעַתָּה קוֹרְאִים לָהּ כְּבוֹד. זֶהוּ שְׁכַתוּב (תהלים כט) וּבַהֲיִכְלוּ כָּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד.

רַעֲיָא מְהִימְנָא

אָמַר הַרוּעָה הַנְּאָמֵן, דְּכָרִים אֵלּוּ סְתוּמִים, וְצָרִיף לְפַתַּח אוֹתָם אֲצֵל הַחֲבָרִים. שְׁמֵי שְׁסוּתָם לָהֶם סְתָרֵי הַתּוֹרָה, הוּא מְצַעַר אוֹתָם. שְׁלֹשְׁעִים, אוֹרוֹת שֶׁל הַסּוּדוֹת חוֹזְרִים לְהִיּוֹת לָהֶם חֲשֵׁף. וְהוּא מְשַׁל לְמִמּוֹן שֶׁהוּא גְנוּז - מִי שְׁחוּפֵר אוֹתוֹ עַד שְׁמוּצָא אוֹתוֹ, וְאֵינּוּ שְׁלוֹ, חוֹזֵר בְּשִׁכְלוֹ לְחֲשֵׁף וְאִפְּלָה. וְלָמִי שֶׁהוּא שְׁלוֹ, מְאִיר לוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה יֵשׁ לְכָן אֲדָם לְגִלוֹת סוּדוֹת סְתוּמִים שְׁבַתוֹרָה.

בְּעֵשׂוֹר - תְּשַׁעָה הֵם לְכָל כּוּוֹן, כְּנֶגֶד תְּשַׁעָה חֲדָשִׁים שֶׁל הַיּוֹלְדָת, כְּחֻשְׁבוֹן א"ח. מַהִי יוֹלְדָת? אוֹת ד' מְאָחַד. א"ח, הִיא ט', לְאֲרַבְעָה צְדָדִים שֶׁל אוֹת ד', וְהֵם אֲרַבְעִים. א"ח - זְכוּר. ד' - שְׁמוּר. הָרִי אֲרַבְעִים וּשְׁנַיִם.

נִשְׁאָר כְּבוֹד, שְׁנְאָמַר בּוֹ כְּרוּף שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. וְהוּא כְּבוֹד ל"ב, אֲרַבַּע פְּעָמִים לְכָל צַד שֶׁל אוֹת ד', הָרִי ס"ד לְאֲרַבְעָה צְדָדִים - רנ"ו. וּפְרָשׁוּהוּ - כְּבוֹד לְמַעְלָה, ל"ב לְמַטָּה. וּמִשּׁוּם זֶה מִיַּחְדָּים בְּכָל יוֹם פְּעָמִים, שְׁאוּמְרִים בָּהֶם פְּעָמִים כְּבוֹד, שֶׁהֵם ס"ד. וּפְעָמִים ד' ד' מְאָחַד - הָרִי ע"ב. הָרִי ד' שֶׁל אַח"ד הִיא שְׁלֻמוֹת שֶׁל מ"ב שְׁמוֹת, וּשְׁלֻמוֹת שֶׁל ע"ב שְׁמוֹת. וּמִשּׁוּם זֶה אוֹמְרִים בְּמִזְמוֹר לְדָוִד, (תהלים כד) מִי זֶה מְלֶךְ הַכְּבוֹד ה' עֲזוּז וְגִבּוֹר. וּבְפַעַם שְׁנַיָּה אוֹמְרִים, מִי הוּא זֶה מְלֶךְ הַכְּבוֹד. (ע"כ רַעֲיָא מְהִימְנָא).

זַהר: מִיָּהוּ הִיכְלוּ? זֶה הִיכְלָה הַעֲלִיּוֹן הַפְּנִימִי שֶׁשֵּׁם מִתְקַדֵּשׁ הַכֹּל. שֵׁם מְקַדְשִׁים לְמִי שְׁרָאוּי

רַעֲיָא מְהִימְנָא

אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, מְלִין אֵלִין סְתִימִין, וְצָרִיף לְמַפְתַּח לוֹן לְגַבֵּי חֲבַרְיָא, דְּמֵאן דְּסִתִּים לוֹן גְּנִיזִין דְּאוֹרֵייתָא, אִיהוּ מְצַעַר לוֹן. דְּלְרִשִׁיעֵייתָא נְהוּרִין דְּרִזִּין, אֲתַחֲזֵרן לוֹן חֲשׁוּכִין. וְאִיהוּ מְתָלָא לְמִמּוֹנָא דְּאִיהוּ גְּנִיז, מֵאן דְּחָפֵר לִיָּה, עַד דְּגַלִּי לִיָּה, וְלֹאוּ אִיהוּ דִּילִיָּה, אֲתַתְּהֵר בְּסוּכְלַתְנַתִּיָּה בְּחֲשׁוּכָא וְקַבְלָא. וְלִמֵּאן דְּאִיהוּ דִּילִיָּה, נְהִיר לִיָּה. וּבְגִין דָּא, אִית לְפָר נָשׁ לְגַלְעָה רִזִּין סְתִימִין דְּבְאוֹרֵייתָא.

בְּעֵשׂוֹר: ט' אֵינוֹן לְכָל סֵטֵר, לְקַבֵּל ט' יִרְחִין דִּיּוֹלְדָה, כְּחוּשְׁבוֹן א"ח. מֵאן יוֹלְדָת. ד' מִן אַחַד. א"ח, אִיהוּ ט', לְד' סֵטֵרִין דָּאֵת ד', וְאֵינוֹן אֲרַבְעִים. א"ח זְכוּר, ד' שְׁמוּר. הָא אֲרַבְעִין וּתְרִין.

אֲשַׁתְּאָר כְּבוֹד, דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ כְּרוּף שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. וְאִיהוּ כְּבוֹד ל"ב, ד' זְמַנִּין לְכָל סֵטֵר דָּאֵת ד', הָרִי ס"ד לְד' סֵטֵרִין, רנ"ו. וְאוֹקְמוּהָ, כְּבוֹד לְעֵילָא, ל"ב לְתַתָּא. וּבְגִין דָּא מִיַּחְדָּין בְּכָל יוֹמָא תְרִין זְמַנִּין, דְּאֲמָרן כְּהוּ תְרִין זְמַנִּין כְּבוֹד, דְּאִיהוּ ס"ד. וּתְרִין זְמַנִּין ד' ד' מִן אַח"ד, הָרִי ע"ב. הָרִי ד' דְּאַח"ד, שְׁלִימוֹ דְּמ"ב שְׁמָהֵן. וּשְׁלִימוֹ דְּע"ב שְׁמָהֵן. וּבְגִין דָּא אֲמָרִין בְּמִזְמוֹר לְדָוִד (תהלים כד) מִי זֶה מְלֶךְ הַכְּבוֹד יי עֲזוּז וְגִבּוֹר. וּבְזְמַנָּא תְנַיִינָא מִי הוּא זֶה מְלֶךְ הַכְּבוֹד. (ע"כ רַעֲיָא מְהִימְנָא).

זַהר:

מֵאן הִיכְלוּ. דָּא הִיכְלָה עֲלָאָה פְּנִימְאָה, דְּתַמָּן

זַהר: מִיָּהוּ הִיכְלוּ? זֶה הִיכְלָה הַעֲלִיּוֹן הַפְּנִימִי שֶׁשֵּׁם מִתְקַדֵּשׁ הַכֹּל. שֵׁם מְקַדְשִׁים לְמִי שְׁרָאוּי

לְהַתְקַדֵּשׁ. אִיךָ מְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ הֵיכָל? בְּרֵאשׁוֹנָה נִפְתָּחִים שְׁעָרִים, וּמִפְתָּח אֶחָד סָתוּם מִתְקַן וּפּוֹתֵחַ שְׁעַר אֶחָד, לְצַד דְּרוֹם, וְאֵז נִכְנָס הַפֶּהֱן הַגָּדוֹל בְּאוֹתוֹ פֶּתַח וּמִדְּרוֹ לַחֲגַר אֲבִנָּטוֹ וּמִלְבוּשָׁיו, וּמִתְעַטֵּר בַּעֲטָרָה שֶׁל קִדְשָׁה, וְלוֹבֵשׁ חֹשֶׁן וְאַפֹּדֶר, וּמַעֲיֵל שֶׁל שְׁבָעִים פְּעֻמוֹנִים וְרַמּוֹנִים, שֶׁהֵם (שְׁמוֹת כח) פְּעֻמוֹן זָהָב וְרַמּוֹן. וְצִיץ גִּזְרֵי הַקִּדְשׁ עַל מִצְחוֹ, וְנִקְרָא צִיץ גִּזְרֵי הַקִּדְשׁ, וּמִתְקַשֵּׁט בְּאַרְבָּעָה בְּגָדֵי זָהָב וּבְאַרְבָּעָה בְּגָדֵי לְבָן. וְעַל אוֹתוֹ צִיץ יֵשׁ מִ"ב אוֹתוֹת שְׁלוֹהֶטוֹת בּוֹ וְנוֹצְצוֹת עָלָיו, וּמְאִיר כָּל אוֹתוֹ הֵיכָל בְּאוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים.

מִסְתַּחֲבֵב אוֹתוֹ מִפְתָּח וּפּוֹתֵחַ צֶדֶד אַחֵר שְׁבָצֵד צְפוֹן, וְאֵז נִכְנָס לִוֵי, מַעֲשֵׂר שֶׁל יַעֲקֹב שֶׁהַפְּרִישׁ לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכַנּוֹר שֶׁל עֲשָׂרָה נִימִים עָמוּ, וּמִתְקַשֵּׁט בְּקִשׁוּטָיו, וְאֵז סוֹכֵב הַמִּפְתָּח, וּפּוֹתֵחַ בְּאוֹתוֹ הֵיכָל שְׁעַר אֶחָד, אוֹתוֹ שְׁעַר שְׁעוֹמֵד בְּאַמְצֵעַ. עָמוּד שֶׁלְצֵד מְזַרְח עוֹלָה וּמִתְקַשֵּׁט בְּשְׁבָעִים עֲטוּרִים, וּמִתְקַשֵּׁט בְּאַרְבַּע אוֹתוֹת, שֶׁהֵם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה. וּמִתְקַשֵּׁט בְּחִקִּיּוֹת שֶׁל מְאִתִּים וְשְׁבָעִים אֶלֶף עוֹלָמוֹת, וּמִתְקַשֵּׁט בְּקִשׁוּטִים שֶׁל סוֹף הָעוֹלָם עַד סוֹף הָעוֹלָם בְּכִמָּה מִלְבוּשֵׁי כְבוֹד, בְּכִמָּה קִשׁוּטִים קִדּוּשִׁים.

וּמִסְתַּחֲבֵב אוֹתוֹ מִפְתָּח, וּפּוֹתֵחַ לוֹ כָּל הַשְּׁעָרִים הַגְּנוּזִים, וְכָל הַשְּׁעָרִים הַקְּדוּשִׁים הַנִּסְתָּרִים, וּמִתְקַדֵּשׁ בָּהֶם, וְעוֹמֵד שֵׁם כְּמִלְךָ. וּמִתְבָּרֵךְ בְּכִמָּה בְּרֻכּוֹת, וּמִתְקַשֵּׁט בְּכִמָּה קִשׁוּטִים. אֵז יוֹצְאִים כָּלֵם בְּחִבּוּר אֶחָד, מִתְקַשֵּׁטִים בְּקִשׁוּטִים כְּמוֹ שְׂרָאוִי. כִּיּוֹן שִׁיּוֹצְאִים, מְעוֹרֵר אוֹתוֹ בְּקִשׁוּטָיו. אִיךָ מִמְעֻטָּת עֲצֻמָּה מִתּוֹךְ אֲהַבָּה

מִתְקַדֵּשׁא כָּלָא. תַּמָּן מְקַדְּשִׁין לְמֵאן דְּחִזִּי לְאַתְקַדֵּשא. הֵיךְ מְקַדְּשִׁין לִיָּה בְּהֵהוּא הֵיכָלָא. בְּקַדְמִיתָא אֲתַפְתְּחוּ תַרְעִין, וְחַד מִפְתָּחָא סְתִימָא, אֲתַקִּין וּפְתַח תַרְעָא חַד, לְסִטְר דְּרוֹם, כְּדִין עָאל כְּהֵנָּא רַבָּא בְּהֵהוּא פְתָחָא, וְאַזְדַּרְז בְּהִימְיָנוּי, וְתַקוּנוּי. וְאַתְעֵטֵר בַּעֲטָרָא דְקִדּוּשָׁה וּלְבִישׁ חוֹשֶׁנָּא וְאַפֹּדֶא, וּמַעֲיֵלָא דְשְׁבָעִין זַגִּין וְרַמּוֹנִין, דְּאַיִנוּן (שְׁמוֹת כח) פְּעֻמוֹן זָהָב וְרַמּוֹן. וְצִיץ נִזְרָא דְקוֹדֵשׁא עַל מִצְחִיהָ, דְּאַתְקִרִי צִיץ גִּזְרֵי הַקִּדְשׁ, וְאַתְקִשֵׁט בְּד' בְּגָדֵי זָהָב, וּבְד' בְּגָדֵי לְבָן. וְעַל הַהוּא צִיץ מִ"ב אֲתוּון מְלַהֲטֵן בֵּיהָ, וּמְנַצְצֵן עָלֶיהָ, וְנִהִיר כָּל הַהוּא הֵיכָלָא בְּנִהוּרִין עֲלָאִין.

אֲסַתְחַר הַהוּא מִפְתָּחָא, וּפְתַח סְטָרָא אַחְרָא דְכִסְטֵר צְפוֹן, כְּדִין עָאל לִוֵי, מַעֲשֵׂרָא דִיעֲקֹב, דְּאַפְרִישׁ לְקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכַנּוֹר דְּעֵשֶׂר נִימִין עָמִיהָ, וְאַתְעֵטֵר בַּעֲטָרוֹי, וְכְדִין אֲסַתְחַר מִפְתָּחָא, וּפְתַח בְּהֵהוּא הֵיכָלָא חַד תַרְעָא, הַהוּא תַרְעָא דְקִיָּמָא בְּאַמְצֵעִיתָא, עָמוּדָא דְלְסִטְר מְזַרְח (דָּר ר"ע ע"ב) עָאל וְאַתְעֵטֵר בְּשְׁבָעִין עֲטָרִין, וְאַתְעֵטֵר בְּאַרְבַּע אֲתוּון, דְּאַיִנוּן תְּרִיסָר. וְאַתְעֵטֵר בְּגִלּוּפִין דְּמֵאֲתָן וְע' אֶלֶף עֲלָמִין, וְאַתְעֵטֵר בַּעֲטָרִין דְּסִיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא, בְּכִמָּה לְבוּשֵׁי יָקָר, בְּכִמָּה עֲטָרִין קִדִּישִׁין.

אֲסַתְחַר הַהוּא מִפְתָּחָא, וּפְתַח לִיָּה כָּל תַרְעִין גְּנִיזִין, וְכָל תַרְעִין דְּקִדּוּשִׁין טְמִירִין, וְאַתְקַדֵּשׁ בְּהוּ, וְקִיָּמָא תַמָּן פְּמִלְפָּא. מִתְבָּרֵךְ בְּכִמָּה בְּרֻכָּאן, מִתְעֵטֵר בְּכִמָּה עֲטָרִין. כְּדִין נִפְקִי כְּלֵהוּ בְּחִבּוּרָא חָדָא, מִתְעֵטְרֵן בַּעֲטָרִיָּהוּ כְּדָקָא יָאוֹת. כִּיּוֹן דְּנִפְקִי אֲתַעֵר לִיָּה בְּקִשׁוּטָיו. וְהֵאִי חִיָּה אֲתַעֵרָא, וְאַזְעִירַת גְּרָמָה, מִגּוֹ רַחֲמֵי וְחֵהָ זוֹ מִתְעוֹרְרַת וּמִמְעֻטָּת עֲצֻמָּה מִתּוֹךְ אֲהַבָּה שֶׁל הַשִּׁירָה.

של השירה? המעיטה עצמה מעט מעט, עד שנעשית נקדה אחת. פיון שהיא הקטינה עצמה (בשירה), אז כתוב (שמות ב) וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. בת לוי ודאי, מצד השמאל. איך אוחו אותה? מושיט שמאלו תחת ראשה מתוך חבה.

ואם תאמר, פיון שהיא נקדה אחת, איך יכול לאחו בנקדה קטנה? אלא אצל העליון, כל מה שהוא דבר קטן, זה שבח וזו מעלה ונדלה בגדל העליון. מיד הפה הגדול מעורר אותה, ואוחז בה ומחבק אותה. שאלו היתה גדולה, לא יכולים להתאחד כלל. אבל פיון שמקטינה עצמה, והיא נקדה אחת, אז אוחים בה ומעלים אותה למעלה. וכיון שמעלים אותה ויושבת בין שני צדדים אלו, אז אותו עמוד שעומד באמצע מתחבר עמה בחבה של נשיקות, באהבה של חבור אהר. אז נאמר (בראשית כט) וישק יעקב לרחל, באהבה של הנשיקות שמתחברים זה בזה בלי פריד, עד שלוקחת את הנפש של הענוגים כמו שראוי.

בשעה שלוקחת את הנפש של הענוגים כמו שראוי ורוצה לצוות לחילוקיה, מתאספים כלם, וקוראים לה מתוך ההיכל הקדוש: כבוד כבוד כבוד. בהיכל הקדוש אבא ואמא פותחים ואומרים: מקדש מקדש. ואז הלכנה מתקדשת כמו שראוי. ואז כתוב ובחדש הראשון. ראשון ודאי. ועל זה נאמר משכו וגו'. ועל זה נאמר בעשור לחדש הזה. שמתחברת הלכנה בשמש, ומה שהיתה לוקחת נקדה אחת, כאשר יורדת, מתפשטת מעט מעט ומתמלאת, ונעשית אות ה' מלאה מכל הצדדים, מתקדשת כמו שראוי.

דשירתא, היוך אזערת גרמה מגו רחימו דשירתא, אזערת גרמה זעיר זעיר, עד דאתעבידת נקודה חדא. פיון דאיהי אזערת גרמה, (בשירתא) פדין פתיב, (שמות ב) וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. בת לוי ודאי, מסטרא דשמאלא. היאך אחיד לה. אושיט שמאלא תחות רישה מגו חביבו.

ואי תימא, פיון דאיהי נקודה חדא, איך יכיל לאחדא בנקודה זעירא. אלא לגבי עילא, כל מה דהוא מלה זעירא, דא תושבחתא, ודא עלוייא ורב פרבו עלאה. מיד פהנא רבא אתער לה, ואחיד לה, וחביק לה, דאלו הוות רברבא, לא יכלין לאחדא כלל. אבל פיון דאזערת גרמה, ואיהי נקודה חדא, פדין אחדין בה, וסלקין לה לעילא, פיון דסלקין לה, ויתבא בין תרין סטרין אלין, פדין ההוא עמודא דקיימא באמצעיתא, אתחבר בהדה בחביבו דנשיקין, ברחימו דחבורא חדא. פדין (בראשית כט) וישק יעקב לרחל, ברחימו דנשיקין מתדבקן דא בדא, בלא פרוודא, עד דנקטא נפשא דענוגין פדקא יאות.

בשעתא דנקטא נפשא דענוגין פדקא יאות, ובעיא לפקדא לחילהא, מתפנשין פלהו, וקרין לה מגו היכלא קדישא, כבוד כבוד כבוד. בהיכלא קדישא אבא ואמא, פתחי ואמרי מקודש מקודש. פדין ירחא אתקדש פדקא יאות. וכדין פתיב, ובחדש הראשון, ראשון ודאי, ועל דא משכו וגו'. ועל דא בעשור לחדש הזה, דאתחבר סיהרא בשמשא, ומה דהות (נקמא) נקודה חדא, פד נחתא אתפשט זעיר זעיר, ואתמלייא, ואתעבידת ה', מלייא מפל סטרין, מתקדשא כדקא יאות. (דף ר"נ ע"א).

רעיא מהימנא

רעיא מהימנא

מסתובב אותו היכל, ופותח שער אחר של צד דרום (צפון) בשבעים ושנים עטרות. ואחר כך פותח שער שלישי לצד מזרח בחמשים (ושנים) אורות של חמשים שערי בינה. לבסוף פותח שער אחר של צד צפון (מערב) בשבעים ושנים עטרות, וכלם בחשבון רמ"ח תבות של פרושיות קריאת שמע. ומה שבהתחלה היתה אותה חיה קטנה, באותו זמן נגדלת. זהו שפתוב (ישעיהו) מלא כל הארץ כבודו, שהוא כבוד עליון ותחתון.

באשר מגיע לח"י עולמות, שבו ח"י ברכות התפלה, ופתח בו פסוק (תהלים נא) אנני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. אז העמוד האמצעי מתחבר עמה בחיבור של נשיקות השפתיים, שהם נצח והוד, והלשון הוא צדיק ביניהם. לשון למודים. באותו זמן נאמר, (בראשית כט) וישק יעקב לרחל. ואז קוראים לאותה חיה כבוד, אבא ואמא, מקדש מקדש. אז הירח מתקדש כמו שראוי, ואז נאמר ובחדש הראשון, ראשון ודאי.

ואז משכו. ועל זה נאמר בעשור לחדש הזה, שמתחברת הלכנה הקדושה בשמש, שנאמר בו (תהלים פד) פי שמש ומגן ה' אלהים (צבאות). ומה שהיתה נקדה קטנה, (כמו דה) מתמלאת בלכנה, ואז הוא חדש מלא. והלכנה מתמלאת כמו זה ה, מלא כל הארץ כבודו. בהתחלה חסרה, וכעת בשלמות. (ע"כ רעיא מהימנא).

רבי חייא פתח, בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'. שיהו פסח, מדוע? אלא יראתם של המצרים ואלוה שלהם היה שה. משום שהמצרים עובדים למזל טלה, ומשום זה עובדים לשה.

אסתחר ההוא היכלא, ופתח תרעא אתרא דסטר דרום (ד"א צפון) בשבעין ותריין עטרין. לבתר אפתח תרעא תליתאה, לסטר מזרח, בחמשין (ותריין) נהורין, דחמשין תרעין דבינה. לבתר אפתח תרעא אתרא דלסטר צפון (ד"א מערב), בע"ב עטרין, וכלהו רמ"ח בחושבון תיבין דפרשין דקריאת שמע. ומה דבקדמיתא ההיא חיה הות זעירא, בההוא זמנא אתרביאת, הדא הוא דכתיב, (ישעיהו) מלא כל הארץ כבודו, דאיהו כבוד עלאה ותתאה.

כד מטי לח"י עלמין, דביה ח"י ברכאן דצלותא, ופתח ביה (תהלים נא) אנני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. פדין עמודא דאמצעייתא, אתחבר בהדה בחביבו דנשיקין דשפון, ואינון נצח והוד, דלשון איהו צדיק ביניהו. לשון למודים בההוא זמנא, (בראשית כט) וישק יעקב לרחל, פדין קראן לההיא חיה כבוד כבוד אבא ואמא, מקדש מקדש. פדין ירחא אתקדשא כדקא יאות, פדין ובחדש הראשון ראשון ודאי.

וכדין משכו. ועל דא בעשור לחדש הזה, דאתחבר סיהרא קדישא בשמשא. דאתמר ביה, (תהלים פד) פי שמש ומגן יי אלהים (צבאות). ומה דהות נקודה זעירא, (ס"א כגוונא דא) U אתמלאת בסיהרא, וכדין איהי החדש מלא. (דף ר"נ ע"ב) וסיהרא אתמלייא כגוונא דא ה מלא כל הארץ כבודו. בקדמיתא חסר, וכען בשלימו. (ע"כ רעיא מהימנא).

רבי חייא פתח, בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'. אימרא דאיהו פסחא אמאי. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דלהון, הוה אמרא. בגין דמצראי פלחין למזל טלה, ובגין

רבי חייא פתח, בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'. שיהו פסח, מדוע? אלא יראתם של המצרים ואלוה שלהם היה שה. משום שהמצרים עובדים למזל טלה, ומשום זה עובדים לשה.

בא וראה, כתוב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים. מהי תועבת מצרים? וכי על ששונאים אותו כתוב תועבת מצרים? אלא יראתם של המצרים והאלוה שלהם נקרא תועבת מצרים, כמו שכתוב (דברים יח) כתועבת הגוים, יראתם של שאר האמות.

בא וראה חכמתו של יוסף, שכתוב (בראשית מז) ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים, ומלמד אותם לומר, אנשי מקנה היו עבדיך. וכי יוסף שהיה מלך שהיה שולט על כל הארץ, ואב למלכות, עשה כך, ועשה לאחיו שישנאו אותם ולא יחשיבו אותם (שיעשו מהם רועי צאן)?! אלא ודאי תועבת מצרים, יראה ואלוה שלהם נקרא כך, ועל זה כתוב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים.

אמר יוסף, כל מיטב מצרים היא ארץ רעמסס, ואותה ארץ הפרישו ליראתם, לרעות וללכת בכל תענוגות העולם. וכל המצרים החשיבו לאלה שרועים ליראתם, פיראתם. אעשה לאחי שירשו אותה ארץ, וישתחוו להם המצרים, ויחשיבו אותם כמו שראוי. וזהו שכתוב (בראשית מז) כי תועבת מצרים כל רעה צאן. מחשיבים אותם פיראתם.

אמר רבי יוסי, והרי למדנו, כמו שנפרע הקדוש ברוך הוא מאלו שעובדים לעבודה זרה - כך נפרע מעבודה זרה ממש, וכי יוסף עשה לאחיו עבודה זרה?! אמר לו, לא עשה יוסף לאחיו עבודה זרה, אלא עשה להם שישלטו על העבודה זרה שלהם, ולכפות העבודה זרה שלהם תחת ידיהם ולרדותם במקל. אמר יוסף, אם ישלטו אחי על העבודה זרה,

כך פלחין לאימרא. תא חזי, כתיב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים. מאי תועבת מצרים. וכי על דשנאין ליה, כתיב תועבת מצרים. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דילהון, אקרי תועבת מצרים. כמה דכתיב, (דברים יח) כתועבת הגוים, דחלא דשאר עמין.

תא חזי חכמתא דיוסף, דכתיב, (בראשית מז) ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים, ואוליף לון למימר, אנשי מקנה היו עבדיך. וכי מלכא דההו שליט על כל ארעא, ואבא למלכא, עביד פדא, ועביד לאחוי דישנאון (דף רנ"א ע"א) להון, ולא יחשבוין להון. (למעבד להון רועי צאן) אלא ודאי תועבת מצרים, דחלא ואלהא דילהון אקרי הכי, ועל דא כתיב, (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים.

אמר יוסף, כל (בראשית מז) מיטב מצרים היא ארץ רעמסס, והיא ארעא אפרישו לדחלא דלהון, לרעיא ולמיהה בכל ענוגין דעלמא. וכל מצראי חשיבו לאינון דרעאן לדחליהון, בדחליהון. אעביד לאחי דירתון ההיא ארעא, ויסגדון לון מצראי, ויחשבוין לון פדקא יאות. והיינו דכתיב, (בראשית מז) כי תועבת מצרים כל רעה צאן, מחשבוין לון בדחליהון.

אמר רבי יוסי, והא תנינן כמה דאתפרע קדשא בריה הוא מאינון דפלחי לעבודה זרה, הכי אתפרע מעבודה זרה ממש, וכי יוסף עביד לאחוי עבודה זרה. אמר ליה, לא עביד יוסף לאחוי עבודה זרה, אלא עביד לון לשלטאה על עבודה זרה דילהון, ולאכפיא עבודה זרה דילהון תחות ידיהו, ולרדאה לון במקל. אמר יוסף, אי ישלטון אחי על עבודה זרה דילהון, כל שפן דישלטון על גרמייהו,

שְׁלֵהם, כֹּל שֶׁכֵּן שִׁישְׁלֵטוּ עַל עֲצָמָם, וּמִשּׁוּם זֶה הוֹשִׁיב אוֹתָם בְּמִיטַב הָאָרֶץ וְהִשְׁלִיט אוֹתָם עַל כָּל הָאָרֶץ.

וְעַל זֶה שֶׁהָיוּ פָּסַח - מִדּוּעַ? אֲלֵא יִרְאֲתָם שֶׁל הַמְּצָרִים וְאֵלּוּ שְׁלֵהם הִיָּה הַשָּׂה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִבְּעֶשֶׂר לַחֲדָשׁ קָחוּ אֶת יִרְאֲתָם שֶׁל הַמְּצָרִים, וְתַפְּשׂוּ אוֹתוֹ, וְיִהְיֶה קָשׁוֹר וְתַפּוּס בַּתְּפִיסָה שְׁלֵכֶם יוֹם אֶחָד וּשְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה, וּבַיּוֹם הַרְבִּיעִי הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ לְדִין וְהֶאֱסָפוּ עָלָיו.

וּבִשְׁעָה שֶׁהַמְּצָרִים הָיוּ שׁוֹמְעִים קוֹל יִרְאֲתָם שֶׁתַּפּוּס בַּתְּפִיסָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְאִינָם יְכוּלִים לְהִצִּיל אוֹתוֹ, הָיוּ בּוֹכִים, וְהָיָה קָשָׁה עָלֵיהֶם כִּאֲלוֹ אֶת עֲצָמָם קָשְׁרוּ לְהַרְגָּה. וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יִהְיֶה תַּפּוּס בְּרִשׁוּתְכֶם יוֹם אֶחָד יוֹם - אַרְבָּעָה יָמִים, כְּדִי שִׁירְאוּ אוֹתוֹ תַּפּוּס, וּבַיּוֹם הַרְבִּיעִי הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ לְהַרְגָּה, וְיִרְאוּ אוֹתוֹ הַמְּצָרִים אִיךָ אֲתֶם עוֹשִׂים בּוֹ דִין, וְזֶה קָשָׁה לָהֶם מִכָּל הַמַּפּוֹת שֶׁעָשָׂה לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲלוֹ הַדִּינִים שֶׁיַּעֲשׂוּ בִּירְאֲתָם.

לְבִשּׁוֹף דְּנִים אוֹתוֹ בְּאֵשׁ, שְׁכַתּוֹב (דברים ט) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרָפוּן בְּאֵשׁ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא. שְׁלֵא יֹאמְרוּ שֶׁבְּרָצוֹן וּבַתְּאוּנָה שֶׁל יִרְאֲתָנוּ אֲכָלוּ אוֹתוֹ כִּף. אֲלֵא תִקְנּוּ אוֹתוֹ צָלִי, וְלֹא מִבְּשָׁל, שְׂאֵם יִהְיֶה מִבְּשָׁל, יִהְיֶה מִסְתָּר וְלֹא יִרְאוּ אוֹתוֹ, אֲלֵא תִקְנּוּ שִׁירְאוּ אוֹתוֹ כִּף שְׂרוּף בְּאֵשׁ, כְּדִי שִׁהְיֶה רִיחוֹ נוֹדֵף.

וְעוֹד, רֹאשׁוֹ עָלָיו כְּפוּף עַל קַרְסְלָיו, שְׁלֵא יֹאמְרוּ שְׁתִּיָּה אוֹ דָבָר אַחַר הוּא, אֲלֵא שִׁיכִירוּ אוֹתוֹ שֶׁהוּא יִרְאֲתָם. וְעוֹד, שְׁלֵא יֹאכְלוּ אוֹתוֹ בַּתְּאֲבוֹן, אֲלֵא עַל הַשִּׁבְעָה, דֶּרֶךְ קִלוֹן וּבִזְיוֹן וְעוֹד, עֲצָם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ, אֲלֵא שִׁירְאוּ עֲצָמוֹתָיו

וּבִגִּין כִּף אוֹתִיב לֹון בְּמִיטַב אֶרְעָא, וְאֶשְׁלִיט לֹון עַל כָּל אֶרְעָא.

וְעַל דָּא אִמְרָא דְאִיהוּ פָּסַח אִמְאִי. אֲלֵא דַחְלָא דְמִצְרָאִי, וְאֲלֵהָא דִילְהוֹן הָוָה אִמְרָא. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִבְּעֶשֶׂר לַחֲדָשׁ סִיבּוּ דַחְלָא דִילְהוֹן דְמִצְרָאִי, וְתַפְּשׂוּ לֵיהּ, וְיִהְיֶה אָסוּר וְתַפִּישׁ בַּתְּפִישָׁה דִילְכּוֹן, יוֹמָא חַד וְתַרְיִן וּג', וּבִיוֹמָא ד', אִפִּיקוּ לֵיהּ לְדִינָא, וְאִתְּפַנְשׂוּ עָלֵיהּ.

וּבִשְׁעָתָא דְמִצְרָאִי הָוּוּ שִׁמְעִין קָל דַּחְלָא דִילְהוֹן, דְתַפִּישׁ בַּתְּפִישָׁה דִישְׂרָאֵל, וְלֹא יְכַלִּין לְשַׁזְבָּא לֵיהּ, הָוּוּ בְּכֹאן, וְהָוָה קָשָׁיָא עָלֵיהֶוּ, כִּאֲלוֹ גְרַמְיִיהוּ אִתְּעַקִּידוּ לְקַטְלָא. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִהְיֶה תַפִּישׁ בְּרִשׁוּתְיִכּוּ, יוֹמָא בְּתַר יוֹמָא, אַרְבָּעָה יוֹמִין, בְּגִין דִּיחֲמוּן יִתִּיה תַפִּישׁ, וּבִיוֹמָא רְבִיעָאָה אִפִּיקוּ לֵיהּ לְקַטְלָא, וְיִיחֲמוּן לֵיהּ מִצְרָאִי הִיךְ אִתּוּן עַבְדֵּין בֵּיהּ דִינָא, וְדָא קָשָׁיָא לְהוּ מִן כָּל מַכְתְּשֵׁי דְעַבְדֵּי לֹון קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִינּוֹן דִּינִין דִּיעַבְדוּן בְּדַחְלִיהוֹן.

לְבַתָּר דִּינִין לֵיהּ (דף ת"א ע"ב) בְּנוֹרָא, דְכַתִּיב, (דברים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרָפוּן בְּאֵשׁ. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא. דְלֹא יִימְרוּן בְּרַעוּתָא וּבַתִּיאוּבְתָא דְדַחְלָנָא, אֲכַלִּין לֵיהּ הַכִּי. אֲלֵא אִתְּקִינוּ לֵיהּ צָלִי, וְלֹא מְבוּשָׁל, דְאֵלוֹ מְבוּשָׁל יִהְיֶה טְמִיר, וְלֹא יִחֲמוּן לֵיהּ, אֲלֵא תִקְוִנָא דִילֵיהּ דִּיחֲמוּן לֵיהּ הַכִּי מוֹקְדָא בְּנוֹרָא, בְּגִין דִּירִיחִיהּ נוֹדֵף.

וְתוֹ רִישִׁיָּה עָלֵיהּ כְּפוּף עַל קַרְסוּלוֹי, דְלֹא יִימְרוּן דַּחְיָה, אוֹ מְלָה אַחְרָא הוּא, אֲלֵא דִישְׁתַּמּוּדְעוּן לֵיהּ, דְאִיהוּ דַחְלָא דְלְהוֹן. וְתוֹ, דְלֹא יִיכְלוּן לֵיהּ. בַּתִּיאוּבְתָא, אֲלֵא עַל שִׁבְעָא, אוֹתוֹ בַּתְּאֲבוֹן, אֲלֵא עַל הַשִּׁבְעָה, דֶּרֶךְ קִלוֹן וּבִזְיוֹן וְעוֹד, עֲצָם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ, אֲלֵא שִׁירְאוּ עֲצָמוֹתָיו

אֲרַח קִלְנָא וּבְזִיזִין. וְתוּ, עֵצִים לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ, אֶלְא דִּיחֲמוּן גְּרַמּוּי רַמְאן בְּשׂוּקָא, וְלֹא יִכְלוּן לְשַׁבָּא לִיהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (במדבר לג) וּבִאלֹהֵיהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. דִּינִין סְגִיאיִן. תּוּ וּמְקַלְכֶם בְּיַדְכֶם, וְלֹא חֲרַבָּא וְרוּמְחָא וּשְׂאָר מְאֵנֵי קֶרְבָּא.

מְשַׁלְכּוֹת בְּשׂוּק, וְלֹא יְהִיּוּ יְכוּלִים לְהַצִּיל אוֹתוֹ. וְעַל זֶה פְּתוּב, (במדבר לג) וּבִאלֹהֵיהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. דִּינִים רַבִּים. יְעוֹד נְאָמְר, וּמְקַלְכֶם בְּיַדְכֶם, וְלֹא חֲרַב וְרִמַח וּשְׂאָר כְּלֵי מִלְחָמָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּכְר פְּרוּשׁוּהוּ שְׁהַמְצִירִים עוֹבְדִים לְמִזְל טְלָה, וּמִשׁוּם כֶּף עוֹבְדִים לְשָׁה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִם כֵּן, יַעֲבֹדוּ טְלָה וְלֹא שָׁה. אָמַר לוֹ, הַכֹּל עוֹבְדִים, אֶלְא שְׁמִזְל טְלָה יוֹרֵד וְעוֹלָה בְּטְלָה וְשָׁה, וּמִשׁוּם זֶה עוֹבְדִים לְכֻלָּם. אָמַר לוֹ, כֶּף שְׁמַעְתִּי, שְׁכַל בְּהֵמָה גְּדוּלָה (שֵׁל צִיפּוֹן), יִרְאֶה שְׁלָהֶם הִיתָה, וְעַל זֶה הִרְגַּהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל בְּכוֹר בְּהֵמָה. וְהָרִי נִתְבָּאֵר שְׂאֵלוֹ הֵן מִדְּרָגוֹת שְׁלַמְעֵלָה שְׁנִקְרָאוֹת כֶּף.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא אִוְקְמוּהָ, דְּמַצְרָאֵי פְּלַחֵי לְמִזְל טְלָה, וּבִגִּין כֶּף פְּלַחִין לְאִימְרָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי הָכִי, טְלָה יִפְלַחוּן, וְלֹא אִימְרָא. אָמַר לִיהּ, כִּלְא פְּלַחִין, אֶלְא מִזְל טְלָה נַחִית וְסָלִיק בְּטְלָה וְאִימְרָא, וּבִגִּין כֶּף פְּלַחִין לְכֻלָּא. אָמַר לִיהּ הָכִי שְׁמַעְנָא, דְּכָל בְּעִירָא רַבָּא (כ"א רְצִינָן) דְּחִלָּא דְּלֵהוּן הָהּ, וְעַל דָּא קְטִיל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל בְּכוֹר בְּהֵמָה. וְהָא אֲתַמַּר דְּאֵלִין אֵינּוּן דְּרִגִּין דְּלַעֲיִלָּא, דְּאִקְרוּן הָכִי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, פְּתִיב (שְׁמוֹת יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ, וּכְתִיב (שְׁמוֹת יג) לֹא יֹאכַל חֶמֶץ. אֶלְא דָּא דְּכַר, וְדָא נּוֹקְבָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעְוֹן, אֶלְעָזָר בְּרִי, בְּדָא פְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ, וּבְדָא כְּתִיב לֹא יֹאכַל, אֲמַאי לֹא כְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, פְּתוּב (שְׁמוֹת יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ, וּכְתוּב (שֵׁם יג) לֹא יֹאכַל חֶמֶץ. אֶלְא זֶה זָכַר, וְזוֹ נִקְבָּה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעְוֹן, אֶלְעָזָר בְּנֵי, בְּזֶה פְּתוּב לֹא תֹאכְלוּ, וּבְזֶה פְּתוּב לֹא יֹאכַל. מִדּוּעַ לֹא כְּתוּב לֹא תֹאכְלוּ? אֶלְא נִקְבָּה שְׁהִיא נוֹטָה מִדְּרָפָה - וְדָאֵי בְּאִזְהָרָה. זָכַר שְׁהוּא אַחוּז בְּחוּט שֶׁל טְהוּרָה יוֹתֵר - בְּבִקְשָׁה. וְעַל זֶה פְּתוּב לֹא יֹאכַל, לֹא תֹאכְלוּ. אָמַר לוֹ, אַבָּא, וְהָרִי פְּתוּב (דְּבָרִים טו) לֹא תֹאכַל עֲלֵיו חֶמֶץ. אָמַר לוֹ, הִרְבָּה תְּבוֹת יְתוּרוֹת לְכַבּוּדוֹ שֶׁל הַקְּרָבָן. אֲבָל בְּתַחֲלָה בְּקִשָּׁה - לֹא יֹאכַל, אֲבָל לְבִסּוּף בְּאִזְהָרָה - לֹא תֹאכְלוּ, שְׁהוּא קִשָּׁה מְשֻׁנֵּיהֶם. מַחְמֶצֶת, מַה טַּעְמָה? מִשׁוּם שְׂרִיחַ שֶׁל מוֹת יֵשׁ שֵׁם. חֶמֶץ - זָכַר, מַחְמֶצֶת - נִקְבָּה. (מְשַׁלִּי ה) רַגְלֵיהָ יִרְדּוֹת מוֹת, בְּרֵאשׁ וּבִסּוּף הַתְּבָה תִּמְצָא אוֹתָהּ. וּמִשׁוּם זֶה מִי שְׂאוּכַל חֶמֶץ בְּפִסַּח הוּא מְקַדִּים לְעַצְמוֹ הַמּוֹת, וְשִׂדְעָה שְׁהוּא מֵת בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יב) וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַזֵּאת.

אֶלְא, נּוֹקְבָא דָּאִיהִי אֶסְטִיאַת אֲרַחָהּ, בְּאִזְהָרָה וְדָאֵי, דְּכַר דָּאִיהוּ אֶחִיד בְּחוּטָא דְּדַכְּיוֹ וְתִיר, בְּבִקְשָׁה. וְעַל דָּא כְּתִיב, לֹא יֹאכַל, לֹא תֹאכְלוּ. אָמַר לִיהּ אַבָּא, וְהָא כְּתִיב (דְּבָרִים טו) לֹא תֹאכַל עֲלֵיו חֶמֶץ. אָמַר לִיהּ, אֶסְגִּי תְּבִין יְתִירִין לִיקְרָא לְקֶרְבָּנָא. אֲבָל בְּקִדְמִיתָא בְּבִקְשָׁה לֹא יֹאכַל. אֲבָל לְבַתֵּר בְּאִזְהָרָה, לֹא תֹאכְלוּ, דְּהוּא קְשִׁיא מִתְּרוּוֹיִיהוּ. מַחְמֶצֶת מְאִי טַעְמָא. בִּגִּין דְּרִיחָא דְּמוֹתָא אִית תַּמָּן. חֶמֶץ, דְּכַר. מַחְמֶצֶת, נּוֹקְבָא. (מְשַׁלִּי ה) רַגְלֵיהָ יִרְדּוֹת מוֹת, בְּרִישָׁא וְסִיפָא דְּתִיבָה, תִּשְׁפַח לָהּ. וּבִגִּין דָּא מָאן דְּאֲכִיל חֶמֶץ בְּפִסַּח, אִיהוּ אֶקְדִּימַת לִיהּ מוֹתָא, וְלִינְדַע דְּמִית הוּא בְּעִלְמָא דִּין, וּבְעִלְמָא דְּאֲתִי, פְּתִיב (שְׁמוֹת יב) וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַזֵּאת.

מִצְחָה, אָמַאי (ס"א אתקריאת מצ'ה). אָלֵא הָכִי תַנִּינָן, שְׂדֵי: בְּגִין דְּאָמַר לְעוֹלָמוּ דִּי, דִּיאָמַר לְצְרוּתִינוּ דִּי. אוּף הָכִי מִצְחָה, בְּגִין דְּקָא מְשִׁדָּד דְּמִבְּרַחַת לְכָל סְטָרִין בִּישִׁין, וְעֵבִיד קְטָטָה בְּהוּ, פְּגוּנָא דְשְׂדֵי דְמְזוּזָה, דְּמִבְּרִיחַ לְשְׂדֵים וּמְזִיקִים דְּתַרְעָא, אוּף הָכִי אִיהִי מִבְּרַחַת לֹוּן מִכָּל מְשִׁנֵּי קְדָשָׁה, וְעֵבִיד מְרִיבָה וּקְטָטָה בְּהוּ. פְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (שמות יז) מִסָּה וּמְרִיבָה. עַל דָּא כְּתִיב מִצְחָה. וְהָא מִסָּה בְּסִמּוּךְ אִיהוּ. אָלֵא תַרְגוּמוֹ דְּמִסָּה, אִיהוּ מִצּוֹתָא.

רעיא מהימנא

אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, כְּגוֹן לִישְׁנָא דְאִיהוּ מִקְּל לְכָל אַנְשֵׁי בֵיתִיה, וְאִיהוּ לִישְׁנָא דְאַת ר', וְאִיהוּ מְטָה דְבֵיה עֶשֶׂר אוֹתוֹת, וּבֵיה מְחָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל יְדוּי י' מְחָאן. וּבְגִין דְּכָל מְחָאן הוּוּ מְסִטְרָא דְה' ה', רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמַר, מִנִּין שְׁכָל מְכָה וּמְכָה שֶׁהֵבִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמְּצָרִים בְּמִצְרַיִם הִתְהַוְּ שֶׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת וְכוּ', אָמַר מַעֲתָה וְכוּ'. וְאַת ה' סְלָקָא בְּאַת י' לְחַמְשִׁין מְחָאן, חֲמֵשׁ זְמַנִּין חֲמֵשִׁין, אֵינּוֹן ר"ן. וּבְגִין דָּא, וְעַל הַיָּם לְקוּ ר"ן מִכּוֹת.

אָמַר יוֹסֵף, כָּל מֵיטֵב אֶרֶץ מְצָרִים רַעֲמָסָס הִיא, וְהִיא אֶרְעָא אַפְרִישׁוֹ לְדַחְלָן דְּלֵהוּן, לְרַעֲיָא וּלְמִיהָךְ בְּכָל עֲנוּגִין דְּעֻלְמָא. וְכָל מְצָרַי חֲשִׁיבוֹן לְאֵינּוֹן דְּרַעֲן לְדַחְלִיהוֹן, כְּדַחְלִיהוֹן. וְדָא שְׂאִיל יוֹסֵף מִפְּרַעָה, לְשִׁלְטָאָה אַחוּי עַל דְּחָלָן דְּמְצָרַי, דְּאַתְּכַפְּיִין תַּחוֹת יְדֵיה, כְּעֵבְדִים כְּתַר מְלִכִיהוֹן, לְמַהוּי כְּלֵהוּ מִתְּכַפְּיִין תַּחוֹת שֵׁם יי מְסִטְרִיהוֹן, וְלֹא שְׁלִיט בְּעֻלְמָא אָלֵא שֵׁם יְהוָה. וְאַתְּכַפְּיִין כָּל מְמַנָּן תַּחוֹת יְדֵיה.

וְלֹאֲחֻזָּאָה לֹוּן, דְּאִיהוּ עֲתִיד לְאִיתְּפָרְעָא מְנַהוֹן, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמות יב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מְצָרִים מְלַכִּיהֶם, לְהִיּוֹת כְּלָם נִכְפִים תַּחַת שֵׁם יְהוָה מִצְדָּם, וְלֹא יִשְׁלַט בְּעוֹלָם אָלֵא שֵׁם יְהוָה, וּכְפָנְעוּ כָּל מְמַנִּים תַּחַת יְדֵיו.

מִצְחָה, מְדוּעָה (נְקֻרָאֵת מִצְחָה)? אָלֵא כִּף שְׂנִינוּ, שְׂדֵי - מְשׁוּם שְׂאָמַר לְעוֹלָמוּ דִּי, שְׂאִימַר לְצְרוּתִינוּ דִּי. אִף כִּף מִצְחָה, מְשׁוּם שֶׁהִיא מְשִׁדָּדַת וּמִבְּרִיחָה לְכָל צְדָדִים רַעִים וְעוֹשֶׂה קְטָטָה בֵּינֵיהֶם כְּדָגְמַת שֵׁם שְׂדֵי שְׁבַמְזוּזָה, שְׂמִבְּרִיחַ לְשְׂדֵים וּמְזִיקִים שְׁבַשְׁעַר - אִף כִּף הִיא מִבְּרִיחָה אוֹתָם מִכָּל מְשִׁנֵּי הַקְּדוֹשָׁה, וְעוֹשֶׂה מְרִיבָה וּקְטָטוֹת בְּהֶם, כְּמוֹ שְׂנַאָמַר (שמות יז) מִסָּה וּמְרִיבָה. וְעַל זֶה כְּתוּב מִצְחָה, וְהָרִי מִסָּה נִכְתְּבַת בְּאוֹת סִמּוּךְ? אָלֵא תַרְגוּמוֹ שֶׁל מִסָּה הוּא מִצּוֹתָא.

רַעֲיָא מְהִימְנָא

אָמַר הַרְעוּהַ הַנְּאָמָן, כְּמוֹ לְשׁוֹן שֶׁהוּא מִקְּל לְכָל אַנְשֵׁי בֵיתוֹ, וְהוּא לְשׁוֹן צוּרַת אוֹת ר', וְהוּא מְטָה שְׁבוּ עֶשֶׂר אוֹתוֹת, וּכְבוּ הַכָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדוּ עֶשֶׂר מִכּוֹת. וּמְשׁוּם שְׁכָל הַמִּכּוֹת הִיוּ מִצְד שֶׁל ה' ה', אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מִנִּין שְׁכָל מְכָה וּמְכָה שֶׁהֵבִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמְּצָרִים בְּמִצְרַיִם הִתְהַוְּ שֶׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת וְכוּ', אָמַר מַעֲתָה וְכוּ'. וְאוֹת ה' עוֹלָה בְּאוֹת י' לְחַמְשִׁים מִכּוֹת. חֲמֵשׁ פְּעֻמִּים חֲמֵשִׁים הֵם מְאֲתִים וְחַמְשִׁים. וּמְשׁוּם זֶה נְאָמַר, וְעַל הַיָּם לְקוּ מְאֲתִים וְחַמְשִׁים מִכּוֹת. אָמַר יוֹסֵף, כָּל טוֹב אֶרֶץ מְצָרִים הִיא רַעֲמָסָס, וְאוֹתָהּ אֶרֶץ הַפְּרִישׁוֹ לְיִרְאָתָם, לְרַעוֹת וּלְהַלְלָךְ בְּכָל תַּעֲנוּגוֹת הָעוֹלָם. וְכָל הַמְּצָרִים הַחֲשִׁיבוּ לְאוֹתָם שְׂרוּעִים לְיִרְאָתָם - כִּירְאָתָם. וְזֶה מַה שְּׂשָׂאֵל יוֹסֵף מִפְּרַעָה, שְׂשִׁלְטוֹ אַחוּי עַל יִרְאָתָם שֶׁל הַמְּצָרִים, שְׂכַפּוּיִים תַּחַת יְדֵיו כְּעֵבְדִים אַחַר מְלַכִּיהֶם, לְהִיּוֹת כְּלָם נִכְפִים תַּחַת שֵׁם יְהוָה מִצְדָּם, וְלֹא יִשְׁלַט בְּעוֹלָם אָלֵא שֵׁם יְהוָה, וּכְפָנְעוּ כָּל מְמַנִּים תַּחַת יְדֵיו.

וְלֹאֲחֻזָּאֵת לְהֶם שֶׁהוּא עֲתִיד לְהַפְּרַע מֵהֶם, זֶהוּ שְׂכַתּוּב (שמות יב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מְצָרִים אַעֲשֶׂה שְׂפָטִים

אָנִי יְהוָה. בִּיּוֹן שֶׁהִטְעוּ לְבְרִיתוֹת וְעָשׂוּ עֲצָמָם אֱלוֹהוֹת, וּמָשׁוּם שִׁטְלָה, מְמַנָּה שְׁלוֹ, הוּא גְדוֹל עַל כָּל הַמַּמְנִים שֶׁל אֱלֹהִים אַחֲרָיִם, צְנִיָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שמות יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה לְבֵית, וְאִשְׁלִיט לֹוֹן עָלֶיהָ, תְּפִישׁ בַּתְּפִישָׁה דְלֵהוֹן יוֹמָא וַתְּרִין וַתֵּלֶת. וַיִּלְבְּתַר דָּא אֶפִּיקוּ לִיה לְדִינָא לְעֵינֵי כָל מִצְרָאִי, לְאַחַזְזָא דְאַלְהָא דְלֵהוֹן בְּרָשׁוּ דִישְׂרָאֵל לְמַעַבְד בֵּיה דִינָא.

בְּגִין דָּא, (שמות יב) אַל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשֶׁל מִבָּשֶׂל בְּמִים כִּי אִם צְלִי אֵשׁ רָאשׁוּ עַל פְּרָעֵיו וְעַל קַרְבּוֹ, לְמַהוּי דִּין בָּאֵשׁ צְלִי, וּמִנֵּי לְזַרְקָא לְגֵרְמִיה דִּילִיה בְּשׁוּקָא בְּבוּזֵי. וּבְגִין דָּא, (שמות יב) וְעַצֶּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וּמִנֵּי לְיוֹמָא רְבִיעָאָה, בְּתַר דְהוּה תְּפִישׁ ג' יוֹמִין קָשׁוּר, לְמַעַבְד בֵּיה דִינָא. וְדָא קִשְׁיָא לֹוֹן מִכָּל מַכְתָּשִׁין דְמַחָא לֹוֹן קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל יְדָא דְרַעְיָא מְהִימָנָא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְמִנֵּי דְלָא לְמִיכַל לִיה בְּתִיאֻבְתָּא. וּמִיָּד דְחָמָאן גְּרַמּוּי בְּשׁוּקָא, וְלֹא יִכְלִין לְשַׁזְבָּא לִיה, דָּא קִשְׁיָא לֹוֹן מִכָּלָּא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְאַתְמַר בְּהוּ, (שמות יב) וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, לְאַתְפְּכִינֵי כָּל דְחָלָן דְמִצְרָאִי, תַּחֲתוֹת יְדֵיהֶוּ. וּבְגִין דְאִינְהוּ בְּכוֹרוֹת מְמַנּוֹן, כְּתִיב (שמות יב) וַיִּי הִכָּה כָּל בְּכוֹר.

בְּתַר כָּל דָּא כְּתִיב, לֹא יֵאכַל חֲמִץ (שמות יג) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל עָלָיו מִצּוֹת לָחֶם עֲנִי. וּכְתִיב (שמות יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ. אָמַר רַעְיָא מְהִימָנָא, אָמַאי מִנֵּי דְלָא לְמִיכַל חֲמִץ שְׁבַעַת יוֹמִין, וְלְמִיכַל בְּהוֹן מִצָּה. וְאָמַאי לֹא יֵאכַל, וְאָמַאי לֹא תֹאכְלוּ. אֶלָּא ז' כְּכַבֵּי לְכַת וְאִינּוֹן: שְׁצִ"ם חֲנֻכ"ל. וְאִינּוֹן מִסְטָרָא דְטוֹב וְרַע, נְהוּרָא דְלִגְנוּ מִצָּה. קְלִיפָה דְלִבְר חֲמִץ. וְאִינּוֹן חֲמִץ דְכַר מַחְמֶצֶת נְיֻקְבָּא.

מִצָּה דְלִגְנוּ שְׁמוּרָה. וְאִינּוֹן, (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרְאִיּוֹת לְתַת לָהּ מִבֵּית הַמְּלָךְ. וְאַתְמַר עָלֶיהֶו, (שמות יב) חֲנֻכ"ל. וְהֵם מִצַּד שֶׁל טוֹב וְרַע, אוֹר הַפְּנִימִי, מִצָּה. קְלִפָּה שְׁבַחוּן - חֲמִץ. וְהֵם, חֲמִץ - זָכַר. מַחְמֶצֶת - נְקֻבָּה.

אָנִי יְהוָה. כַּד מְטַעֲיִין לְבְרִיין וְעַבְדִּין גְּרַמִּיִּהוּ אֱלוֹהוֹת. וּבְגִין דְטָלָה מְמַנָּא דִילִיה, אִיהוּ רַב עַל כָּל מְמַנּוֹן דְאַלְהִים אַחֲרָיִם, מְנִי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שמות יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה לְבֵית, וְאִשְׁלִיט לֹוֹן עָלֶיהָ, וְתַפְשִׁי לִיה, תְּפִישׁ בַּתְּפִישָׁה דְלֵהוֹן יוֹמָא וַתְּרִין וַתֵּלֶת. וַיִּלְבְּתַר דָּא אֶפִּיקוּ לִיה לְדִינָא לְעֵינֵי כָל מִצְרָאִי, לְאַחַזְזָא דְאַלְהָא דְלֵהוֹן בְּרָשׁוּ דִישְׂרָאֵל לְמַעַבְד בֵּיה דִינָא.

בְּגִין דָּא, (שמות יב) אַל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשֶׁל מִבָּשֶׂל בְּמִים כִּי אִם צְלִי אֵשׁ רָאשׁוּ עַל פְּרָעֵיו וְעַל קַרְבּוֹ, לְמַהוּי דִּין בָּאֵשׁ צְלִי, וּמִנֵּי לְזַרְקָא לְגֵרְמִיה דִּילִיה בְּשׁוּקָא בְּבוּזֵי. וּבְגִין דָּא, (שמות יב) וְעַצֶּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וּמִנֵּי לְיוֹמָא רְבִיעָאָה, בְּתַר דְהוּה תְּפִישׁ ג' יוֹמִין קָשׁוּר, לְמַעַבְד בֵּיה דִינָא. וְדָא קִשְׁיָא לֹוֹן מִכָּל מַכְתָּשִׁין דְמַחָא לֹוֹן קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל יְדָא דְרַעְיָא מְהִימָנָא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְמִנֵּי דְלָא לְמִיכַל לִיה בְּתִיאֻבְתָּא. וּמִיָּד דְחָמָאן גְּרַמּוּי בְּשׁוּקָא, וְלֹא יִכְלִין לְשַׁזְבָּא לִיה, דָּא קִשְׁיָא לֹוֹן מִכָּלָּא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְאַתְמַר בְּהוּ, (שמות יב) וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, לְאַתְפְּכִינֵי כָּל דְחָלָן דְמִצְרָאִי, תַּחֲתוֹת יְדֵיהֶוּ. וּבְגִין דְאִינְהוּ בְּכוֹרוֹת מְמַנּוֹן, כְּתִיב (שמות יב) וַיִּי הִכָּה כָּל בְּכוֹר.

בְּתַר כָּל דָּא כְּתִיב, לֹא יֵאכַל חֲמִץ (שמות יג) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל עָלָיו מִצּוֹת לָחֶם עֲנִי. וּכְתִיב (שמות יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ. אָמַר רַעְיָא מְהִימָנָא, אָמַאי מִנֵּי דְלָא לְמִיכַל חֲמִץ שְׁבַעַת יוֹמִין, וְלְמִיכַל בְּהוֹן מִצָּה. וְאָמַאי לֹא יֵאכַל, וְאָמַאי לֹא תֹאכְלוּ. אֶלָּא ז' כְּכַבֵּי לְכַת וְאִינּוֹן: שְׁצִ"ם חֲנֻכ"ל. וְאִינּוֹן מִסְטָרָא דְטוֹב וְרַע, נְהוּרָא דְלִגְנוּ מִצָּה. קְלִיפָה דְלִבְר חֲמִץ. וְאִינּוֹן חֲמִץ דְכַר מַחְמֶצֶת נְיֻקְבָּא.

מִצָּה דְלִגְנוּ שְׁמוּרָה. וְאִינּוֹן, (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרְאִיּוֹת לְתַת לָהּ מִבֵּית הַמְּלָךְ. וְאַתְמַר עָלֶיהֶו, (שמות יב) חֲנֻכ"ל. וְהֵם מִצַּד שֶׁל טוֹב וְרַע, אוֹר הַפְּנִימִי, מִצָּה. קְלִפָּה שְׁבַחוּן - חֲמִץ. וְהֵם, חֲמִץ - זָכַר. מַחְמֶצֶת - נְקֻבָּה.

מִצָּה שְׁבַפְנִים - שְׁמוּרָה. וְהֵם (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרְאִיּוֹת לְתַת לָהּ מִבֵּית הַמְּלָךְ. וְאַתְמַר עָלֶיהֶם

ושמרתם את המצות. מצה איהי שמורה לבעלה, דאיהו ר'. וביה אתעביד מצוה.

(שמות יב) ושמרתם את המצות. מצה היא שמורה לבעלה, שהוא אות ר', וכו' נעשית מצוה.

ומאן דנטיר לה לגבי יה, דגניזין במ"ץ מן מצה, ואינזון. י"ם ה"ץ. ומגוי קדשא בריה הוא לבריה לה שבע ברכות ליל פסח, דאינזון שבע הנערות דילה, שצ"ם חנכ"ל. ומגוי לאעברא מנהון חמץ ומחמצת, דאינזון עננים חשוכין דמכסין על נהורין, דשבעה ככבי לכת, דאתמר בהון (בראשית מא) ותבאנה אל קרבנה ולא נודע פי באו אל קרבנה ומראיהן רע, חשוף פאשר בתחלה. דכל כף חשוקא דעננין דלהון, דלא נכלין נהורין לאנהרא להון, ובגין דא ולא נודע פי באו אל קרבנה. (ע"כ רע"א מהימנא)..

ומי ששומר לה בשביל י"ה הגנוזים באותיות מ"ץ ממצה, והם י"ם ה"ץ. וצוה הקדוש ברוך הוא לבריה אותה שבע ברכות ליל פסח, שהן שבע הנערות שלה, שהן שצ"ם חנכ"ל. וצוה להעביר מהן חמץ ומחמצת, שהם עננים חשוכים שמכסים על אורות של שבעה כוכבי לכת, שנאמר בהם (בראשית מא) ותבאנה אל קרבנה ולא נודע פי באו אל קרבנה ומראיהן רע. חשוף פאשר בתחלה. שכל כף החשוף של העננים שלהם, שלא יכולים אורות להאיר להם, ומשום זה נאמר ולא נודע פי באו אל קרבנה. (ע"כ רע"א מהימנא).

רבי שמעון פתח ואמר, (תהלים סח) גער חית קנה עדת אבירים בעגלי עמים. דא חיה דאתאחד בה עשו. קנה: תנינן, דביומא דנסב שלמה מלפא בת פרעה, בא גבריא אל, נעץ קנה בימא רבא, ועליה אתבני קרתא דרומי. מאי קנה. דא דכורא דהאי חיה (דף ר"ב ע"א) בישא, דאית ליה סטרא זעירא באחדותא דקדושה. ודא איהו קנה, דנעץ בימא רבא. ובגין כף איהי שלטא על עלמא, ועל שולטנו דא כתיב, (ישעיה יט) קנה וסוף קמלו. קנה, שולטנותא וראש לכל מלכוון. תו קנה, דזמין קדשא בריה הוא לתברא ליה כקנה דא.

רבי שמעון פתח ואמר, (תהלים סח) גער חית קנה עדת אבירים בעגלי עמים. גער חית - זו החיה שאחוז בה עשו. קנה - למדנו, שביום שנשא שלמה המלך את בת פרעה, בא גבריא אל, נעץ קנה בים הגדול, ועליו נבנית עיר של רומי. מהו קנה? זה הזכר של זו החיה רעה, שיש לו צד קטן באחיזתו בקדשה. וזהו קנה שנעוץ בים הגדול, ומשום זה היא שולטת על העולם, ועל שלטון זה פתוב, (ישעיה יט) קנה וסוף קמלו. קנה, שלטון וראש לכל המלכות. ועוד קנה, שעתידי הקדוש ברוך הוא לשבר אותו כקנה זה.

תא חזי, במצרים איהי שלטא, ומנה נפקו כמה שולטנין לזנייהו, וכלא ברזא דחמץ, פיון דתבר לה קדשא בריה הוא, אפיק חמץ ואעיל מצה. במה. בחוטא זעירא מכלא, תבר ח' חמץ, ואתעביד מצה. אינזון אתוון. אלא דתבר ח' דהאי חיה, דאקרי חמץ. ועל דא אקרי חית קנה, דנח לאתברא כקנה דא. במה

בא וראה, במצרים היא שולטת, וממנה יוצאים כמה שולטנים למיניהם, והכל בסוד של חמץ. פיון ששבר אותה הקדוש ברוך הוא, הוציא חמץ ומכניס מצה. אלו אותיות, אלא ששבר ח' של כמו קנה זה. במה נשבר? בחוט

במה? בחוט קטן מהכל שבר אות ח' של חמץ, ונעשה מצה. חיה זו, שנקרא חמץ. ועל זה נקרא חית קנה, שנח לשברו

אֲתֵּבֵר. בְּחוּטָא זְעִירָא כְּנִימָא, תְּבַר ח' וְאֲתֵּעֲבֵר
מֵאֵיתְנָה, וְהוּהּ מִצָּה. וְעַל דָּא כְּתִיב, גָּעַר חֵית
קְנָה, גָּעַר בְּהַ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֲתֵּבֵר ח'
חֲמִץ, וְאֲתֵּעֲבִיד ה'. (ס"א וְאֲתֵּעֲבִיד ח' חֲמִץ וְאֲתֵּבִיד).

וְזִמִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְתִבְרָא לִיהַ לְהֵהוּא
קְנָה, פְּגוּוּנָא דָא, יִתְבַר רַגְלִיהַ דְק'
מְקָנָה, וְיִשְׁתָּאֵר הֵנָּה. (ישעיה מ) הֵנָּה יְיָ אֱלֹהִים
בְּחֻזֶק יְבוּא וְזִרְעוּ מִשְׁלָה לֹו הֵנָּה שְׁכָרוּ אֶתֹו
וּפְעֻלְתֹו לְפָנָיו. מֵאֵי וּפְעֻלְתֹו. דָּא פְעַל דְהֵיִא
ק' (ס"א פְעֻלָּה דְהֵיִא חֲמִץ) דִּיתְבַר לָהּ, וְאֵיִהִי פְעֻלָּה
לְפָנָיו, אֵיִהוּ יַעֲבֵר רַגְלִיהַ, וְיֵהֵא הֵנָּה (ישעיה מא)
רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הֵנָּה הַנֶּם וְגו'.

רעיא מהימנא

רְבִי שְׁמַעוֹן פִּתַּח וְאָמַר, גָּעַר חֵית קְנָה עֲדַת אַבִּירִים
בְּעַגְלֵי עַמִּים. גָּעַר חֵית קְנָה, דָּא קְנָה דְאֲתֵּאָחַד בֵּיהַ
עֲשׂוֹ, דְאֵיִהִי קְרַתָּא דְרוּמֵי רַבְתָּא, דְנִעֲץ גְּבַרְיָאֵל קְנָה בְּיַמָּא
רַבָּא, וּכְנֹו עֲלֵיהַ כְּרֶךְ גְּדוּל דְרוּמֵי. קְנָה דְחֲמִץ. וְכַד יִיתִי
פּוֹרְקָנָא לְיִשְׂרָאֵל, יִתְבַר לִיהַ. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב גָּעַר חֵית
קְנָה עֲדַת. וּמִתְעַבֵּר מִיַּד חֲמִץ מְעֻלְמָא. מִחֲמַצַּת דִּילִיִּהַ
רוּמֵי. וְיִתְגַּלְיָא מִצָּה בְּעֻלְמָא, דְאֵיִהִי בֵי מִקְדָּשָׁא דְבֵית
רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי.

אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא (ס"א רעיא מהימנא), דְאֵינּוֹן לְקַבֵּל בַּת
עֵין יְמִין, וּבַת עֵין שְׂמָאל. וְאֵינּוֹן לְקַבֵּל (לְחֶם מִשְׁנֵה)
רוּמֵי רַבְתִּי, רוּמֵי זְעִירָא. לְקַבֵּל תְּרִין עֲנָנִין, דְמְכַפְּסִין עַל
בַּת עֵינָא יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. וְאֵינּוֹן לְקַבֵּל שְׂאוֹר וְחֲמִץ. וְעַד
דְאֵלִין יִתְבַּעְרוּן מְעֻלְמָא בַּל יִרְאֶה וּבַל יִמְצָא חַד מִנֵּיהוּ,
בֵּית רֵאשׁוֹן וְשְׁנֵי לָא יִתְגַּלְיִין בְּעֻלְמָא.

וְאַסְוּוּתָא דְעֵנָא עֵינָא, דְאֲחֻשִׁיף לְבַת עֵינָא יְמִין וּשְׂמָאל,
מַה יְהֵא אַסְוּוּתָא דְלֵהוּן. מְרַה דְעַגְלָא. וְהֵינּוּ

קִטְן כְּמוֹ שְׁעָרָה שְׂבַר ח' וְעֵבֵר
מֵאֵיתְנָה, וְהֵיִהּ מִצָּה. וְעַל זֶה
כְּתוּב גָּעַר חֵית קְנָה. גָּעַר בְּהַ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִשְׁבַר ח' שֶׁל
חֲמִץ וְנִעְשָׂה ה'. (ועובר ח' של חֲמִץ
ונעשה).

וְעֵתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשַׁבֵּר
לוֹ לְאוֹתוֹ קְנָה כְּמוֹ זֶה, יִשְׁבַר רַגְלֵי
ק' מְקָנָה, וְיִשְׁאֵר הֵנָּה. (ישעיה מ)
הֵנָּה ה' אֱלֹהִים בְּחֻזֶק יְבוּא וְזִרְעוּ
מִשְׁלָה לֹו הֵנָּה שְׁכָרוּ אֶתֹו וּפְעֻלְתֹו
לְפָנָיו. מַהוּ וּפְעֻלְתֹו? זֶה פְעַל שֶׁל
אוֹתָהּ ק' (פְעֻלָּה שֶׁל אוֹתוֹ חֲמִץ) שִׁישְׁבַר
אוֹתָהּ, וְהֵיִא פְעֻלָּה שֶׁלְפָנָיו, וְהוּא
יַעֲבִיר רַגְלוֹ וְיִהְיֶה הֵנָּה, שְׁנֵאֲמַר
(שם מא) רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הֵנָּה הַנֶּם
וְגו'.

רעיא מהימנא

רְבִי שְׁמַעוֹן פִּתַּח וְאָמַר, גָּעַר חֵית
קְנָה עֲדַת אַבִּירִים בְּעַגְלֵי עַמִּים.
גָּעַר חֵית קְנָה - זֶה קְנָה שְׂאֲחוּז
בוֹ עֲשׂוֹ, שְׁהֵיִא עִיר רוּמֵי הַגְּדוּלָּה,
שְׁנֵעֵץ גְּבַרְיָאֵל קְנָה בֵּינָם הַגְּדוּל,
וּכְנֹו עֲלֵיהַ כְּרֶךְ גְּדוּל שֶׁל רוּמֵי.
קְנָה שֶׁל חֲמִץ. וְכֹאשֵׁר תְּבֵא
גְּאֻלְתָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, יִשְׁבְּרוּ אוֹתוֹ.
זֶהוּ שְׁפָתוּב גָּעַר חֵית קְנָה עֲדַת.
וּמִיַּד עוֹבֵר חֲמִץ מִהָעוֹלָם.
הַמְחַמְצַת שֶׁלוֹ הֵיִא רוּמֵי.
וְתִתְגַּלְיָה מִצָּה בְּעוֹלָם, שְׁהוּא בֵּית
הַמְקֻדָּשׁ שֶׁל בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית
שְׁנִי.

אָמַר הַמְּנוֹרָה הַקְדוּשָׁה (הַרוּעָה
הַבְּאֻמָּה), שְׁהֵם כְּנֻגְדַּת בַּת עֵין יְמִין,
וּבַת עֵין שְׂמָאל. וְהֵם כְּנֻגְדַּת (לְחֶם
מִשְׁנֵה) רוּמֵי הַגְּדוּלָּה וְרוּמֵי
הַקְטָנָה, וּכְנֻגְדַּת שְׁנֵי עֲנָנִים
שְׂמֻכְסִים עַל בַּת עֵין יְמִין וּשְׂמָאל.
וְהֵם כְּנֻגְדַּת שְׂאוֹר וְחֲמִץ. וְעַד שְׂאֵלוֹ
יִתְבַּעְרוּ מִהָעוֹלָם, בַּל יִרְאֶה וּבַל
יִמְצָא אֶחָד מֵהֶם, בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנֵי לָא יִתְגַּלוּ בְּעוֹלָם.
וְהַרְפּוּאָה שֶׁל עֲנֵי הָעֵין שְׁהַחֲשִׁיכוֹ לְבַת עֵין יְמִין וּשְׂמָאל, מַה תְּהִיָּה רְפוּאָתָם? הַמְרִירוֹת שֶׁל

העגל. וזהו שכתוב (ישעיה כז) שם ירעה עגל ושם ירפץ. שם ירעה עגל - זה משיח בן יוסף שנאמר בו (דברים לג) בכור שורו הדר לו. ושם ירפץ - זה משיח בן דוד. אחד להעביר את רומי הגדולה, ואחד להעביר את רומי הקטנה. ומיכאל וגבריאל פנגדם הם.

ומשום זה ח', שהוא חוט קטן, תשבר אותה, ותפנס אות ה' במקומה. שבתחלה נאמר קנה וסוף קמלו. קנה - שלטון של רומי. וסוף - לכל המלכויות, שעתידי הקדוש ברוך הוא לשבר אותו. גער חית קנה - גער חיה רעה, שהיא אות ח' מחמץ, ושבר רגליה מן המחמצת, שנאמר בה (משלי ה) רגליה ירדות מות. ועוד גער חית קנה - שבר רגל הקו"ף מקנה, וישאר הנה. מיד - (ישעיה מ) הנה ה' אלהים בחזק יבא, (מא) ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתן. הנה - ס', אחר אלף ומאתים.

ואמר המנורה הקדושה, נאמר (בראשית מז) כל הנפש לבית יעקב ששים ושש. להתעוררות של משיח ראשון. ושש, להתעוררות משיח שני. נשאר ושש שנים לשבעים ושנים, לקים בהם (ויקרא כה) שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמר פרמך ואספת את תבואתה, שנאמר (ירמיה ב) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה.

אם כן, מה פתוב למעלה (שם לא) רנו ליעקב שמחה? אלא ארבע גאלות עתידות להיות פנגד ארבע פוסות של פסח. משום שישארל מפזרים בארבע פנות העולם, ואלו שיהיו רחוקים - לששים. והשלישיים - לששים ושש. והרביעיים - לשבעים ושנים.

ונאדות אלו יהיו בארבע חיות, בשם יהו"ה שרוכב עליהם. זהו שכתוב (חבקוק א) פי תרכב על סוסיד מרפבתיך ישועה. שכנגדם יעורר למטה ארבעה דגלים ושנים עשר שבטים, בסוד של

(ישעיה כז) שם ירעה עגל ושם ירפץ. שם ירעה עגל, דא משיח בן יוסף, דאתמר ביה (דברים לג) בכור שורו הדר לו. ושם ירפץ, דא משיח בן דוד. חד אעבר רומי רפתי. וחד אעבר רומי זעירתא. דמיכאל וגבריאל ל לקבליהו אינון.

ובגין דא ח', דאיהו חוטא זעירא, תבר לה, וייעול ה' באתרהא. דבקדמיתא קנה וסוף קמלו. קנה שלטנותא דרומי, וסוף לכל מלכין, דעתיד קדשא ברין הוא לתברא ליה. גער חית קנה, גער חיה בישא, ח' מן חמץ, ואתבר רגליה מן מחמצת, דאתמר בה (משלי ה) רגליה ירדות מות. ועוד גער חית קנה, יתבר רגל קוף מן קנה, וישתאר הנה. מיד הנה יי אלהים בחזק יבא, (ישעיה מא) ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתן. הנה: ס' בתר אלף ומאתן.

ואמר (שמות מט) בוצינא קדישא, (בראשית מ"ו) כל הנפש לבית יעקב, ששים ושש. ששים, להתעוררות דמשיח ראשון. ושש, להתעוררות דמשיח שני. אשתארו ו' שנים לע"ב, לקיים בהו, (ויקרא כה) שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמר פרמך ואספת את תבואתה, דאתמר (ירמיה ב) קדש ישראל ליי ראשית תבואתה.

אם כן, מה כתיב לעיל (ירמיה לא) רנו ליעקב שמחה. אלא ארבע גאלות עתידין למהו, לקבל ארבע פוסות דפסח. בגין דישראל מפוזרין בארבע פנות עלמא, ואינון דיהון רחוקין מאומין, אקדימו לרנו. ותנינין, לשתין. ותליתאין, לשתין ושית. ורביעאין לע"ב.

ופורקנין אלין, יהון בארבע חיון, בשם יהוה דרכיב עליהו. הדא הוא דכתיב, (חבקוק א) פי תרכב על סוסיד מרפבתיך ישועה. דלקבליהו, יתער לתתא

שישראל מפזרים בארבע פנות העולם, ואלו שיהיו רחוקים - לששים. והשלישיים - לששים ושש. והרביעיים - לשבעים ושנים.

ונאדות אלו יהיו בארבע חיות, בשם יהו"ה שרוכב עליהם. זהו שכתוב (חבקוק א) פי תרכב על סוסיד מרפבתיך ישועה. שכנגדם יעורר למטה ארבעה דגלים ושנים עשר שבטים, בסוד של

יְהוָה מִלֶּךָ, יְהוָה מִלֶּךָ, יְהוָה מִלֶּךָ, (שמות טו)
 יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד. שְׁתִּים
 עֲשָׂרָה אוֹתוֹת הֵן, כְּנֶגֶד שְׁנַיִם
 עֲשָׂר שְׁבָטִים, וּשְׁנַיִם עֲשָׂר פָּנִים
 שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר
 עֲלֵיהֶם, הָאֲבוֹת הֵן הַמְרַכְּבָה.
 וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁבָטִים, אֶלֶף שְׁנַיִם.
 שְׁנֵי שְׁבָטִים - מֵאֲתִים שָׁנָה.
 וּמִי"ב אוֹתוֹת תְּלוּיִים ע"ב
 שְׁמוֹת, שֶׁהֵם ע"ב שְׁנַיִם אַחַר
 הָאֶלֶף וּמֵאֲתִים.

וְהֵם כ"ד, לְכֹל חֵיהָ מְשַׁלֵּשׁ חַיּוֹת.
 כ"ד הַסּוּד שְׁלוֹ, (ישעיהו) וְקָרָא זֶה
 אֶל זֶה וְאָמַר. וְהֵם שְׁלֹשׁ כְּתוּבֹת
 מִכ"ד צוּרוֹת. כַּת אַחַת אוֹמֶרֶת
 קְדוֹשׁ, וְכַת שְׁנִיָּה אוֹמֶרֶת קְדוֹשׁ,
 וְכַת שְׁלִישִׁית אוֹמֶרֶת קְדוֹשׁ. מִיַּד
 מִתְעוֹרֵר הַשְּׂמַאל בְּמִי"ב אוֹתוֹת,
 וְעוֹשֶׂה דִין בְּעַמְּלָק.

(דברים כב) כִּי יִקְרָא קִנְיָן צְפוּרָה לְפָנֶיךָ
 בְּדֶרֶךְ - בְּעֵלֵי מִקְרָא. בְּכָל עֵץ -
 בְּעֵלֵי מִשְׁנָה, שֶׁהֵם כְּאֶפְרוֹחִים
 הַמְקַנְנִים בְּעֵנְפֵי הָאֵילָן. יֵשׁ
 שְׂאוּמְרִים, בְּכָל עֵץ - אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (ישעיהו סה) כִּי כִימִי
 הָעֵץ יָמִי עֲמִי. אוֹ עַל הָאֵרֶץ - אֵלוֹ
 בְּעֵלֵי תוֹרָה (משנה), שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם,
 עַל הָאֵרֶץ תִּישָׁן וְחַיִּי צֶעֶר תַּחֲיָהּ
 וּבַתּוֹרָה אֶתָּה עֲמַל. אֶפְרוֹחִים -
 אֵלוֹ פְּרָחֵי כְהֵנָּה. אוֹ בִיצִים - אֵלוֹ
 שְׁזֵן אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִקְרָנֵי רִאמִים וְעַד בִּיצֵי כְנִים.
 וְהָאֵם רִבְצַת עַל הָאֶפְרוֹחִים - בְּזִמְן
 שֶׁהִיוּ מִקְרִיבִים קְרִבְנוֹת. מֵה
 כְּתוּב: לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים.
 חֲרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבִטְלוּ
 הַקְּרִבְנוֹת, מֵה כְּתוּב: שְׁלַח
 תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם. וְגָלוּ הַבְּנִים.
 וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ,
 מִצַּד זֶה שֶׁל הָאוֹת ו', שֶׁהוּא עוֹלָם

אַרְבַּע דְּגָלִין, וּתְרִיסָר שְׁבָטִין. בְּרִזָּא דִּיהוָה מִלֶּךָ, יְהוָה
 מִלֶּךָ, (שמות טו) יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד. תְּרִיסָר אֲתוּוֹן אֵינוֹן,
 לְקַבֵּל תְּרִיסָר שְׁבָטִין, וְיִי"ב אֲנָפִין דְּתַלְתַּת אֲבָהֵן, דְּאֲתַמַּר
 עֲלֵיהֶוּ הָאֲבוֹת הֵן הַן הַמְרַכְּבָה. וְאֵינוֹן עֲשָׂר שְׁבָטִין, אֶלֶף
 שְׁנַיִן. תְּרִין שְׁבָטִין, מֵאֲתָן שְׁנַיִן. וּמִי"ב אֲתוּוֹן, תְּלִיין ע"ב
 שְׁמָהֵן, דְּאֵינוֹן ע"ב שְׁנַיִן, בְּתַר אֶלֶף וּמֵאֲתָן.

וְאֵינוֹן כ"ד, לְכֹל חֵיהָ מִתְּלַת חִיּוֹן. כ"ד רִזָּא דִּילֵיהָ,
 (ישעיהו) וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר. וְאֵינוֹן תְּלַת כְּתוּבֹת,
 מִן כ"ד צוּרוֹת. כַּת אַחַת אוֹמֶרֶת קְדוֹשׁ, וְכַת תְּנַיִנָּא
 אוֹמֶרֶת קְדוֹשׁ, וְכַת תְּלִיתָאָה אוֹמֶרֶת קְדוֹשׁ. מִיַּד אֲתַעַר
 שְׂמַאֲלָא בְּמִי"ב אֲתוּוֹן, דְּעַבְדֵּי דִּינָא בְּעַמְּלָק.

כִּי יִקְרָא קִנְיָן צְפוּרָה לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ, (דברים כב) מֵאֲרֵי מִקְרָא.
 בְּכָל עֵץ, מֵאֲרֵי מִשְׁנָה. דְּאֵינוֹן כְּאֶפְרוֹחִים, דְּמִקְנָנִין
 בְּעֵנְפֵי אֵילָנָא. אֵית דְּאֶמְרֵי, בְּכָל עֵץ, אֵלִין יִשְׂרָאֵל. (ד)
 וְנ"ב ע"ב) דְּאֲתַמַּר בְּהוּ, (ישעיהו סה) כִּי כִימִי הָעֵץ יָמִי עֲמִי.
 אוֹ עַל הָאֵרֶץ, אֵלִין מֵאֲרֵי תוֹרָה (ד"א מִשְׁנָה), דְּאֲתַמַּר בְּהוּ,
 עַל הָאֵרֶץ תִּישָׁן וְחַיִּי צֶעֶר תַּחֲיָהּ וּבַתּוֹרָה אֶתָּה עֲמַל.
 אֶפְרוֹחִים: אֵלִין פְּרָחֵי כְהֵנָּה. אוֹ בִיצִים: אֵלִין דְּזֵן לִוּן
 קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִקְרָנֵי רִאמִים וְעַד בִּיצֵי כְנִים. וְהָאֵם
 רִבְצַת עַל הָאֶפְרוֹחִים, בְּזִמְנָא דְּהוּוּ קְרִבִין קְרִבְנִין. מֵה
 כְּתִיב לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים.

חֲרֵב כִּי מִקְדָּשָׁא, וּבִטְלוּ קְרִבְנִין, מֵה כְּתִיב, שְׁלַח תְּשַׁלַּח
 אֶת הָאֵם. וְגָלוּ הַבְּנִים, וְהִינֵנוּ וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ,
 מִסְטָרָא דָּא דָּאָת ו', דְּאֵיהוּ עוֹלָם אַרְוֶף דְּאֲתַמַּר בֵּיה (דברים
 כב) לְמַעַן יֵיטֵב לָךְ וְהֵאֲרַכְתָּ יָמִים, לְעוֹלָם שְׁפִלוּ אַרְוֶף.

וּבִאֲתָר דְּקְרִבְנִין, תִּקְנִינוּ צְלוּתִין, וּמִצְפָּצְפִין בְּקָלִין
 דְּשִׁירִין. בְּקוֹל דְּקְרִיאַת שְׁמַע, לְגַבֵּי עֲמוּדָא
 דְּאֲמַצְעִיתָא דְּאֵיהוּ לְעִילָא. דְּהָא אִמָּא וּבְרַתָּא בְּגִלוּתָא,
 וּמִיַּד דְּנַחֲתִית, קְשָׁרִין לָהּ בְּכַרְתָּא, דְּאֵיהִי יַד בְּהָהּ, לְמַהוּי

אַרְוֶף שֶׁנֶּאֱמַר בו (דברים כב) לְמַעַן יֵיטֵב לָךְ וְהֵאֲרַכְתָּ יָמִים, לְעוֹלָם שְׁפִלוּ אַרְוֶף.
 בְּמִקּוֹם הַקְּרִבְנוֹת תִּקְנִינוּ תְּפִלוֹת, וּמִצְפָּצְפִים בְּקוֹלוֹת שֶׁל שִׁירִים, בְּקוֹל שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע, לְקִרְאָת
 הָעֲמוּד הָאֲמַצְעִי שֶׁהוּא לְמַעְלָה. שֶׁהָרִי אִמָּא וְכַת בְּגִלוּת, וּמִיַּד שִׁיּוּר, קוֹשְׁרִים אוֹתוֹ בְּכַת, שֶׁהִיא

קשירו ו' עם ה', בשית ספיראן. מיד מלחשין לגבי חכמה, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

אח"ד פבו"ד, גימטריא מ"ה מן חכמה. דנחית ליה לגבי אמה, ומיד דנחית, קשרין ליה עמא בקשורא דתפלין דרישא. ובגין דא בארבע פרשין דתפלין, קדש לי, חכמה. והיה כי יביאך, בינה. שמע ישראל, תפארת, כליל ו' ספירן, בשית תיבין. והיה אם שמע, מלכות, יד פהה. צלותא כתר כ' על רישיה, אין קדוש פיהוה, דסנדלפון קושר כל צלותין, ועביד לון כתר.

בההוא זמנא צריך לסדרא מנורא (ס"א פתורא) לסעודתא דמלפא, ומשכנא ומנרתא וארונא ומדבחא, וכל מיני שמושא דביתא דמלפא. ולאו כתר פתורא אזלינן דלאו עובדא דקודשא בריך הוא, דלא אזלינן אלא כתר פתורא דאיהו עובדי ידוי דקודשא בריך הוא, דאיהו שכניתייה. משכן דיליה, פתורא דיליה, מנרתא דיליה, ארונא דיליה, מדבחא דיליה, איהו כלילא מפל מאני שמושא למלפא עלאה.

אינהו אינון דמתקני חמרא ונחמא דמלפא עלאה, דאתמר בהו את קרבני לחמי לאשי, דלית לקרבא ליה לגביה אלא אלין דאתקריאו אשי יי. ובגין דא את קרבני לחמי לאשי. דעליה אתמר, (משלי ט) לכו לחמו בלחמי. ואתקרי לחם הפנים, דאינון י"ב אנפין, (במדבר 1) יברכך יהוה, יאר יהוה, ישא יהוה, תריסר אנפין דתלת חיון.

מאי לחם דאלין פנים. דא נחמא דאדם, דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ואית ליה נחמא בארבע אנפין, דאינון ארבע אתוון יהוה. האי נחמא דפתורא דמלפא, איהו סלת נקיה.

כבשן דיליה, דאופה ביה נחמא, שכניתא. תמן אתבשל

יד פהה, להיות קשורה ו' עם ה' בשש ספירות. מיד לוחשים לעצמת החכמה: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

אחד וכבוד גימטריא מ"ה מחכמה. שמוריד אותו אצל אמא, ומיד שירד, קושרים אותו עמה בקשר של תפלין של ראש. ומשום זה בארבע פרשיות של התפלין, שהם: קדש לי - חכמה. והיה כי יביאך - בינה. שמע ישראל - תפארת שכוללת שש ספירות בשש תבות. והיה אם שמע - מלכות, יד פהה. תפלה כתר, כ' על ראשו, אין קדוש פיהוה, שסנדלפון קושר כל התפלות ועושה מהן כתר.

באורו זמן צריך לסדר מנורה (שלח) לסעודה של המלך, ומשכן ומנורה וארון ומזבח, וכל מיני שמוש של בית המלך. ולא אחר שלחן אנו הולכים שאינו עבודת הקדוש ברוך הוא, שאין אנו הולכים אלא אחר שלחן שהוא מעשה ידיו של הקדוש ברוך הוא, שהוא השכינה, משכן שלו, שלחן שלו, מנורה שלו, ארון שלו, מזבח שלו. היא כלולה מפל כלי שמוש למלך העליון.

הם אלו שמתקנים יין ולחם של המלך העליון, שנאמר בהם את קרבני לחמי לאשי, שאין להקריב לו אצלו אלא אלו שנקראים אשי ה'. ומשום זה נאמר את קרבני לחמי לאשי. שעליו נאמר (משלי ט) לכו לחמו בלחמי. ונקרא לחם הפנים, שהם י"ב פנים, שנאמר (במדבר 1) יברכך יהוה, יאר יהוה, ישא יהוה. שנים עשר פנים של שלש חיות.

מהו הלחם של אלו הפנים? זה לחם של אדם, שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ויש לו לחם בארבעה פנים, שהם ארבע אותיות יהו"ה. זה הלחם של שלחן המלך, הוא סלת נקיה. הכבשן שלו שאופה בו לחם היא השכינה, ששם מתבשל ונשלם. ומשום זה אין בוצעים אלא

ממקום שנגמר בשולו. כדגמת שלמות הפרי, שהוא גמר בשולו. וזהו שם אדני, גמר ושלמות שם יהיה, שהוא לחם הפנים. אדני הוא הפכשן שלו. שהיא כבושה תחת בעלה. ובגללה נאמר, (שמות ט) והר סיני עשן פלו מפני אשר ירד עליו ה' באש ויעל עשנו כעשן הפכשן. ולא כמו כבשן של אש הדיוט, אלא כמו כבשן שבו כובש רחמיו על עמו כאשר מתפללים ומבקשים בקשות, כן יכבשו רחמיה את פעסך. וכו', דברים הפכושים של הקדוש ברוך הוא, למה לך לחקר?

ובביתם התורה יש סלת שנתן לו המלך לאותם שנאמר עליהם, כל ישראל בני מלכים. מאכל הצדיקים. ויש לחם של התורה שהוא פסלת לאותם עבדים ושפחות של בית המלך. ומשום זה במלכה נאמר, (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וזק לנצרתיה, שהם בעלי משנה. ומשום זה נאמר במאכל של המלך, ונצרתיה היא, שהיא ודאי. וזו יו"ד מאדני, שהיא עשירית. וזה סלת של היכל המלך, ומשתפכת (של מאכל המלך נמצאת).

קום המנורה הקדושה, אפה ורבי אלעזר בנה, ורבי אבא, ורבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי חייא, ורבי יודאי, לתמן מתנה למלך, ולהקריב כל איברים, שהם ישראל, קרבנות להקדוש ברוך הוא, זה שנקרא נשמה של האיברים, שכינה הקדושה, אש של גבוה. שאחוז בעצים שנקראים עצי העולה, שהם עץ החיים ועץ הדעת טוב ורע, עצי הקדש נקראים אלו בעלי תורה, שמתאחדת בהם התורה, שנאמר בה (ירמיה כג) הלא כה דברי כ"אש נאם יי.

ואשתלים. ובגין דא, אין בוצעין אלא מאתר דגמר בשולא. כגוונא דשלימו דפרי, איהו גמר בשולו. והאי איהו אדני, גמר ושלימו דיהודה, דאיהו לחם הפנים. אדני, כבשן דיליה. דאיהי כבושה תחות בעלה. ובגינה אתמר, (שמות ט) והר סיני עשן פלו מפני אשר ירד עליו יי באש ויעל עשנו כעשן הפכשן. ולא ככבשן דאש דהדיוט, אלא ככבשן, דביה כבש רחמיו לעמיה, כד מצלין ובעון בעותין, כן יכבשו רחמיה את פעסך. וביה כבשי דרחמנא למה לך.

ובנהמא דאורייתא, אית סלת דיהב ליה מלפא, לאינון דאתמר עליהו, כל ישראל בני מלכים. מיכלא דצדיקאי. ואית נהמא דאורייתא, דאיהו פסולת, לאינון עבדין ושפחות, דבי מלפא. ובגין דא במטרוניתא אתמר (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וזק לנצרתיה, דאינון מארי מתניתין. ובגין דא אתמר במיכלא דמלפא, ועשירית האפה סלת ודאי, ודא יו"ד מן אדני, איהי עשירית. ודא סלת דהיכלא דמלפא אשפחת (ר"א דמיכלא דמלפא אשתכחת).

קום בוצינא קדישא, אנת ורבי אלעזר ברך, ורבי אבא, ורבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי חייא, ורבי יודאי, לתקנא דורונא למלפא, ולקרבא כל אברין, דאינון ישראל, קרבנין לקודשא בריהו הוא ההוא דאתקרי נשמה, לגבי אברים שכינתא קדישתא, אש של גבוה. דאחיד בעצים, דאתקריאו עצי העולה, דאינון עץ החיים ועץ הדעת טוב ורע. עצי הקדש אתקריאו, אינון מארי תורה, דאתאחדת בהון אורייתא, דאתמר בה (ירמיה כג) הלא כה דברי כ"אש נאם יי.

ואתמר בה, עולה לי, קרבן לי, אשה לי, ואתמר את קרבני לחמי לאשי. והא כתיב דלית לקרבא

החיים ועץ הדעת טוב ורע. עצי הקדש נקראים אלו בעלי תורה, שנאמר בה (ירמיה כג) הלא כה דברי כ"אש נאם ה'.

ונאמר בה עלה לה, קרבן לה, אשה לה. ונאמר את קרבני לחמי לאשי. והרי כתוב שאין

קָרְבַּן אֶלֶּא לִי, מֵאֵי נִיהוּ, אֵת קָרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשִּׁי. אֶלֶּא אֲרִחָא, דְּמֵאֵן דְּקָרִיב דִּירוּנָא, לְמִקְרַב לִיה לְמִלְפָּא, וּלְבַתֵּר אִיהוּ פְּלִיג לִיה, לְמֵאֵן דְּבַעֲי. אוּף הֵכִי יִשְׂרָאֵל, מְקָרִיבִין אוּרִייתָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (דף רנ"ג ע"א) דְּאִיהוּ לַחֲמוּ, וְאִיהוּ יִינוּ, וְאִיהוּ בְּשׂוּר דִּילִיָּה, וְאִתְמַר בָּהּ, (בראשית ב) עֵצִים מִעֲצָמֵי וּבְשׂוּר מִבְּשָׂרֵי. בְּשׂוּר קָדֵשׁ, דְּאוּקְמוּהָ עֲלָהּ מֵאֵרֵי מִתִּבְתָּאן, בְּבְשׂוּר הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם עֲסֻקִּינָן.

קָרְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֵאֵי עֲבִיד מֵהוּא דִּירוּנָא. לְמִלְפָּא דְּאֶכִיל עַל פְּתוּרָא. דְּקָרְבִין עַל פְּתוּרִיה מִכָּל מִין וּמִין, סֵלֶת, וּבִינּוּנֵי, וּפְסוּלֶת. וְאִיהוּ פְּלִיג מִפְּתוּרִיה, לְכָל מֵאֵרֵי סְעוּדָתָא, לְכָל חַד כְּדָקָא יָאוּת, עַל יְדֵי מִמְנָן דִּילִיָּה. וּמֵהוּא נַהֲמָא, דְּאִיהוּ סֵלֶת, דְּמִלְפָּא אֶכִיל, אִיהוּ מְנִי לְמִיָּהב לְאִינוּן דְּרַחֲמִין גְּבִיָּה. הֵדָּא הוּא דְּכָתִיב, אֵת קָרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשִּׁי רִיחַ נִיחָחִי. דְּהִינּוּ (דברים יח) אִשִּׁי יְיָ וְנִחַלְתוּ יֹאכְלוּן (וְדָא הוּא תַּהוּא דְּאִתְמַר בֵּיה (משלי ט) לָבוּ לַחֲמוּ בְּלַחֲמֵי וּשְׂתוּ בֵּין מִסְכְּתֵי). הָאֵי אִיהוּ מִסְטָרָא דְּאִלְפָּא דְּחִיָּי. אֶבֶל מִסְטָרָא דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, מְנִי לְמִיָּהב בִּינּוּנֵי, לְמִלְאָכִים. וּפְסוּלֶת לְשֹׁדִין וּמִזִּיקִין, דְּאִינוּן מְשֻׁמְשִׁין לְסוּסוֹן וּלְפִרְשֵׁיין דְּמִלְפָּא.

וְאוּף הֵכִי דְּפִרְשִׁין דְּמִלְפָּא, הוּוּ מֵאֵרֵי מִשְׁנָה, דְּאִינוּן כְּמִלְאָכִים. מְשֻׁמְשִׁין לוֹן שְׂדִים יְהוּדָאֵי, דְּאִינוּן רְשִׁימִין בְּאוּת שְׂדֵי, (ס"א בְּאוּת י) וְאִית שְׂדִין וּמִזִּיקִין מִסְטָרָא דְּמִסְאָבוּ, דְּאִתְקִרְאוּ שְׂדִים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת. (קהלת ז) וְזֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים.

וּבְגִין דָּא אֲמָרוּ מֵאֵרֵי מִתְנִיתִין, דְּאִינוּן ג' מִינִין מִינִיָּהוּ, חַד מִין דְּלֵהוּן כְּמִלְאָכֵי הַשְּׂרָת. וּמִין תְּנַיִנָא, כְּבִנֵי אָדָם. וּמִין תְּלִיתָאֵי, כְּבַעֲרִין. וְאִית בְּהוֹן חִפְיִמִין בְּאוּרִייתָא דְּכִתְבָּה וּדְבַעֲלָהּ. אִתְקִרִי יוֹסֵף שִׂידָא, עַל שֵׁם דְּאוּלִיד לִיה שֵׁד. וְלֵאוּ לְמַגְנָא אֲמָרוּ מֵאֵרֵי מִתְנִיתִין, אִם הִרְב

לְהִקְרִיב קָרְבַּן אֶלֶּא לְשֵׁם ה', מֵהוּ אֵת קָרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשִּׁי? אֶלֶּא הַדְּרָךְ, שְׂמֵי שְׂמִקְרִיב דִּירוּן לְהִקְרִיב אוּתוּ לְמַלְךְ וְאַחַר כֵּף הוּא מַחֲלֵק אוּתוּ לְמֵי שְׂרוּצָה, אִף כֵּף יִשְׂרָאֵל מְקָרִיבִים תּוֹרָה לְהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂהוּא לַחֲמוּ, וְהוּא יִינוּ, וְהוּא בְּשׂוּר, וְנִתְמַר בָּהּ (בראשית ב) עֵצִים מִעֲצָמֵי וּבְשׂוּר מִבְּשָׂרֵי. בְּשׂוּר קָדֵשׁ, שְׂפִרְשׁוּ עֲלֵיהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, בְּבְשׂוּר הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם אֲנוּ עֲסוּקִים.

מָה עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאוּתוּ דִּירוּן? מְשַׁל לְמַלְךְ שְׂאֶכֶל עַל שְׂלַחֲוֹן, וּמְקָרִיבִים עַל שְׂלַחֲוֹנוּ מִכָּל מִין וּמִין - סֵלֶת, וּבִינּוּנֵי, וּפְסוּלֶת. וְהוּא מַחֲלֵק מְשֻׁלְחָנוּ לְכָל בְּעֲלֵי הַסְּעוּדָה, לְכָל אֶחָד כְּמוֹ שְׂרָאוּי, עַל יְדֵי הַמְּמַנִּים שְׁלוּ. וּמֵאוּתוּ לַחֵם שְׂהוּא סֵלֶת, שְׂהַמְלֵךְ אוֹכֵל, הוּא מְצוּה לְתַת לְאֵלוּ שְׂאֵהוּבִים אֶצְלוּ. זְהוּ שְׂכַתוּב אֵת קָרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשִּׁי רִיחַ נִיחָחִי. כְּלוּמַר, (דברים יח) אִשִּׁי ה' וְנִחַלְתוּ יֹאכְלוּן (וְדָדוּ אוּתוּ שְׂנִאֲמַר בּו (משלי ט) לָבוּ לַחֲמוּ בְּלַחֲמֵי וּשְׂתוּ בֵּין מִסְכְּתֵי) - זְהוּ מְצַד שֵׁל עֵץ הַחַיִּים. אֶבֶל מְצַד שֵׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, מְצוּה לְתַת בִּינּוּנֵי לְמִלְאָכִים, וּפְסוּלֶת לְשֹׁדִים וּמִזִּיקִים, שְׂהֵם מְשֻׁמְשִׁים לְסוּסִים וּלְפִרְשִׁים שֵׁל הַמְּלֵךְ.

וְאַף כֵּף שְׂפִרְשֵׁי הַמְּלֵךְ הִיוּ בְּעֲלֵי מִשְׁנָה, שְׂהֵם כְּמִלְאָכִים - מְשֻׁמְשִׁים לְהֵם שְׂדִים יְהוּדִיִּים, שְׂהֵם רְשׁוּמִים בְּאוּת שְׂדֵי (בְּאוּת י). וְיֵשׁ שְׂדִים וּמִזִּיקִים מְצַד הַטְּמֵאָה, שְׂנִקְרָאִים שְׂדִים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת. (קהלת ז) וְזֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים.

וּבְשׂוּם זֶה אֲמָרוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׂהֵם ג' מִינִים מֵהֵם: אֶחָד מִין כְּמִלְאָכֵי הַשְּׂרָת, וּמִין שְׂנֵי כְּבִנֵי אָדָם, וּמִין שְׂלִישֵׁי כְּבִהֲמוֹת. וְיֵשׁ בְּהֵם חֲכָמִים בְּתוֹרָה שְׂבִכְתָּב וְשְׂבַעֲלָהּ. נִקְרָא יוֹסֵף הַשֵּׁד, עַל שֵׁם שְׂהוּלִיד אוּתוּ שֵׁד. וְלֵא לְחַנָּם אֲמָרוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, אִם הִרְב דוּמָה לְמִלְאָף ה'

זומה למלאך יי צבאות, תורה יבקשו מפיהו. ואשמדאי מלכא, הוא וכל משפחתיה, הא אוקימנא דאינון שדין יהודאין, דאתפייזין באורייתא, ובשמקון דאורייתא.

ובגני אהרן, בגין דעריכו קרבנהון, בגין דא אתענשו, דכלהו קרבנין אף על גב דאתקריבו לגבי מלכא, איהו פליג לון לכל חד פדקא חזי. ונטל לחולקיה מה דאתחזי ליה. (ע"כ רעיא מהימנא).

זהר:

ובחבורא קדמאה (במדבר כ"ח) וביום הפורים בהקריבכם מנחה חדשה וגו'. אמר רבי אבא, יום הפורים, מאן יום. דא נהר היוצא מעדן, דאיהו יומא מאינון בכורין עלאין. ודא איהו דאורייתא תליא ביה, ואיהו אפיק פל רזין דאורייתא. ובגין דאיהו אילנא דחיי, פרי אילנין אצטריכו לאייתאה.

רעיא מהימנא

וביום הפורים בהקריבכם מנחה חדשה וגו'. (במדבר כח) רבי אבא אמר, יום הפורים אינון פורים עלאין דאורייתא. הדא הוא דכתיב, (שמות כג) ראשית פורי אדמתך תביא וגו'. אמר רעיא מהימנא, פגוונא דבכורים לאמהון, אוף הכי אתקריאו פירות פורים, דפירות דאילנין, (הושע ט) כפורה בתאנה, הכי ישראל קדמונים ובכורים לקודשא ברין הוא, מפל אומין דעלמא, הדא הוא דכתיב, (ירמיה ב) קדש ישראל ליהוה וגו'. ובגין דא אתמר בהון, (שמות כג) תביא בית יהוה אלהיך. ובגין דא אומין עובדי כוכבים ומזלות, דאתמר בהון (ישעיה ט) ויאכלו את ישראל בכל פה יאשמו רעה תבא אליהם.

אוף הכי ו' דכליל שית ספיראן, ואיהו בן י"ה, אתקרי בכ"ר. וכל ענפין דנפקין מגיה דבהון ראשין, פגוונא

רעיא מהימנא.

זהר:

ובחבור הקדמון, נאמר (במדבר כח) וביום הפורים בהקריבכם מנחה חדשה וגו'. אמר רבי אבא, יום הפורים, מיהו היום? זה נהר היוצא מעדן, שהוא יום מאותם פורים עליונים. וזהו שהתורה תלויה בו, והוא מוציא פל סודות התורה. ומשום שהוא עץ החיים, צריכים להביא פרות האילן.

רעיא מהימנא

וביום הפורים בהקריבכם מנחה חדשה וגו' (במדבר כח). רבי אבא אמר, יום הפורים הם פורים עליונים של התורה. זהו שכתוב (שמות כג) ראשית פורי אדמתך תביא וגו'. אמר הרועה הנאמן, כמו הבכורות לאמותיהם, אף כף נקראו הפרות פורים, של פרות האילנות. (הושע ט) כפורה בתאנה, כף ישראל קדמונים ובכורים להקדוש ברוך הוא מפל אמות העולם. זהו שכתוב (ירמיה א) קדש ישראל ליהוה וגו'. ומשום זה נאמר בהם, (שמות כג) תביא בית ה' אלהיך. ומשום זה אמות עובדי כוכבים ומזלות שנאמר בהם (ישעיה ט) ויאכלו את ישראל בכל פה - יאשמו רעה תבא אליהם.

אף כף ו' שפוללה משש ספירות, והוא בן י"ה, שנקרא בכ"ר. וכל ענפים שיוצאים ממנו שבהם

דא אתקריאו בפורים. ו' איהו נהר, מאינון בפורים
 עלאין, ויהוא נהר נפיק מעדן. ודא איהו דאורייתא
 תלויא ביה. וכד נפיק נפקי כל רזין דאורייתא, ובגין
 דאיהו אילנא דחיי אורייתא, הדא
 הוא (נ"א תדא היא) דכתיב, (משלי ג) עץ
 חיים היא למחזיקים בה. ופקודין
 דילה דמזין לאיבא פרי דאילניו,
 אצטריכו לאייתאה.

אמר רעיא מהימנא ואי תימרון אמאי בפורים, דלהון
 אתקריאו מנחה חדשה, משית ירחין לשית ירחין.
 ומבר נש דאתמר ביה (דברים כ) כי האדם עץ השדה, לתשע
 ירחין, או לשבעה. ובעירא אוף הכי, שבעת ימים יהיה
 (ויקרא כב) תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן
 אשה ליהוה, לקרבא קרבנא גדם יי. ועוד ספיראן, בהון
 שם יהוה, וכל פנויין דיליה, אמאי אתקריאו בשם חיון.
אלא מנחה חדשה בארז רזא, דא שכנינתא. משית ירחין
 לשית ירחין, אינון שית ספיראן, דאתקריאו שנים
 קדמוניות לבריאת עלמא, דאינון שיתא אלפי שנין תוי
 עלמא, מסטרא דאימא עלאה. ומסטרא דאימא תתאה,
 אתקריאו ירחין. ובגין דקדמו לעלמא, וכל ברין,
 אתקריאו בפורים.

ושכינתא מנחה חדשה, מסטרא דחיה, דאתמר בה
 (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם. ואיהו תשע
 לחשבון זעיר דחנוף. איהו בר נש (דף רנ"ג ע"ב) דאתיליד
 לתשע ירחין דעופרא, דאיהו עשיראה. ובדא כליל
 מפלהו, ואתקרי בן בוכרא, על שם אות ברית, דאיהו
 י', טפה קדמאה דאתמשף מניה זרע יורה כחץ. דאיהו
 ו', ואיהו י', סליק על ו', פאיבא דסליק על ענפא דאילנא.
ואף על גב דכמה ענפין אית באילנא, וכמה תאנים

כלול מכלם, ונקרא בן בכור, על שם אות ברית, שהיא י',
 יורה כחץ, שהיא ו', והיא י' שעולה על ו' כפרי שעולה על ענף האילן.
 ואף על גב שפמה ענפים יש באילן וכמה תאנים עליהם - אלו שהקדימו בראשונה נקראים

ראשים, כמו זה (ציור למעלה)
 נקראים בפורים. אות ו' היא נהר
 מאלו בפורים עליונים, ואותו
 נהר יוצא מעדן, וזהו שהתורה
 תלויה בו. וכאשר יוצא, יוצאים
 כל סודות התורה, ומשום שהוא
 עץ החיים של התורה, זהו (אחת
 היא) שכתוב (משלי ג) עץ חיים היא
 למחזיקים בה. והמצוות שלה
 דומות לפרי של האילנות,
 צריכים להביאן.

אמר הרועה הנאמן, ואם תאמרו
 מדוע הבפורים שלהם נקראים
 מנחה חדשה, מששה חדשים
 לששה חדשים, ומאדם שנאמר
 בו (דברים כ) כי האדם עץ השדה -
 לתשעה חדשים או לשבעה.
 ובהמות אף כף - שבעת ימים
 יהיה (ויקרא כב) תחת אמו ומיום
 השמיני והלאה ירצה לקרבן
 אשה לה', להקריב קרבן לפני
 ה'. ועוד, הספירות, בהן שם
 יהוה, וכל הפנויים שלו, מדוע
 נקראות בשם חיות?

ארא מנחה חדשה בדרך סוד זו
 השכינה. מששה חדשים לששה
 חדשים אלו שש ספירות,
 שנקראות שנים קדמוניות
 לבריאת העולם, שהן שש אלף
 שנים שקים העולם, מצד של
 אמא עליונה. ומצד של אמא
 תחתונה נקראים חדשים. ומשום
 שקדמו לעולם ולכל הבריות,
 נקראים בפורים.

והשכינה, מנחה חדשה, מצד של
 חיה, שנאמר בה (יחזקאל א) ודמות
 פניהם פני אדם. והוא תשע
 לחשבון קטן של חנוף. הוא אדם
 שנולד לתשעה חדשים של
 המעברת, שהיא עשירית. ובזה
 טפה ראשונה שנמשך ממנה זרע

יורה כחץ, שהיא ו', והיא י' שעולה על ו' כפרי שעולה על ענף האילן.
 ואף על גב שפמה ענפים יש באילן וכמה תאנים עליהם - אלו שהקדימו בראשונה נקראים

בפורים. אלו הם ראשים של כלם. פדגמא שלהם נאמר (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם. (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי כרא אלה. (במדבר א) שאו את ראש כל עדת בני ישראל.

שאו שערים ראשיכם. שערים אלו הם חמשים שערים של בינה, שהיא ישיבה של מעלה. ושאו פתחי עולם - של ישיבה של מטה. שכל מי שמשתדל בתורה, לבסוף מתנשא. זהו שכתוב (משלי ו) אם נבלת בהתנשא. ובארוהו בעלי המשנה, כל המנבל עצמו על דברי תורה, לסוף מתנשא, ויבא מלך הפבוד, ואין כבוד אלא תורה.

מבאן, מי שלומד תורה שנקראת כבוד, נקרא מלך. ולא תאמר באותו עולם הבא ולא יותר - אלא מלך בשני עולמות, בדמות רבנו. ומשום זה כפול הפסוק פעמים. אחת - מי זה מלך הפבוד. שתיים - מי הוא זה מלך הפבוד. שאו שערים ראשיכם, מהו ראשיכם? פעמים. אלו חיות המרפבה העליונה, וחיות המרפבה התחתונה. ובחבור הקדמון.

(ע"כ רעיא מהימנא).

רבי שמעון פתח פסוק ואמר, שאו שערים ראשיכם וגו'. פסוק זה בארוהו ונתבאר. אבל שאו שערים ראשיכם - אלו הם שערים עליונים, שערים של שכל עליון, ואלו חמשים שערים. ראשיכם - אלו הראשים מי הם? אלא כל אחד ואחד יש לו ראש להתפשט ולעלות זה בזה ולהפלל זה בזה.

מצאנו בספרו של חנוך: שאו שערים - אלו הם שערים שלמטה מהאבות, ואלו שלשה אחרונים.

ראשיכם - אלו הם ראשי אלפי ישראל, ואלו האבות העליונים, ואלו ראשים של אותם שערים. ומשום אלו שהם אופנים, שסובבים ונוטלים אותם על כתפיהם, אומרים שאו שערים ראשיכם.

עליהו, אינון דאקדימו בקדמיתא, אתקריאו בפורים. אלין אינון רישין דכלהו. פגוונא דלהון אתמר (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם. (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי כרא אלה. (במדבר א) שאו את ראש כל עדת בני ישראל.

שאו שערים ראשיכם. שערים אלין, אינון חמשין תרעין דבינה. דאיהי מתיבתא דלעילא. ושאו פתחי עולם, דמתיבתא תתאה, דכל מאן דאשתדל באורייתא לסוף מתנשא. הדא הוא דכתיב, (משלי ו) אם נבלת בהתנשא. ואוקמוה מארי מתניתין, כל המנבל עצמו על דברי תורה, לסוף מתנשא, ויבא מלך הפבוד, ולית כבוד אלא תורה. מהבא, מאן דילין אורייתא דאתקריאת כבוד, אקרי מלך. ולא תימא בההוא עלמא דאתי ולא יתיר,

אלא מלך בתרין עלמין, בדיוקנא דמאריה. ובגין דא כפול פסוקא תרין זמנין, חד מי זה מלך הפבוד. תניינא מי הוא זה מלך הפבוד. שאו שערים ראשיכם, מאי ראשיכם תרין זמנין. אינון חיון דמרפבתא עלאה, וחיון דמרפבתא תתאה. ובחבורא נקמא (ע"כ רעיא מהימנא).

רבי שמעון פתח קרא ואמר, שאו שערים ראשיכם וגו'. האי קרא אוקמוה ואתמר. אבל שאו שערים ראשיכם, אלין אינון תרעין עלאין, תרעין דסכלתנו עלאה. ואינון חמשין תרעין. ראשיכם, אינון ראשים מאן אינון. אלא, כל חד וחד, אית ליה רישא לאתפשטא ולמיעל דא בדא, ולאכללא דא בדא.

אשכחנא בספרא דחנוך, שאו שערים, אלין אינון תרעין דלתתא מאבהן, ואינון תלתא בתראין. ראשיכם: אלין אינון ראשי אלפי ישראל, ואינון אבהן עלאי, ואינון ראשין דאינון תרעין. ובגין אלין דאינון אופנים, דסחרן ונטלין לון על פתפייהו, אמרי

שָׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם, שָׂאוּ לְמֶאן. לְרָאשֵׁיכֶם. דְּאִינוּן רָאשֵׁין עַלְיֵיכוּ, וְשִׁלְטָנִין עַלְיֵיכוּ, וְהִנְשָׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם. אֵלִין אִמְהָן וְאַרְבַּע אִינוּן דְּלִתְפָּא.

וְיִבּוּא מְלָךְ הַכְּבוֹד, דָּא מְלָכָא עֲלָאָה דְכֻלָּא, דְּאִיהוּ מְלָךְ מֵהוּוּא כְבוֹד, דְּנִהִיר לְסִיחָרָא, וּמֶאן אִיהוּ. יֵי צְבָאוֹת. וְיִבּוּא, לְאָן אָתֵר. לְמִיעַל אֹרִייתָא בְּאַרוּנָא, בְּחִבּוּרָא חֲדָא, כְּדָקָא יָאוּת. וְכִיּוֹן דְּהָאֵי עָאל לְאַתְרֵיהּ, כְּדִין אֹרִייתָא עָאל בְּאַרוּנָא. וְאַתְחַבֵּר חִבּוּרָא חֲדָא, אֹרִייתָא עֲלָאָה, בְּאַוּרִיתָא (דף ו' ט"ד ע"א) דְּבַעַל פֶּה, מִתְחַבְּרוּ לְפָרְשָׁא מִלִּין סְתִימִין.

אִימְתִי. בְּשַׁבְעֵתִיכֶם. לְמַנְיָנָא דְאַתּוּן מוֹנִין. דְּכֻכֵּל שְׁעֵתָא דִּישְׂרָאֵל עֲבָדִין חוּשְׁבָנִין לְיַרְחִין וְזַמְנִין, קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתַקִּין תִּיבָה גוּ אִינוּן רְקִיעִין, וְאַעֲבַר פְּרוּזָא, הָא בְּנֵי לְתַתָּא, קִדְשׁוּ יִרְחָא, קִדְשׁוּ זַמְנָא, אֲתַקְדְּשׁוּ כָּלְכוּ לְעִילָא. וְעָבִיד לְכָל חִילֵי דְבִשְׁמִיָּא, דְּמִתְקַדְּשִׁין כְּחֲדָא בְּעַמָּא קְדִישָׁא, וְכֻלְהוּ נְטִירֵי כְּחֲדָא, נְטִירָא חֲדָא, וְעַל דָּא בְּשַׁבְעֵתִיכֶם, לְמַנְיָנָא דְאַתּוּן מוֹנִין אִינוּן שְׁבַע שַׁבְּתוֹת.

וְכַדִּין מְשִׁיף קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מְשִׁיכוּ דְשַׁבַּע דְּרַגִּין לְתַתָּא, בְּהוּוּא דְרַגָּא דְאַתְאֲחַד בְּהוּ, בְּאִינוּן שְׁבַע שַׁבְּתוֹת. (ס"א בְּאִינוּן שְׁבַע שַׁבְּתוֹת. וְכַדִּין מְשִׁיף קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מְשִׁיכוּ דְשַׁבַּע דְּרַגִּין דְּלַעֲלָא, בְּהוּוּא דְרַגָּא לְתַתָּא דְאַתְאֲחַד בְּאִינוּן שְׁבַע שַׁבְּתוֹת). וְאִי תִימָא, וְהָא שִׁיתָא אִינוּן וְלֹא יִתִיר. אָלָא כְּדִין אִימָא יִתְבָּא עַל אֲפֻרֹחִין, וְאַשְׁתַּכַּחַת רְבִיעָא עַלְיָהּ. וְאַנְן מְפָרְחִין לָהּ, וְנִטְלִין אִינוּן שִׁית בְּנִין. בְּהָאֵי דְרַגָּא דְלְתַתָּא, לְקִימָא דְכְּתִיב, (דברים כב) שִׁלַּח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים וְגו'.

רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אָמַר, בְּהָאֵי יוּמָא, לֹא נִטְלִין

שָׂאוּ, לְמִי? לְרָאשֵׁיכֶם. שָׂאוּ רָאשֵׁים עַלְיֵיכֶם וְשׁוֹלְטִים עַלְיֵיכֶם. וְהִנְשָׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם - אֵלוּ הָאִמְהוֹת, וְאַרְבַּע הֵן שְׁלֹמֶטָה.

וְיִבּוּא מְלָךְ הַכְּבוֹד - זֶה הַמְּלָךְ הַעֲלִיּוֹן שֶׁל הַכֹּל, שֶׁהוּא מְלָךְ מֵאוֹתוֹ כְּבוֹד, שְׁמַאִיר לְלִבְנָהּ. וּמִי הוּא? ה' צְבָאוֹת. וְיִבּוּא, לְאִיזָה מְקוֹם? לְהִכְנִיס הַתּוֹרָה בְּאֵרוֹן, בְּחִבּוּר אֶחָד כְּמוֹ שְׂרָאוּי. וְכִיּוֹן שְׂזָה נִכְנַס לְמְקוֹמוֹ, אִזּוּ הַתּוֹרָה נִכְנַסַת בְּאֵרוֹן, וּמִתְחַבֵּר חִבּוּר אֶחָד, תּוֹרָה עֲלִיוֹנָה בְּתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, מִתְחַבְּרוֹת לְפָרֵשׁ דְּבָרִים סְתוּמִים.

מִתִּי? בְּשַׁבְעֵתִיכֶם, לְמַנְיָן שְׁאֲתִם מוֹנִים. שְׁכַל שְׁעָה שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים חֲשׁוֹבִין לְחֲדָשִׁים וְזַמְנִים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְקַן תְּכָה תוֹף אוֹתָם רְקִיעִים, וּמַעֲבִיר כְּרוֹז: הִנֵּה בְנֵי לְמֶטָה, קִדְשׁוּ הַחֲדָשׁ, קִדְשׁוּ זְמַן, הַתְּקַדְּשׁוּ כָּלְכֶם לְמַעֲלָה! וְעוֹשֶׂה לְכָל הַחֲלִילוֹת שְׁבַשְׁמִים שְׁמִתְקַדְּשִׁים כְּאֶחָד בְּעַם הַקְּדוֹשׁ, וְכֻלָּם שׁוֹמְרִים כְּאֶחָד שְׁמִירָה אַחַת, וְעַל זֶה נֶאֱמַר בְּשַׁבְעֵתִיכֶם, לְמַנְיָן שְׁאֲתִם מוֹנִים אוֹתָם שְׁבַע שַׁבְּתוֹת.

וְאִזּוּ מוֹשֵׁף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּשַׁכָּה שֶׁל שְׁבַע מְדַרְגוֹת לְמֶטָה בְּאוֹתָהּ מְדַרְגָּה שְׁמִתְאֲחַדַת בְּהֵן, בְּאֵלוּ שְׁבַע שַׁבְּתוֹת. (בְּאוֹתָן שְׁבַע שַׁבְּתוֹת. וְאִזּוּ מוֹשֵׁף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּשַׁכָּה שֶׁל שְׁבַע מְדַרְגוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה בְּאוֹתָהּ מְדַרְגָּה שְׁלֹמֶטָה שְׁמִתְאֲחַדַת בְּאֵלוּ שְׁבַע שַׁבְּתוֹת). [אם תֵּאמַר, וְהִרִי שֶׁשׁ הֵן וְלֹא יוֹתֵר - אֵלָּא כְּאֲשֶׁר אִמָּא יוֹשְׁבַת עַל הָאֲפֻרֹחִים וְנִמְצָאָת רוֹכְצַת עֲלֵיהֶם, וְאַנּוּ מְשַׁלְּחִים אוֹתָהּ וְלוֹקְחִים אֵלֶיהָ הַשְּׂשָׁה בְּנִים בְּזוֹ הַמְּדַרְגָּה שְׁלֹמֶטָה, לְקַיֵּם שְׁנֵאֱמַר (דברים כב) שִׁלַּח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים וְגו'.

רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אָמַר, בְּיוֹם זֶה

לא לוקחים ישראל אלא חמשה בנים, ואלו הם חמשה חמשי תורה. ואם תאמר ששה הם - אלא שבעה הם בצפור אחת שנמצאת בין כנפיה של אמה. וישראל יודעים לצוד ציד טוב, גדול וחשוב. מה עושים? מוציאים מתחת כנפיה של אמה אותה הצפור, בלחישת הפה מלחשים לה, לחישה אחר לחישה.

ואותה צפור שחוששת (שאחבה) לאותן הלחישות ולאותם קולות שמלחשים לה, ואף על גב שהיא תחת כנפי אמה, זוקפת ראשה ומסתפקת אצל אותה לחישת הקול, ופורחת אליהם, ויוצאת מתחת כנפיה של אמה. וכיון שישראל לוקחים אותה, מחזיקים בה ולוחשים אצלה, וקושרים אותה בקשר שלא תעוף ותלך. מיד לוקחים אותה ישראל באותו קשר, והיא מבקשת לעוף וללכת, ואינה יכולה ללכת לה. ובעוד שהיא קשורה בידיהם, הם לוחשים בקולם, והיא מצפצפת עמהם, ומעופפת למעלה ויורדת. וכל אותם בנים שפתח כנפי אמותיהם, כיון ששומעים אותו הצפצוף של אחותם ולחישת אותו הקול, מיד יוצאים תחת כנפי אמותיהם ומעופפים אצל אותה הצפור. וישראל לוקחים אותם ואוחזים בהם. ואם לא אותה צפור שאוחזים בה בתחלה, לא היו אלו מעופפים אצלם לעולמים, ולא יכולים לאחו בהם.

איך צדים צידה של צפור קדושה זו? מתקנים לפניה מאכל מכבד בשמחה וכל תענוגים, ונכנסים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ומצפצפים אליה בקול לחש כמו שראוי. והיא נסתרת תחת כנפיה של אמה, וזוקפת ראשה,

וישראל אלא חמש בנים, ואינון חמשה חומשי תורה. ואי תימא שית אינון. אלא שבע אינון, בחד צפורה דאשכחתי בין גדפה דאימא. וישראל, ידעי למימד צידא טבא, רבא ויקירא. מה עבדי. מפקי מתחות גדפה דאמהא, ההוא צפורה, בלחישו דפומא מלחשו לגבה, לחישו בתר לחישו.

וההוא צפורה דחייש (ס"א דר"ח) לאינון לחישין, ולאינון קלין, דקא מלחשי לגבה. ואף על גב דאיהי תחות גדפי אמהא, זקיף רישא ואסתפלת לגבי ההוא לחישו דקלא, ופרחת לגבייהו, ונפקת מתחות גדפה דאימא. כיון דישאל נטלי לה, אתקיפו בה, ולחשין לה, וקשרין לה בקשורה דלא תפרח ותזיל. מיד נטלי לה ישראל בההוא קשורה, ואיהי בעאת למפרח ולמיזל, ולא יכולת למיזל לה.

ובעוד דהיא קשורה בידיהו, אינון מלחשי בקליהון, ואיהי מצפצפא בהדיהו, (דף ת"ע"ב) ופרחת לעילא ונחתת. וכל אינון בנין דתחות גדפי אמהון, כיון דשמעי ההוא צפצפא דאחתהון, ולחישו דההוא קלא, מיד נפקי מתחות גדפה דאמהון, ופרחי לגבי ההוא צפורה, וישאל נטלי לון, ואחדי בהו. ואלמלא ההוא צפורה דקא אחדי בקדמיתא, אינון לא פרחי לגבייהו לעלמין, ולא יכלין לאחדא בהו.

היך צדין צידה דהאי צפורה קדישא. מתקנין לקמא מיכלא וקירא בחדוה, וכל ענוגין, ועאלין לבי כנשתא ולבי מדרשא, ומצפצפין לגבה בקל לחישו כדקא יאות. ואיהי דמטמרא תחות גדפה דאימא, זקפת רישא, וחרמאת פתורין מתקנין, וצפצופין לגבה פדקא שראוי. והיא נסתרת תחת כנפיה של אמה, וזוקפת ראשה,

אליה כמו שראוי. יוצאת ומעופפת אצלם כמו שנתבאר, ובה אחוזים כל אותם בנים. ומשדחים לאותה שרובצת עליהם, והולכת. משום שהרי מהרקייע השביעי ולמעלה, במקסה ממך אל תדרוש. שלח אותה, שלא תוכל להשיגה, ועל זה כתוב (דברים כב) שלח תשלח וגו'.

מקרא קדש - זוהי הקריאה והצפצוף שעושים לאותה צפור קדושה בראשונה. וכיון שאחוזים בה שאר הימים, נקראים מקראי קדש. צפור זו נקראת קדש, שכתוב כי קדש היא לכם. ומשום שהיא קדש, היא קוראת לכלם ובאים אצלה, ומשום זה נקראים מקראי קדש. היא קוראת, וישראל מצפצפים עמה וקוראים גם כן. ועל זה הם באים אצלם ואוחזים בהם. ומשום זה (ויקרא כג) אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם. מקראי קדש - בצפצופים שלהם, ובאותה צפור קדושה. קדש - שקוראת להם.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, דברים אלו כמה סתומים הם למי שלא יודע, ונגלים למי שיודע בהם. ודאי אותה צפור היא השכינה. הקן שלה זה בית המקדש. וישראל הם האפרוחים, שאמא יושבת עליהם. זהו שכתוב (דברים לב) והאם רבצת על האפרוחים, והם בעלי משנה שמעופפים במצות שלה. או ביצים - אלו בעלי מקרא.

ובזמן שחטאו ישראל ונחרב בית המקדש, מה כתוב? שלח תשלח את האם. זהו שכתוב (ישעיה א)

יאות. נפקת ופרחת לגבייהו כמה דאתמר, ובה אחדין כל אינון בנין.

ומשדחין להווא דרביעא עלייהו ואזלת. בגין דהא מן רקייעא שביעאה ולעילא, במקסה ממך אל תדרוש. שלח ליה, דלא תיכול לאדבקה ועל דא כתיב, (דברים כב) שלח תשלח וגו'.

מקרא קדש, דא קריאה וצפצופא, דעבדין להווא צפרא קדישא בקדמיתא. וכיון דאחדין בה שאר יומין, אקרון מקראי קדש. האי צפרא אקרי קדש, דכתיב, פי קדש היא לכם. ובגין דאיהי קדש, איהי קראה לכולהו ואתיין לגבה. ובגין כן אקרון מקראי קדש. איהי קראה, וישראל מצפצפן בהדה, וקראן אוף הכי. ועל דא אינון אתיין לגבייהו, ואחדי בהו. בגין כן (ויקרא כג) אלה מועדי יי מקראי קדש אשר תקראו אתם. מקראי קדש, בצפצופא דלהון, ובהווא צפרא קדישא קדש, דקרא לון.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, מלין אלין, כמה סתימין אינון, למאן דלא ידע, ונגליין למאן דידע בהו. ודאי ההוא צפרא איהו שכינתא. קן דילה, דא בי מקדשא. וישראל אינון אפרוחין, דאימא יתבא עלייהו. הדא הוא דכתיב, (דברים כב) והאם רבצת על האפרוחים, ואינון מארי משנה, דפרחין בפקודין דילה. או ביצים, אינון מארי מקרא.

ובזמנא דחבו ישראל, ואתחריב בי מקדשא, מה כתיב. שלח תשלח את האם, הדא הוא דכתיב, (ישעיה

א) ובפשעיהם שלחה אמכם. ואינון מארי שיתא סדרי משנה כתיב בהו, ואת הבנים תקח לך. דאינון שית,

ובפשעיהם שלחה אמכם. ואלו בעלי ששה סדרי משנה כתוב

ששה מצד של ששה בנים שתחת האמא העליונה, שהם בשש תבות של קריאת שמע, או בששה סדרי משנה, אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים. וקשרין לון בקשרין התפלין, על רישא ועל דרועא. ובמאי נטלין בנין, בכמה צפופין דקלין דקריאת שמע. ולבתר לחשין בלחישו בצלותא דחשאי, לגבי אימא וברתא, ואינון ה' ה', ונחתין לגביה ו', בקשר דיליה דאיהו יו"ד. ושריא ה' עלאה, על ו', תפלין על רישיה. ה' זעירא, נחת לגבי י', דאיהו קשר דה' עלאה, על ראש ו', ואיהו ו', קשר עמה בה' דיך כהה. ובגין דא, אפרוחים מסטרא דאת ו', פליל ו' סדרי משנה. או ביצים, אלין. מארי מקרא, דאתמר עליהו, בן ה' שנים למקרא, ודא ה'. בנין מסטרא דבן י"ה, אלין מארי קבלה. עליהו אתמר (דברים כב) לא תקח האם על הבנים.

ומשום זה אפרוחים, מצד של אות ו', כולל ששה סדרי משנה. או ביצים - אלו בעלי מקרא שנאמר עליהם בן חמש שנים למקרא, וזו ה'. בנים מצד של בן י"ה, אלו בעלי קבלה. עליהם נאמר (דברים כב) לא תקח האם על הבנים. ובעלי קבלה אלו בעלי תלמוד, ונאמר עליהם (שם ו) ושננתם. ובארוהו בעלי המשנה, אל תקרי ושננתם אלא ושלשתם. שהם שלישי במקרא, שלישי במשנה, שלישי בתלמוד. וסוד הדבר - (שם כב) כי יקרא קן צפור לפניך בדרך, בבעלי מקרא. (שמות כה) ועשית מנרת זהב טהור. הרי בארוהו, מנרת - פלל. זהב - פרט. מקשה - פלל. וכמה פסוקים בעלי המשנה, אלו מרבים וממעטים, כגון רבה ומעט. אף כף מרבים, אל תקרא מה אלא מאה.

אף כף אל תקרא ושננתם אלא ושלשתם. ודורשים מנוו, שלישי במקרא, שלישי במשנה, שלישי בתלמוד. כמו שיש בקדושין. אף כף (במדבר ז) ביום פלת משה, ודורשים בו פלת. אם תאמר שדורשים להם מהם - כיצד מאלף בית ולא מעצמם, שהם אין להם רשות להוסיף ולא לגרע אות ממנו, (שהיא ו') או להחליף

מסטרא דשית בנין דתחות אימא עלאה, דאינון בשית תיבין דקריאת שמע. או בשית סדרי משנה, אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים. וקשרין לון בקשרין התפלין, על רישא ועל דרועא.

ובמאי נטלין בנין, בכמה צפופין דקלין דקריאת שמע. ולבתר לחשין בלחישו בצלותא דחשאי, לגבי אימא וברתא, ואינון ה' ה', ונחתין לגביה ו', בקשר דיליה דאיהו יו"ד. ושריא ה' עלאה, על ו', תפלין על רישיה. ה' זעירא, נחת לגבי י', דאיהו קשר דה' עלאה, על ראש ו', ואיהו ו', קשר עמה בה' דיך כהה.

ובגין דא, אפרוחים מסטרא דאת ו', פליל ו' סדרי משנה. או ביצים, אלין. מארי מקרא, דאתמר עליהו, בן ה' שנים למקרא, ודא ה'. בנין מסטרא דבן י"ה, אלין מארי קבלה. עליהו אתמר (דברים כב) לא תקח האם על הבנים.

ומארי קבלה, אינון מארי תלמוד. ואתמר עליהו, (דברים ו) ושננתם. ואוקמוה מארי מתניתין, אל תקרי ושננתם, אלא ושלשתם, דאינון שלישי במקרא, שלישי במשנה, שלישי בתלמוד. ורזא דמלה, (דברים כב) כי יקרא קן צפור לפניך בדרך, במקרי מקרא. (שמות כה) ועשית מנרת זהב טהור. הא אוקמוה, ועשית מנרת, פלל. זהב, פרט. מקשה, פלל. וכמה מקראין מארי מתניתין, אינון מרבין וממעטין, כגון רבה ומעט. אוף הכי, מרבין, אל תקרי מה. אלא מאה.

אוף הכי, אל תקרי ושננתם, אלא ושלשתם. ודרשינן מניה, שלישי במקרא, שלישי במשנה, שלישי בתלמוד. כדאיתא בקדושין. אוף הכי, (במדבר ז) ביום פלת משה, פלת דרשינן ביה. אי תימא דדרשינן לון מנהון. כיצד מאלפא ביתא, ולא מעצמן דאינון לית לון רשו,

ודורשים מנוו, שלישי במקרא, שלישי במשנה, שלישי בתלמוד. כמו שיש בקדושין. אף כף (במדבר ז) ביום פלת משה, ודורשים בו פלת. אם תאמר שדורשים להם מהם - כיצד מאלף בית ולא מעצמם, שהם אין להם רשות להוסיף ולא לגרע אות ממנו, (שהיא ו') או להחליף

אות זו באות אחרת. הרי כתוב פלות מלא בתורה, ומי נותן להם רשות לגרע אות ממנה, שהיא ו? הרי אין כאן דבר שמתחלף באלף בית. אלא על אלו תבות חסרות שהן מלאות, ומלאות שהן חסרות, ועל כל פרושים שיכולים לעשות לקשט כלה בתכשיטיה, הקדוש ברוך הוא מצוה לעשות כמו שיאמרו, ולהיות מאמין להם. זהו שכתוב (דברים יז) על פי התורה אשר יורוף.

לאמן שחתך כלי לבושים של המלכות ועשה מהם חתיכות רבות - אלו שיודעים המקומות שחסרים אלו החתיכות או אלו שנשארים, אלו מתקנים אותם הלבושים, ושמים אלו החתיכות שנוספות במקום החסרות, וחתיכות שהן מועטות, מוסיפים עליהן, וזהו שנאמר על פי התורה אשר יורוף.

ואם תאמר, אם כך הוא, מהו שלפעמים טועה אחד מהם ויאמר חזרני בי? אלא עד שיעשו הוראה מאותו דבור שחולקים עליו, יכול אותו שהקשה עליו לומר חזרני בי. שלא כל אלו שמפרקים תכשיטי הפלה יודעים בחתיכות לאן הולכות, עד שיהא הפסק על בריו, תרוצי ההלכות על בריהם. המנורה, שבעת נרותיה הוא שנאמר, (אסתר ב) את שבע הנערות הראיות לתת לה מבית המלך. כנגד שי"ן של שלשה ראשים ש, ואות שי"ן של ארבעה ראשים שבתפלין, **ש** והם כנגד שבע ברכות של קריאת שמע, שהן: בשחר מברך שמים לפניך ואחת לאחריה, ובערב מברך שמים לפניך ושמים לאחריה. לבתר, פהנא רבא בעבודה, דמשמש בכנפי מצוה, פעמונים ורמונים, אינון קשרין וחולצין וציץ תפלין, מתמן ואילך (שמות ל) ועשית מזבח מקטר קטרת. לאחריה, ובערב מברך שמים לפניך ואחת לאחריה. ואחר כך כהן גדול בעבודה, שמשמש בכנפי מצוה. פעמונים ורמונים - אלו הקשרים והחליות. וציץ - תפלין. משם ואילך, (שמות ל) ועשית מזבח מקטר קטרת.

לאוספא, ולא למגרע אות מניה, (דהיא ו) או לאחלפא את דא באת אחרא. הא פתיב פלות מלא באורייתא. מאן זיהיב לון רשות למגרע אות מניה, דהוא ו', הא לא אית הכא מלה דאתחלף באלפא ביתא. אלא על אלין תיבין חסרין, דאינון מלאים. ומלאים, דאינון חסרים. ועל כל פירושי דנכלין למעבד לקשטא כלה בתכשיטין דילה, קדשא בריה הוא מני למעבד, כמה דיימרון, ולמהוי מאמין לון, הדא הוא דכתיב, (דברים יז) על פי התורה אשר יורוף.

לאומן דחתך מאני לבושי דמלכותא, ועביד מנהון חתיכן סגיאי, אינון דידעין אתרין דחסרין אלין חתיכות, או אלין דמשפתארין, אינון מתקנין אינון לבושי, ושון אינון חתיכות דאתוספון, באתר דמעוטיין, וחתיכות דאינון מעטיין, מוסיפין עלייהו, והאי איהו על פי התורה אשר יורוף.

ואי תימא, אי כך הוא, מאי איהו דלומנין טעי חד מניהו, ויימא הדרי בי. אלא עד דיעבדי הוראה מההיא מלה דחולקין עליה, יכול ההוא דאקשי עליה, למימר הדרי בי. דלא כל מפרקי תכשיטין דכלה, ידעין בחתיכות לאן אזלן, עד דיהא פסק על בריה, פרוקין דהלכות על בורייהו.

מנורה, שבע בוצינין דילה, (אסתר ב) את שבע הנערות הראיות לתת לה מבית המלך. לקבל שי"ן דתלת ראשין ש. ושי"ן דארבע ראשין דתפלין **ש** ואינון לקבל ז' ברכאן דקריאת שמע, דאינון בשחר מברך שמים לפניך ואחת לאחריה, ובערב מברך שמים לפניך ושמים לאחריה. לבתר, פהנא רבא בעבודה, דמשמש בכנפי מצוה, פעמונים ורמונים, אינון קשרין וחולצין וציץ תפלין, מתמן ואילך (שמות ל) ועשית מזבח מקטר קטרת.

לאחריה, ובערב מברך שמים לפניך ואחת לאחריה. ואחר כך כהן גדול בעבודה, שמשמש בכנפי מצוה. פעמונים ורמונים - אלו הקשרים והחליות. וציץ - תפלין. משם ואילך, (שמות ל) ועשית מזבח מקטר קטרת.

פְּתַח רֹעֵה הַנֶּאֱמָן (רבי שמעון) וְאָמַר, כְּתוּב בְּפָרְשָׁה זֹה, וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה עֲלֵהּ לָהּ. וּפְרֻשָׁהּ, שְׁעוּלָה לְאִשִּׁים. וְלִכְּן סָמַךְ עוּלָה לְאִשָּׁה. וְעוֹד פְּרֻשָׁהּ, שְׂאִין עוּלָה בָּאָה אֲלֵא עַל הַרְהוּר הַלֵּב.

וְדָא, כָּל הַקְּרַבְנוֹת לֹא בָאִים אֲלֵא לְכַפְרָה. כָּל קָרְבָן וְקָרְבָן עַל כָּל אִיבָרִים שֶׁל אָדָם כְּפִי אוֹתוֹ חֲטָא שֶׁל אוֹתוֹ אִיבָר. עַל טְפוֹת הַמַּח נֶאֱמַר, (שְׁמוֹת יב) עֲגַת מִצּוֹת כִּי לֹא חֲמִץ. אִם זֹרֵק טְפוֹת רֵאשׁוֹנוֹת קֹדֶם שֶׁהִחְמִיצוּ בְּמִקּוֹם שֶׁלֹּא שָׁלוּ. וְעַל אֵלוֹ שֶׁהִחְמִיצוּ וְזֵרֵק אוֹתָן בְּמִקּוֹם שֶׁלֹּא צָרִיךְ, צָרִיךְ לְהִבִּיא עֲלֵיהֶן לַחֵם חֲמִץ, וְאוֹתָם לַחֲמֵי תוֹדָה כִּף הֵם - מִהֶם חֲמִץ וּמִהֶם מִצָּה.

פָּרִים - מִצַּד הַדִּין, וְכֵן כְּבָשִׂים וְאֵילִים וְעֵתוּדִים וְעוֹזִים. מִשׁוּם שֶׁהֵם פְּנֵי שׁוֹר, כָּלֶם שְׁחִיטָתָם בְּצַפּוֹן, וְקַבּוּל דָּמָם בְּכַלֵּי שְׂרֵת בְּצַפּוֹן. שְׁחִיטָה וְקַבְלָה וְזִרְיָקָה כָּלֶם בְּצַפּוֹן, לְבִסָּם מִדַּת הַדִּין שְׂבָאָה לְבֵית דִּין מִצַּד הַגְּבוּרָה. בֵּית דִּין הַגְּדוֹל מִצַּד הַגְּבוּרָה, שֶׁשָּׁם בִּינָה. בֵּית דִּין הַקָּטָן מִצַּד הַמְּלָכוּת, וְכָל אוֹתָם שׁוֹפְכֵי דָמִים לְמִצָּה הֵם מִצַּד הַגְּבוּרָה.

וְכֹחַ שְׂבָאָרִיָּה עֲלֵת שְׂבֵת בְּשֵׁבֶתוֹ - וְלֹא בְּשֵׁבֶת אַחֲרָת, מִשׁוּם שֶׁעֵבֶר יוֹמוֹ בְּטַל קָרְבָּנוֹ. שְׁקָרְבָן דִּוְחָה שְׂבֵת, וּמִדְּלִיק אֵשׁ בְּשֵׁבֶת, מִשׁוּם שֶׁהוּא אֵשׁ שֶׁל קֹדֶשׁ. שְׂכָל אֵשׁ שֶׁל קְרַבְנוֹת הוּא קֹדֶשׁ, וְשֵׁבֶת קֹדֶשׁ, אַחֲזוּזִים זֶה בְּזֶה.

אֲבָל אֵשׁ שֶׁל חַל אֲסוּר לְתַת לוֹ אַחֲזִיָּה בְּקֹדֶשׁ, וּמִשׁוּם זֶה צָוָה לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, (שְׁמוֹת לה) לֹא תִבְעֵרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּחֵיכֶם בְּיוֹם הַשְּׂבֵת.

שֶׁזֶהוּ כְּלָאִים שֶׁל טוֹב וְרַע. וּבְשֵׁבֶת שֶׁשׁוּלְט עֵץ הַחַיִּים, שְׂאִין בּוֹ תַעֲרֹבָת, (אֲסוּר לְהִבְעִיר בּוֹ חֵלִין, שֶׁזֶה הָאֵשׁ שֶׁל חֵלִין שֶׁל טַמְאָה, וְלֹא שֶׁל חֵלִין שֶׁל טְהוֹרָה) וְחֵלִין שֶׁל טְהוֹרָה אֲסוּר לְעַרְבּ בְּאֵשׁ שֶׁל קֹדֶשׁ. כָּל שְׂפָן חֵלִין

פְּתַח רֹעֵה מִהִימָנָא, (ר"א רבי שמעון) וְאָמַר, כְּתוּב בְּפָרְשָׁתָא דָּא, וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה עֲלֵהּ לִי. וְאוֹקְמוּהָ, דְּעוּלָה לְאִשִּׁים. וּבִגִּין כִּף סָמַךְ עוּלָה לְאִשָּׁה. וְעוֹד אוֹקְמוּהָ, דְּלֵית עוּלָה אֲתִיא אֲלֵא עַל הַרְהוּר הַלֵּב.

וְדָא, כָּל קְרַבְנֵין לֹא אֲתִינֵין, אֲלֵא לְכַפְרָא. כָּל קְרַבְנָא וְקְרַבְנָא, עַל כָּל אֲבָרֵין דְּבֵר נֶשׁ, כְּפּוּם הֵהוּא חֲטָא דֵּהֵהוּא אֲבָר. עַל טְפִין דְּמוֹחָא, (שְׁמוֹת יב) עֲגַת מִצּוֹת כִּי לֹא חֲמִץ. אִי זְרִיק טְפִין קְדָמָאִין, קֹדֶם דְּאִחְמִיצוּ, בְּאַתְר דְּלֹא דִילֵיהּ. וְעַל אֵלִין דְּאִחְמִיצוּ, וְזִרִיק לֹא בְּאַתְר דְּלֹא אֲצֻטְרִיךְ, צָרִיךְ לְאִיִּתְפָּאָה עֲלֵיהוּ לַחֵם חֲמִץ, וְאִינֻן לַחֲמֵי תוֹדָה הַכִּי הוּוּ, מִנְהוּן חֲמִץ, וּמִנְהוּן מִצָּה.

פָּרִים מִסְטָרָא דְּדִינָא, כְּבָשִׂים וְאֵילִים וְעֵתוּדִים וְעוֹזִים. בְּגִין דְּאִינֻן אֲנַפֵּי דְשׁוֹר, כְּלֵהוּ שְׁחִיטָתָן בְּצַפּוֹן, וְקַבּוּל דָּמָן בְּכַלֵּי שְׂרֵת בְּצַפּוֹן. שְׁחִיטָה וְקַבְלָה וְזִרְיָקָה כָּלֶם בְּצַפּוֹן. לְבִסָּמָא מִדַּת הַדִּין, דְּאַתֵּי לְבֵית דִּין מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה. בֵּית דִּין הַגְּדוֹל מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה, דְּתַמְן בִּינָה. בֵּית דִּין הַקָּטָן, מִסְטָרָא דְּמְלָכוּת. וְכָל אִינֻן שׁוֹפְכֵי דָמִים לְמִצָּה, אִינֻן מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה.

וְכֹחַ דְּאוֹקְמוּהָ, עֲלֵת שְׂבֵת בְּשֵׁבֶתוֹ וְלֹא בְּשֵׁבֶת אַחֲרָא, בְּגִין דְּעֵבֶר יוֹמוֹ בְּטַל קָרְבָּנוֹ. דְּקָרְבָן דִּוְחָה שְׂבֵת, וְאֲדִלִיק אֵשׁ בְּשֵׁבֶת, בְּגִין דְּאִיהוּ אֲשָׁא קֹדוּשָׁה. דְּכָל אֵשׁ דְּקָרְבְּנֵין אִיהוּ קֹדֶשׁ, וְשֵׁבֶת קֹדֶשׁ, אַחֲזִידוֹ דָּא בְּדָא.

אֲבָל אֵשׁ דְּחוּל, אֲסִיר לְאַחֲדָא לֵיהּ בְּקֹדֶשׁ, וּבִגִּין דָּא מְנִי לֹא לְיִשְׂרָאֵל, (שְׁמוֹת לה) לֹא תִבְעֵרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּחֵיכֶם בְּיוֹם הַשְּׂבֵת. דֵּהֵאִי אִיהוּ כְּלָאִים דְּטוֹב וְרַע. וּבְשֵׁבֶת דְּשִׁלְטָא אִילְנָא דְּחַיִּי, דְּלֵית בֵּיהּ תַעֲרוּבָת, (אֲסִיר לְאַבְעָרָא בֵּיהּ דְּחַלִּין, דֵּהֵאִי אֵשׁ דְּחַלִּין דְּטַמְאָה וְלֹא דְּחַלִּין דְּטְהוֹרָה) וְחֵלִין דְּטְהוֹרָה אֲסִיר לְעַרְבָא בְּאֵשׁ דְּקֹדֶשׁ. כָּל שְׂפָן חֵלִין דְּטַמְאָה, דְּאֲסִיר לְעַרְבָא לֹא בְּקֹדֶשׁ. אוֹף הַכִּי כָּל קְרַבְנֵין, אֲתִקְרִיאוּ בְּשׁוֹר קֹדֶשׁ. וְכָל קְרַבְנֵין דְּכָל מִין, אִית בְּהוּן

שֶׁזֶהוּ כְּלָאִים שֶׁל טוֹב וְרַע. וּבְשֵׁבֶת שֶׁשׁוּלְט עֵץ הַחַיִּים, שְׂאִין בּוֹ תַעֲרֹבָת, (אֲסוּר לְהִבְעִיר בּוֹ חֵלִין, שֶׁזֶה הָאֵשׁ שֶׁל חֵלִין שֶׁל טַמְאָה, וְלֹא שֶׁל חֵלִין שֶׁל טְהוֹרָה) וְחֵלִין שֶׁל טְהוֹרָה אֲסוּר לְעַרְבּ בְּאֵשׁ שֶׁל קֹדֶשׁ. כָּל שְׂפָן חֵלִין

חלין דַּטְהָרָה, וְאִית בְּהוּן (דף ת"ה ע"א) קִדְשׁ וְקִדְשׁ
הַקִּדְשִׁים.

וְרוּזָא, דְּאִית הַפְּרֵשׁ בֵּין קִדְשׁ לְקִדְשׁ, הָדָא הוּא דְכְתִיב,
(שמות כו) וְהִבְדִּילָהּ הַפְּרֻכֶּת לְכֶם בֵּין הַקִּדְשׁ וּבֵין
קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים. אוּף הֵכָא אָשׁוּת דְקִרְבָּנִין, לָאו אִינוּן
שְׁוִין. דְּאִשׁ שֶׁל גְּבוּהַּ מְקִדְשׁ מֵאִשׁ דְּקִדְשׁ דְּלִתְמָא.
דְּאִתְקֵרִי אִשׁ עֲצֵי הַקִּדְשׁ, אוּ אִשׁ בְּשֵׁר הַקִּדְשׁ. וְאִשָּׂא
דְּקוּדְשָׂא, אִית בֵּיהַּ הַפְּרָשָׁה לְבֵין אִשׁ הַדְּיוּט. אַף עַל גַּב
דְּאוּקְמוּהָ עֲלֵיהּ, דְּמַצְוָה לְהִבְיָא מִן הַהַדְּיוּט, אַף עַל גַּב
דְּאִית אִשׁ דְּקוּדְשָׂא, דְּכָל חַד צְרִיף לְאַתְרֵיהּ. וּמִתְלָא
אִמְתִּילּוּ יִשְׂרָאֵל קִדְמָאֵי לְהֵאֵי רוּזָא יִשְׂרָאֵל.

(נ"א וְיִשְׂרָאֵל אִמְתִּילּוּ לְהֵאֵי. דְּהָא יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל) אִתְקֵרִיאַו מְלָכִים
כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. אַבְל כַּד הוּוּ
עֲאֵלִין לְבֵי מְקִדְשָׂא, כָּל חַד שְׁרִיָּא בְּאַתְרֵיהּ, כְּדָקָא יֵאוּת
לֵיהּ. אוּף הֵכִי כָּל קִרְבָּנִין לָאו אִינוּן שְׁוִין, דְּאַף עַל גַּב
דְּכֻוּלְהוּ כְּתִיב קִרְבָּן לִי, אִיהוּ פְּלִיג כְּלָא כָּל חַד וְחַד
כְּדָקָא יֵאוּת. וְרוּזָא דָא, אִשְׁתַּמּוּדַע בְּפָרִי הַחֵג, דְּהוּוּ קִרְבָּן
לוּן יִשְׂרָאֵל קִדְמֵי יְיָ.

אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, קוּם רַעֲיָא מְהֵימְנָא מִשְׁנַתְךָ, דְּאַנְתָּ
וְאַבְהֵן יִשְׁנֵי עֶפְרַת אִתְקֵרִיוּן, דְּעַד כְּעַן הוּוּתוּן
מִשְׁתַּדְּלִין בְּאוּרֵיִתָא, בְּאִינוּן יִשְׁנֵים בְּמִשְׁנָה, דְּאִתְמַר בְּהוּן
עַל הָאֲרֵץ תִּישָׁן. וּבִיּוֹם הַבְּפוּרִים בְּהַקִּרְיָכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה
לֵיהוּהּ. אִתּוּן אִינוּן (בְּנֵי) בְּפוּרִים דְּשְׁכִינְתָא, וּבְעוּבְדִין
דְּלִכּוּן, אִיהִי אִתְחַדְּשַׁת בְּצִלוֹתִין דְּאַבְהֵן בְּכָל יוֹמָא.
דְּאוּקְמוּהָ מְאֵרִי מִתְנִיתִין, תְּפִלוֹת פְּגִיג אָבוֹת תְּקִנוּם.
וּבְקִרְיַת שְׁמַע דְּאָמַר רַעֲיָא מְהֵימְנָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל,
וְאוּקְמוּהָ כָּל הַקּוּרָא קִרְיַת שְׁמַע בְּכָל יוֹם, כְּאֵלוּ הוּא
מְקִיִּים (יְהוֹשֻׁעַ א) וְהִגִּית בּוּ יוֹמָם וְלֵילָה.

וְדָאֵי בְּצִלוֹתִין דְּלִכּוּן, בְּקִרְיַת שְׁמַע דְּלִכּוּן, שְׁכִינְתָא

שֶׁל טְמֵאָה שְׁאָסוּר לְעֲרַב אוֹתָם
בְּקִדְשָׁה. אַף כֶּף כָּל קִרְבָּנוֹת
נְקִרְאִים בְּשֵׁר קִדְשׁ, וְכָל קִרְבָּנוֹת
שֶׁל כָּל מִין יֵשׁ בְּהֶם חֲלִין שֶׁל
טְהָרָה, וְיֵשׁ בְּהֶם קִדְשׁ וְקִדְשׁ
הַקִּדְשִׁים.

וְהַסוּד שְׁיֵשׁ הַפְּרֵשׁ בֵּין קִדְשׁ
לְקִדְשׁ, זְהוּ שְׁכִתּוּב (שמות כו)
וְהִבְדִּילָהּ הַפְּרֻכֶּת לְכֶם בֵּין הַקִּדְשׁ
וּבֵין קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים. אַף כֶּף אִשֵּׁי
הַקִּרְבָּנוֹת אֵינָם שְׁוִים. שְׂאֵשׁ שֶׁל
גְּבוּהַּ מְקִדְשׁ מֵאִשׁ שֶׁל קִדְשׁ
שְׁלִמְטָה, שְׁנִקְרָא אִשׁ עֲצֵי הַקִּדְשׁ,
אוּ אִשׁ בְּשֵׁר הַקִּדְשׁ. וְאִשׁ שֶׁל
קִדְשָׁה יֵשׁ בּוּ הִבְדִּילָהּ בֵּינוּ לְבֵין
אִשׁ שֶׁל הַדְּיוּט. אַף עַל גַּב שְׁבָאֵרוּ
עֲלֵיו שְׁמַצְוָה לְהִבְיָא מִן הַהַדְּיוּט
אַף עַל גַּב שְׁיֵשׁ אִשׁ שֶׁל קִדְשׁ,
שְׁכָּל אֶחָד צְרִיף לְמִקּוּמוֹ. וּמִשֶּׁל
נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל הַרְאִשׁוֹנִים לְסוּד
זֶה יִשְׂרָאֵל.

(יִשְׂרָאֵל נִמְשְׁלוּ לְזֶה. שְׁהֵרִי יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל)
נְקִרְאִים מְלָכִים, כְּמוֹ שְׁבָאֵרוּהוּ,
כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. אַבְל
כְּאִשֵּׁר הֵיוּ עוֹלִים לְבֵית הַמְּקִדְשׁ,
כָּל אֶחָד שׁוֹרְהַ בְּמִקּוּמוֹ כְּמוֹ
שְׂרָאוּי לוֹ. אַף כֶּף כָּל הַקִּרְבָּנוֹת
אֵינָם שְׁוִים, שְׂאֵף עַל גַּב שְׁכָּלֶם
כְּתוּב קִרְבָּן לַה', הוּא מִחֶלֶק הַכֹּל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּמוֹ שְׂרָאוּי. וְסוּד
זֶה נוֹדַע בְּפָרִי הַחֵג, שְׁהֵיוּ
מְקִרְיָבִים לְהֶם יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי ה'.
אָמַר הַמְּנַרְהַ הַקִּדְוֶשָׁה, קוּם
רוּעָה נְאֻמָּן מִשְׁנַתְךָ, שְׂאִתָּה
וְהָאָבוֹת נְקִרְאִים יִשְׁנֵי עֶפְרַת, שְׁעַד
כְּאֵן הָיִיתֶם מִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה
בְּאוֹתָם יִשְׁנֵים בְּמִשְׁנָה, שְׁנֹאֻמַר
בְּהֶם עַל הָאֲרֵץ תִּישָׁן. וּבִיּוֹם
הַבְּפוּרִים בְּהַקִּרְיָכֶם מִנְחָה
חֲדָשָׁה לַה'. אִתְּם הֵם (בְּנֵי)
שְׁבָאֵרוּ בְּתִפְלוֹת שֶׁל הָאָבוֹת בְּכָל יוֹם. שְׁבָאֵרוּ
בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, תְּפִלוֹת פְּגִיג אָבוֹת תְּקִנוּם. וּבְקִרְיַת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל,
וּפְרָשׁוּהָ כָּל הַקּוּרָא קִרְיַת שְׁמַע בְּכָל יוֹם כְּאֵלוּ הוּא
מְקִיִּים (יְהוֹשֻׁעַ א) וְהִגִּית בּוּ יוֹמָם וְלֵילָה.
וְדָאֵי בְּתִפְלוֹת שְׁלֵהֶם, בְּקִרְיַת שְׁמַע שְׁלֵכֶם, הַשְׁכִּינָה הִיא מִתְחַדְּשַׁת לְפָנֵי הַקִּדְוֶשׁ בְּרוּף הוּא.

ומשום זה נאמר והקרבנתם מנחה
חדשה לה'. בתפלות שהן במקום
הקרבנות. באילו קרבנות של
התפלות היא מתחדשת?
בשבעתיכם. כלומר שבועות,
שבו מתן תורה, ונקרא חמשים
יום לעמר. ובו שבעה שבועות,
מצד אותו שנאמר בו (תהלים קיט)
שבע ביום הללתיך. והיא מלכות,
כלה, כלולה משבע ספירות,
כלולה בכינה, שהיא מתפשטת
בחמש ספירות לחמשים.

יסוד כל, כלול מאלו החמשים.
כל"ה - כל"ה. כלולה מחמשים,
כלם נבלעים בתוך חמשים,
חכמה שהיא י' עליונה מבלעת
בתוך חמשים. ה' פעמים עשר.
ה' - בינה. י' - חכמה. עשר
פעמים ה', כלומר חמשים
בחסבון כל, ובחשבון י"ם,
והוא ים התורה. המקור שלו
כתר, שאין לו סוף. שאר
הספירות נקראות על שמה
שבעת ימים. והמלכות ים סוף,
שהיא סוף כל הימים.

ומשום זה שהם חמשים, שבעה
שבועות, מנחתם שלשה
עשרונים ושני עשרונים, חמש,
שהם חמש פעמים עשר. זהו
שכתוב (במדבר כח) ומנחתם סלת
בלולה בשמן קדש יום אחד (ו) שני עשרונים לאיל
האחד, עשרון עשרון לפכש
האחד לשבעת הכבשים. ושבעת
הכבשים פנגד (ויקרא כג) שבע
שבתות תמימת תהינה. כל אחד
עם ששה הימים שלו.

ובעשור לחדש השביעי (במדבר כט)
- שהיא תשרי. מקרא קדש יהיה
לכם - זה יום הכפורים, שהוא
עשירי, י', כלול מעשרת ימי

איהי אתחדשת קמיה דקודשא בריך הוא. ובגין דא,
והקרבנתם מנחה חדשה ליהנה. בצלותין דאינון באתר
דקרבנין. באן קרבנין דצלותין איהי מתחדשת.
בשבעתיכם. דהיינו שבועות, דביה מתן תורה, ואתקרי
חמשים יום לעמר. וביה שבעה שבועות, מסטרא דההוא
דאתמר ביה, (תהלים קיט) שבע ביום הללתיך, ואיהי מלכות
כלה. כלילא משבע ספירן, כלילא בכינה, דאיהי
אתפשטת בה' ספיראן לחמשיין.

יסוד כל, כלול מאלין חמשיין. כל"ה: כ"ל ה'. כלילא
מחמשים, כללה נבלעים בגו חמשים, חכמה
דאיהי, י' עלאה, מובלעת בגו חמשיין. ה' זמנין עשר.
ה' בינה. י' חכמה. עשר זמנין ה' היינו חמשיין ובחושבן
כ"ל. ובחושבן י"ם. ואיהו ים התורה. מקורא דיליה
כתר, דלית ליה סוף. שאר ספיראן, אתקריאו על שמה
שבעת ימים. ומלכות ים סוף, סוף דכל ימים.

ובגין דא דאינון חמשיין, שבע שבועות, מנחתם שלשה
עשרונים, ושני עשרונים. חמש, דאינון חמש
זמנין עשר. הדא הוא דכתיב, (במדבר כח) ומנחתם סלת
בלולה בשמן שלשה עשרונים לפך האחד (ו) שני עשרונים
לאיל האחד. עשרון עשרון לפכש האחד לשבעת
הכבשים. ושבעת הכבשים, לקבל (ויקרא כג) שבע שבתות
תמימת תהינה. כל חד עם שית יומין דיליה.

ובעשור לחדש השביעי, (במדבר כט) דאיהו תשרי. מקרא
קדש יהיה לכם, דא יום הכפורים. דאיהו
עשירי י', כליל מעשרת ימי תשובה. ותקינו ביה ה'
צלותין, לחברא לה עם ה'. (מאי מקרא קדש יהיה לכם. דא יום
הכפורים דאיהו עשירי י', כליל מעשרת ימי תשובה. ותקינו ביה ה' צלותין,
לחברא עם ה') מאי מקרא קדש. לאפרשא ליה משאר יומין,
דאית בהו פולחנא דחול. ובגין דא, כל מלאכת עבדה
לא תעשו.

תשובה. ותקנו בו חמש תפלות, לחבר אותו עם ה'. (מהו מקרא קדש יהיה לכם? זה יום הכפורים שהוא עשירי,
י', כלול מעשרת ימי תשובה. ותקנו בו חמש תפלות, לחברו עם ה') מהו מקרא קדש? להבדילו משאר ימים שיש
בהם עבודה של חל. ומשום זה, כל מלאכת עבדה לא תעשו.

שִׁימוּם שִׁישׁ בָּהֶם מְלֹאכָה שֶׁל חֵל, הֵם מְצַד שֶׁל עֵץ הַדְּעֵת טוֹב וְרַע. שֶׁהַתְּהַפֵּף מִמָּטָה לְנַחֵשׁ, וּמִנַּחֵשׁ לְמָטָה, לְכָל אֶחָד כְּפִי מַעֲשָׂיו. וְזֶה מִטְטְרוֹן מָטָה, נַחֵשׁ, סְמָאֵל. אָבֵל בְּיוֹם זֶה, שֶׁהוּא יוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁנֹקְרָא קֹדֶשׁ, שׁוֹלֵט עֵץ הַחַיִּים, שֶׁלֹּא מִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ שְׁטָן וּפְגַע רַע. וּמְצַדוֹ (תְּהִלִּים ה) לֹא יִגְרָף רַע. וּמִשׁוֹם זֶה יֵשׁ בּוֹ מְנוּחָה לְעַבְדִּים בְּעֵץ הַחַיִּים, (וּמִשְׁתַּתְּפִים אֲצִלָּה) וְבוֹ יוֹצֵאִים לְחַרוּת, בּוֹ יוֹצֵאִים מִשְׁלֵשְׁלוֹתֵיהֶם.

אֲלוֹ שִׁישׁ עֲלֵיהֶם גְּזֵר דִּין בְּנֶדֶר וּבִשְׁבוּעָה, וּמִשׁוֹם זֶה הִתְקִינוּ לוֹמַר בּוֹ: כָּל נְדָרִים וְאִסּוּרִים וְכוּ', כָּלֵם יִהְיוּ מִשְׁבָּתִים וְעִזּוּבִים בְּלֵי תַקְוָה וְלֹא קְיָמִים. וּמִשׁוֹם זֶה נֶדֶר שֶׁל שֵׁם יְהוָה, שֶׁהִיא תַפְאָרֶת. וּשְׁבוּעָה - שֶׁל אֲדֹנָי, שֶׁהִיא מְלָכוּת. שֶׁעָשׂוּ עַל גְּלוּת שְׁלָהֶם, בְּחֻכְמָה וּבִינָה יִהְיוּ נְעֻזִים וּמִשְׁבָּתִים לְלֹא תַקְוָה וּבְלֵי קִיּוּם, (בְּמַדְבַּר טו) וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שֶׁחֲסַד הוּא מִים, וּגְבוּרָה אֵשׁ, וְתַפְאָרֶת אֲוִיר. וּמִשׁוֹם זֶה בָּאוּ בְּעַלֵי הַמִּשְׁנָה,

הַתֵּר נְדָרִים פּוֹרְחִים בְּאֲוִיר. וּמִשׁוֹם שֶׁשְׁבוּעָה מִמְּלָכוּת, שֶׁהִיא לְמָטָה מִמֶּנּוּ, פָּרְשׁוּהוּ, נְדָרִים עַל גְּבִי שְׁבוּעוֹת עוֹלָיִם. וְעוֹד פָּרְשׁוּ, כָּל הַנִּשְׁבָּע כְּאֵלֹה נִשְׁבָּע בְּמֶלֶךְ עֲצָמוֹ, וְכָל הַנּוֹדֵר כְּאֵלֹה נּוֹדֵר בְּחַיֵי הַמֶּלֶךְ. הַמֶּלֶךְ עֲצָמוֹ - אֲדֹנָי. חַיֵי הַמֶּלֶךְ - יְהוָה. וּמִשׁוֹם זֶה נֶאֱמַר (בְּמַדְבַּר ל) כִּי יִדֹר נֶדֶר לַיהוָה.

וְאִתָּה כִּי יֵשׁ סוּד אַחֵר, חַיֵי הַמֶּלֶךְ - חֻכְמָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (קְהֵלֵת ז) הַחֻכְמָה תַחֲיָה בְּעֲלִיָּה. כָּל הַנּוֹדֵר בִּיהִוָּה, שֶׁהוּא תַפְאָרֶת, כְּאֵלֹה נּוֹדֵר בְּחֻכְמָה, שֶׁהוּא שֵׁם יוֹד ה"א וְא"ו ה"א, חַיֵי הַמֶּלֶךְ. וְכָל הַנִּשְׁבָּע בְּאֲדֹנָי, כְּאֵלֹה נִשְׁבָּע בְּמֶלֶךְ עֲצָמוֹ. עֲצָמוֹ דָּא אִימָא עֲלָאָה, כְּאֵלֹה נִשְׁבָּע בָּהּ, דְּאִיהִי (שְׁמוֹת כד) עֲצָם הַשְּׁמַיִם לְטַהַר. מִסְטְרָא דְחֲסֵד, (בְּרֵאשִׁית ב) עֲצָם מִעֲצָמִי. וּבִשְׁרֵי מִסְטְרָא דְגְבוּרָה, דָּא מְלָכוּת. וּבְחֻכְמָה דְּאִיהִי וְא"ו ה"א, חַיֵי הַמֶּלֶךְ. וְכָל הַנִּשְׁבָּע בְּאֲדֹנָי, כְּאֵלֹה נִשְׁבָּע בְּמֶלֶךְ עֲצָמוֹ. עֲצָמוֹ, זֶה אִמָּא עֲלִיּוֹנָה, כְּאֵלֹה נִשְׁבָּע בָּהּ, שֶׁהִיא (שְׁמוֹת כד) עֲצָם הַשְּׁמַיִם לְטַהַר. מְצַד הַחֲסֵד - (בְּרֵאשִׁית ב) עֲצָם מִעֲצָמִי. וּבִשְׁרֵי

דְּיוֹמִין דְּאִית בְּהוֹן מְלֹאכָת חוֹל, אֵינּוֹן מִסְטְרָא דְעֵץ הַדְּעֵת טוֹב וְרַע. דְּאִתְהַפֵּף מִמָּטָה לְנַחֵשׁ, וּמִנַּחֵשׁ לְמָטָה. לְכָל חַד כְּפּוּם עוֹבְדוֹי, וְדָא מִטְטְרוֹן מָטָה, נַחֵשׁ, סְמָאֵל. אָבֵל בְּהַאי יוֹמָא דְּאִיהוּ יוֹם הַכַּפּוּרִים דְּאִתְקַרֵי קֹדֶשׁ, שְׁלֵטָא אֵילָנָא דְחַיֵי, דְּלֹא אִשְׁתַּתֵּף עִמִּיהָ שְׁטָן וּפְגַע רַע. וּמִסְטְרִיהָ (תְּהִלִּים ה) לֹא יִגְרָף רַע. וּבִגִּין דָּא, בִּיהָ נִיחִין עַבְדֵינָא בְּאֵילָנָא דְחַיֵי, (ג"א וְאִשְׁתַּתֵּפוּן גְּבוּיָה) וּבִיהָ נִפְקֵן לְחַירוּת, בִּיהָ נִפְקֵי מִשְׁלֵשְׁלֵיהוֹן.

אֵינּוֹן דְּאִית עֲלֵיהֶוּ גְזֵר דִּין, בְּנֶדֶר וּבִשְׁבוּעָה, וּבִגִּין דָּא תַקִּינוּ לְמִימַר בִּיהָ, כָּל נְדָרֵי וְאִסּוּרֵי וְכוּ', כּוֹלְהוֹן יְהוֹן שְׁבִיתִין וּשְׁבִיקִין לֹא שְׁרִירִין וְלֹא קְיָיִמִין. וּבִגִּין דָּא נֶדֶר דִּיהֵוָה, דְּאִיהוּ תַפְאָרֶת. וּשְׁבוּעָה דְּאֲדֹנָי, דְּאִיהוּ מְלָכוּת. דְּעַבְדוֹ עַל גְּלוּתָא דְלַהוֹן, בְּחֻכְמָה וּבִינָה יְהוֹן שְׁבִיקִין וּשְׁבִיתִין לֹא שְׁרִירִין וְלֹא קְיָיִמִין, (בְּמַדְבַּר טו) וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. דְּחֲסַד אִיהוּ מִים. גְּבוּרָה אֵשׁ. תַפְאָרֶת אֲוִיר. וּבִגִּין דָּא אִוְקְמוּהָ מְאִירֵי מִתְנִיתִין, הַתֵּר נְדָרִים פּוֹרְחִים בְּאֲוִיר.

וּבִגִּין דְּשְׁבוּעָה מִמְּלָכוּת, דְּאִיהִי לְתַתָּא מִיּוֹנָה. אִוְקְמוּהָ, נְדָרִים עַל גְּבִי שְׁבוּעוֹת עוֹלָיִם. וְעוֹד אִוְקְמוּהָ, כָּל הַנִּשְׁבָּע כְּאֵלֹה נִשְׁבָּע בְּמֶלֶךְ עֲצָמוֹ. וְכָל הַנּוֹדֵר כְּאֵלֹה נּוֹדֵר בְּחַיֵי הַמֶּלֶךְ. הַמֶּלֶךְ עֲצָמוֹ, אֲדֹנָי. חַיֵי הַמֶּלֶךְ, יְהוָה. וּבִגִּין דָּא (בְּמַדְבַּר ל) כִּי יִדֹר נֶדֶר לַיהוָה.

וְאִוְקְהָ חַיֵי אִית רְזָא אַתְרָא, חַיֵי (דף ונ"ה ע"ב) הַמֶּלֶךְ, חֻכְמָה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (קְהֵלֵת ז) הַחֻכְמָה תַחֲיָה בְּעֲלִיָּה. כָּל הַנּוֹדֵר בִּיהִוָּה, דְּאִיהוּ תַפְאָרֶת. כְּאֵלֹה נּוֹדֵר בְּחֻכְמָה, דְּאִיהוּ יוֹד ה"א וְא"ו ה"א, חַיֵי הַמֶּלֶךְ. וְכָל הַנִּשְׁבָּע בְּאֲדֹנָי, כְּאֵלֹה נִשְׁבָּע בְּמֶלֶךְ עֲצָמוֹ. עֲצָמוֹ דָּא אִימָא עֲלָאָה, כְּאֵלֹה נִשְׁבָּע בָּהּ, דְּאִיהִי (שְׁמוֹת כד) עֲצָם הַשְּׁמַיִם לְטַהַר. מִסְטְרָא דְחֲסֵד, (בְּרֵאשִׁית ב) עֲצָם מִעֲצָמִי. וּבִשְׁרֵי מִסְטְרָא דְגְבוּרָה, דָּא מְלָכוּת. וּבְחֻכְמָה דְּאִיהִי

וְא"ו ה"א, חַיֵי הַמֶּלֶךְ. וְכָל הַנִּשְׁבָּע בְּאֲדֹנָי, כְּאֵלֹה נִשְׁבָּע בְּמֶלֶךְ עֲצָמוֹ. עֲצָמוֹ, זֶה אִמָּא עֲלִיּוֹנָה, כְּאֵלֹה נִשְׁבָּע בָּהּ, שֶׁהִיא (שְׁמוֹת כד) עֲצָם הַשְּׁמַיִם לְטַהַר. מְצַד הַחֲסֵד - (בְּרֵאשִׁית ב) עֲצָם מִעֲצָמִי. וּבִשְׁרֵי

מבשרי - מצד הגבורה, זו מלכות. ובחכמה, שהיא חיי תפארת, הוא עולה לקראת אדם. זהו שכתוב (ישעיה מד) כתפארת אדם.

ונאמר ביום הפפורים, (ויקרא טו) ועניתם את נפשתיכם. ובעשור לחדש השביעי הזה תענו את נפשתיכם. תקנו בו חמשה ענויים, כדי שתתלבן ה' קטנה בה' עליונה, שהיא חמש תפלות. לקיים בישראל, (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם פשנים כשלג ילבינו. וזהו סוד של לשון זהרית, משום שכל החובות של ישראל מגיעים אצל המלכות, ותשובה, שהיא בינה, מלבנת אותם, משום שנאמר בה (ויקרא טו) השכן אתם בתוך טמאתם. וארבעה בגדי לבן וארבעה בגדי זהב להלביש - אהדוניה.

ותקנו לתקוע שופר ביום הפפורים, להעלות קול, שהוא אות ו', לחרות, שנאמר בה (ישעיה ג) בכל צרתם לו צר - בא' וכו', קרי וכתוב. ועבודת יום הפפורים היא באריכות, והיא פלולה משלש מדרגות - במחשבה, דבור ומעשה.

בחמשה עשר יום לחדש השביעי וגו' (ויקרא כג), שהוא תשרי, מקרא קדש יהיה לכם. כל מלאכת עבודה לא תעשו. וחגתם אתו חג לה' שבעת ימים וגו'. בחמשה עשר - מצד של י"ה. וחגתם אתו - זו אות ו', העמוד האמצעי. (ח"ג - חסד גבורה) שבעת ימים - מצד של בת שבע, שהיא מלכות. האבות, והרועה הנאמן, ואהרן, דוד ושלמה - הרי הם שבעה, פנגד שבע ספירות. אני רוצה לתקן לכם סכה, שהיא אמה עליונה, לסכך עליהם כאמא על בנים ומשום שבע ספירות אמר הפסוק, (ויקרא כג) פי בספות הושבתי את בני ישראל, בצאתם מארץ מצרים, בשבעה ענני כבוד. סכה (יש שכתובה באות ו', בסכת חסר ו', דאתמר בה בסכת

חיי תפארת, איהו סליק לאתקרי אדם, הדא הוא דכתיב, (ישעיה מד) כתפארת אדם.

ונאמר ביום הפפורים. (ויקרא טו) ועניתם את נפשתיכם. ובעשור לחדש השביעי הזה תענו את נפשתיכם. תקינו ביה ה' ענויים, בגין דתתלבן ה' ועירא בה' עלאה, דאיהו ה' צלותין. לקיים בישראל, (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם פשנים כשלג ילבינו. והאי איהו רזא דלשון של זהרית, בגין דכל חובין דישראל מטון לגבי מלכות. ותשובה דאיהי בינה, מלבנת לון. בגין דאתמר בה, (ויקרא טו) השכן אתם בתוך טמאתם. וד' בגדי לבן, וד' בגדי זהב למלביש, אהדוניה.

ותקינו לתקוע שופר ביום הפפורים, לסלקא קול דאיהו ו', לחרות. דאתמר בה, (ישעיה ג) בכל צרתם לו צר, בא', וכו', קרי וכתוב. ועבודת יום הפפורים איהי באריכות, ואיהי כלילא מתלת דרגין, במחשבה דבור ומעשה.

בחמשה עשר יום לחדש השביעי וגו', (ויקרא כג) דאיהו תשרי, מקרא קדש יהיה לכם. כל מלאכת עבודה לא תעשו. וחגתם אתו חג לוי שבעת ימים וגו'. בחמשה עשר, מסטרא דו"ה. וחגתם אתו, דא אות ו', עמודא דאמצעיתא. (ח"ג חסד גבורה) שבעת ימים, מסטרא דבת שבע, דאיהי מלכות. אבהו, ורעיא מהימנא, ואהרן, דוד ושלמה, הא אינון שבע, לקבל שבע ספיראן. אנא בעינא לתקנא לכוון סכה, דאיהי אימא עלאה, לספכא עליוהו, פאמא על בנין.

ובגין ז' ספיראן אמר קרא, (ויקרא כג) פי בספות הושבתי את בני ישראל, במפקנותהון מארעא דמצרים, בז' ענני כבוד. סכה (אית באת ו', בסכת חסר ו', דאתמר בה בסכת תשבו שבעת ימים, איהי אימא אכל סכה) באת ו', איהו ברזא שבע ספירות. אני רוצה לתקן לכם סכה, שהיא אמה עליונה, לסכך עליהם כאמא על בנים ומשום שבע ספירות אמר הפסוק, (ויקרא כג) פי בספות הושבתי את בני ישראל, בצאתם מארץ מצרים, בשבעה ענני כבוד. סכה (יש שכתובה באות ו', בסכת חסר ו', שנאמר בה בסכת תשבו שבעת ימים. היא אמא. אבל

סכה) באות ו' היא בסוד (התבות) של שני בנים - יהוה אדני. וקף עולה סוכ"ה בחשבון יאהדונהי. שני כרובים, שהם (שמות כה) סככים בכנפיהם על הפפרת ופניהם איש אל אחיו.

ויש עשרה טפחים בפרובים ממטה למעלה, מרגליהם עד ראשיהם, ומראשיהם עד רגליהם, ושורים על טפח שהוא י'. ועשרה מעלה למטה, וממטה למעלה, כלומר יו"ד. ומשום זה שעור סכה אמרו חכמים, לא פחות מעשרה, ולא למעלה מעשרים. סכה העשויה ככבשן מצד של אמא, עליה נאמר (שמות ט) והר סיני עלו מפני אשר ירד עליו ה' באש ויעל עשנו כעשן הכבשן. (ופרשהו. מהו יחזקאל א) והחיות רצוא ושוב, כאור היוצא מפי הכבשן) והכל אחד.

וסכה תהיה לצל יומם (ישעיה ד), שצריך סכה. וסכה נעשה לצל, שנאמר בו (תהלים צא) בצל שדי יתלונן. ולא בצל סכת הדיוט, שמגן על הגוף משמש. אלא צל להגן על הנשמה, כמו שנאמר (שיר השירים ב) בצל חמדתי וישבתי. (איכה ד) אשר אמרנו בצל נחיה בגוים. צל עם ס' הוא צלם, שנאמר בו (תהלים לט) אף בצלם יתהלך איש. ס' סתומה יש לה ארבע דפנות.

ומה שפרשהו שמים פהלכתן ושלישית אפלו טפח, ולמי שאמר שלשה פהלכתן ורביעית אפלו טפח, והם בגלל זה, שמים שלש, ארבע - הרי תשע. וטפח הוא עשירי, להשלים כל חסרון. ומשום זה שעור סכה לא פחות מעשר, שהיא אות כ', פתר עליון, שלא שולטת בו עין. פבור עליון, עליו אמר משה, (שמות לג) הראני נא את פבדך. והשיב לו הקדוש ברוך הוא, לא תוכל לראת את פני. ואין פבור בלי אות כ'.

ומשום זה שערו בעלי המשנה כנגדם, סכה העשויה כמבוי, מצד אות ב', כמין גא"ם, מצד

(דמיכו) דתרין בגין, יהוה אדני. והכי סליק סוכ"ה בחושפן יאהדונהי. תרין פרוכים, דהם (שמות כה) סככים בכנפיהם על הפפרת ופניהם איש אל אחיו.

ואית עשרה טפחים בפרובים מתתא לעילא, מרגליהון עד רישיהון, ומרישיהון ועד רגליהון, ושריין על טפח דאיהו י'. ועשרה מעלה לתתא, ומתתא לעילא, היינו יו"ד. ובגין כך, שיעורא דסכה אמרו רבנן, לא פחות מעשרה, ולא למעלה מעשרים. סכה העשויה ככבשן מסטרא דאימא, עלה אתמר, (שמות ט) והר סיני עלו מפני אשר ירד עליו יי באש ויעל עשנו כעשן הכבשן. (ואוקמוה מאי יחזקאל א) והחיות רצוא ושוב, כאור היוצא מפי הכבשן) וכלא חד.

וסכה תהיה לצל יומם, (ישעיה ד) דסכה בעינן. וסכה אתעביד לצל. דאתמר ביה, (תהלים צא) בצל שדי יתלונן. ולא בצל סכת הדיוט, דאגין על גופא משמשא. אלא צל לאגנא על נשמתא. (שיר השירים ב) בצל חמדתי וישבתי. (איכה ד) אשר אמרנו בצל נחיה בגוים. צל עם ס', איהי צלם. דאתמר ביה, (תהלים לט) אף בצלם יתהלך איש. ס' סתומה אית לה ארבעה דפנות.

ומה דאוקמוה שמים פהלכתן ושלישית אפילו טפח. ולמאן דאמר שלשה פהלכתן ורביעית אפילו טפח. ואינון בגין דא, תרין, תלת, ארבע, הא תשע, טפח איהי עשיראה, לאשלמא כל חסרון. ובגין דא, שיעור סכה לא פחות מעשר, דאיהי מלכות, עשיראה דכל דרגין. ולא למעלה מעשרין, דאיהי כ', פתר עליון, דלא שלטא ביה עינא. פבור עלאה, עליה אמר משה, (שמות לג) הראני נא את פבדך. ואתיב ליה קדשא בריך הוא, לא תוכל לראת את פני. ולית פבור, בלא כ'.

ובגין דא שערו מארי מתניתין להבליהו, סכה העשויה מעשר, שהיא מלכות, עשירית של כל הדרגות. ולא למעלה מעשרים, שהיא אות כ', פתר עליון, שלא שולטת בו עין. פבור עליון, עליו אמר משה, (שמות לג) הראני נא את פבדך. והשיב לו הקדוש ברוך הוא, לא תוכל לראת את פני. ואין פבור בלי אות כ'.

ומשום זה שערו בעלי המשנה כנגדם, סכה העשויה כמבוי, מצד אות ב', כמין גא"ם, מצד